

प्रकाशकनुं निवेदन *

मगवशीतानी आ सरलित आकृतिनु काम १९४०-१ थी हाथ उपर हनु, त प्रेम जस थवाथी सधुद ज पडी रहु हतु प्रेम पादु मळता ते पालुं हाथ पर लईने प्रसिद्ध करवामा आवे छ थी काकासाहेवनी प्रस्तावनामाची वाचक जाशे क, आनु गुजराती विवेचन पण वा साथे छापवानु राख्यु हतु परतु सरवारी कागळ नियमनने कारणे ते काम हाल तरत थई शके एम नथी, एटले मूळ तथा चरणसूचि पुस्तकरूपे हाल तो वाचकोने पडोंचाडवामा आवे छे गुजराती अनुवाद हवे पढी थोराक मासमा बहार पाढवामा आवशे

जान्युवारी, १९४०

પ્રસ્તાવના

આ ગીતામાં હમેશાનો ૭૦૦ શ્લોકોનો ક્રમ વને ત્યાં સુધી એમ ને એમ રાણીને માત્ર જૂના અઢાર અધ્યાય માંગી નાંચવામાં આવ્યા છે; વિષયોના વિવેચનને અનુસારીને સાતસો શ્લોકોને ચોપન અધ્યાયોમાં વહેંચી ઢીધા છે, અને તે અધ્યાયોનાં નવાં નામ પાડ્યાં છે. ગીતાના વિવેચનમાં જે શ્લોકોની સરેસર આવશ્યકતા નથી એવા, તેમ જ જે શ્લોકો ઘટ્ટી જાતના અને વધા ધર્મના વિદ્યાર્થીઓને ગીતા શીખવતી ઘસતે અનુપયુક્ત તેમ જ અઢચળભર્યા લાગ્યા એવા ૪૨ જેટલા શ્લોકો આમાંથી કાઢી નાંચવામાં આવ્યા છે. મને એવો વિશ્વાસ છે કે, આ શ્લોકોને અભાવે ગીતાબોધ સંકલિત થતો નથી. કેટલાક શ્લોકો વિવેચનની દષ્ટિએ અયોગ્ય જમ્યાએ આવ્યા છે એવું સ્પષ્ટ દેખાવાથી તેમને ઘટ્ટે સ્થાને મૂકી વિવેચન વધુ વ્યવસ્થિત કર્યું છે. એવા ફેરફારો વને ત્યાં સુધી ન જ કરવા અને ગીતાના શ્લોકોનો ક્રમ વને ત્યાં સુધી છે તેવો જ અવાધિત રાખવો એવું ધોરણ રાહ્યું છે.

આ જાતની ચોપન અધ્યાયોની ગીતા મૂલમાં જ છાપી છે, અને ગીતાનો અક્ષરશઃ અનુવાદ* ન કરતાં આજના શબ્દોમાં ગીતાને જે રીતે મુકાય તે રીતે પ્રકરણશઃ મૂકવાનો પ્રયત્ન કર્યો છે. આમ કરવાથી, નવીન પદ્ધતિથી પ્રકરણો રચવાનો હેતુ સ્પષ્ટ થશે અને તે સિદ્ધ પણ થશે.

વિદ્યાર્થીઓ માટે જ આ વ્યવસ્થા કરી છે. આની મદદથી ગીતાનું અધ્યયન કર્યા પછી મૂઠ ગીતા એક વાર વાચવાથી તે સત્કેલ્સાઈથી સમજાશે. નવી ઢવે અન્યાય પાડવાને લીધે અને કમ પેરવાને લીધે સુગવડ થશે જ. જેમ લોન્માન્યે વહુ છે કે, “નોહીનુરને નવી ઢવે વાસા પાડવાથી એનું તેજ અને એની કિંમત વધી” તેમ જ ગીતાને આ ઢવે વાનતાં ગીતાર્થ વધારે સ્પષ્ટ થશે એવી આશા છે.

ઓપન પ્રવરણ બનાવવાથી ગીતાની શિક્ષાગણ અને તેનું વલણ સ્પષ્ટતાથી સમજવામા મદદ થશે.

નવા અધ્યાયો ઉપરનું વિવેચન મૂઠ મરાઠીમાં સ્વાયેલ્લુ હોવાથી તેનું ગુજરાતી ભાષાનર* મારા મિત્ર ધી ગાપાલ્લાવ સુલર્મર્ણીએ કરી આપ્યું છે.

નવા અધ્યાયોના શ્લાકોની ચરણસૂચિ માઈ જઠાગલ ગાધીએ તૈયાર કરી છે.

ધર્મા દત્તાત્રેય ઘાલકૃષ્ણ ઘાલેલ્લકર
સપ્ટેમ્બર, ૧૯૪૦

* જાને અને પ્રવાસવનું નિરેદન જુઓ

મકારાક

પ્રસ્તાવના

આ ગીતામા હમેશનો ૭૦૦ શ્લોકોનો ક્રમ બને ત્યાં સુધી એમ ને એમ રાણીને માત્ર જૂના અઢાર અધ્યાય ભાંગી નાસવામા આવ્યા છે, વિપયોના વિવેચનને અનુસરીને સાતસો શ્લોકોને ચાપન અધ્યાયોમા વહેંચી દીધા છે, અને તે અધ્યાયોના 'નવા નામ પાડ્યા છે. ગીતાના વિવેચનમાં જે શ્લોકોની સ્વરૂપ આવશ્યકતા નથી એવા, તમ જ જે શ્લોકો યદી જાતના અને વધા ધર્મના વિચારીને ગીતા શીખવતી વચ્ચે અનુપયુક્ત તમ જ અડચણભર્યા લાગ્યા એવા ૪૨ જેટલા શ્લોકો આમાંથી કાઢી નાસવામા આવ્યા છે મને એવો વિશ્વાસ છે કે, આ શ્લોકોને અભાવે ગીતાનો કોઈ ક્ષતિ થતો નથી કેટલાક શ્લોકો વિવેચનની દૃષ્ટિએ અયોગ્ય ગણ્યાં આવ્યા છે એવું સ્પષ્ટ દેખાવાથી તેમને ઘટતે સ્થાને મૂકી વિવેચન વધુ વ્યવસ્થિત કર્યું છે એવા કેરફારો બને ત્યાં સુધી ન જ કરવા અને ગીતાના શ્લોકોનો ક્રમ બને ત્યાં સુધી છે તેવો જ અવાધિત રાખવો એવું ધોરણ રાહ્યું છે.

આ જાતની સ્વોપન અધ્યાયોની ગીતા મૂઠમાં જ છાપી છે, અને ગીતાનો અક્ષરશ અનુવાદ* ન કરતાં આજના શબ્દોમાં ગીતાને જે રીતે મુકાય તે રીતે પ્રકરણશઃ મૂકવાનો પ્રયત્ન કર્યો છે આમ કરવાથી, નવીન પદ્ધતિથી પ્રકરણો રચવાનો હેતુ સ્પષ્ટ થશે અને તે સિદ્ધ પણ થશે.

१९	ब्रह्मनिर्वाणयोग	३५
२०	योगरहस्ययोग	३६
२१	ध्यानयोग	३७
२२	समाभिसाम्ययोग	३८
२३	साम्यसिद्धियोग	४०
२४	ज्ञानभक्तियोग	४२
२५	अ-शास्त्रयाग	४४
२६	शुक्लकृष्ण-सुनी-योग	४७
२७	राजविद्यायोग	४८
२८	प्रभवयोग	५०
२९	भगवद्भक्तियाग	५३
३०	विभूतियाग	५५
३१	विश्वरूपदर्शनयाग	५८
३२	विश्वरूपस्त-योग	६०
३३	कालप्रवृत्तियोग	६३
३४	प्रवृत्तियाग	६४
३५	दर्शनाधिकारयोग	६६
३६	अवन्ययोग	६८
३७	अमृत-सिद्धियोग	७०
३८	क्षेत्राध्याय	७१
३९	ज्ञान-ज्ञेय-योग	७२
४०	पुरुषप्रकृतियोग	७४

अनुक्रमणिका

मंगलाचरणम्	३
गीतामाहात्म्यम्	४
१. स्वजनदर्शनयोगः	५
२. अर्जुनविषादयोगः	७
३. उत्थानयोगः	९
४. स्वधर्मकर्मयोगः	१०
५. स्वजनकृपायोगः	१२
६. प्रबोधनयोगः	१४
७. साम्ययोगः	१६
८. योगबुद्धियोगः	१७
९. स्थितप्रज्ञयोगः	१९
१०. कर्मयोगः	२१
११. लोकर्मग्रहयोगः	२३
१२. निमग्नयोगः	२५
१३. अवतार-रहस्य-योगः	२७
१४. कर्म-मीमांसा-योगः	२९
१५. यज्ञ-रहस्ययोगः	३०
१६. ज्ञान-साधनायोगः	३२
१७. निष्ठाद्वययोगः	३३
१८. योगपारणायोगः	३४

१९. ब्रह्मनिर्वाणयोगः	३५
२०. योगरहस्ययोगः	३६
२१. ध्यानयोगः	३७
२२. समाधिसाम्ययोगः	३८
२३. साम्यसिद्धियोगः	४०
२४. ज्ञानभक्तियोगः	४२
२५. अभ्यासयोगः	४४
२६. शुक्लकृष्ण-सूनी-योगः	४७
२७. राजविद्यायोगः	४८
२८. प्रभवयोगः	५०
२९. भगवद्ब्यक्तियोगः	५३
३०. त्रिभूतियोगः	५५
३१. विश्वरूपदर्शनयोगः	५८
३२. विश्वरूपस्तवयोगः	६०
३३. कालप्रवृत्तियोगः	६३
३४. प्रगतियोगः	६४
३५. दर्शनाधिकारयोगः	६६
३६. अनन्ययोगः	६८
३७. अमृतसिद्धियोगः	७०
३८. क्षेत्राध्यायः	७१
३९. ज्ञान-ज्ञेय-योगः	७२
४०. पुरुषप्रकृतियोगः	७४

४१.	त्रिगुणयोगः	.	.	.	७६
४२.	गुणातीतयोगः	.	.	.	७८
४३.	प्रपत्तियोगः	.	.	.	७९
४४.	भगवद्-आत्म-स्वरूप-योगः	.	.	.	८०
४५.	पुरुषोत्तमयोगः	.	.	.	८१
४६.	सर्गद्वययोगः	.	.	.	८२
४७.	आसुरसकल्पयोगः	.	.	.	८४
४८.	ध्वात्रययोगः	.	.	.	८६
४९.	गुणसह्यानयोगः	.	.	.	८७
५०.	ब्रह्मनिर्देशयोगः	.	.	.	९२
५१.	त्यागमीमांसायोगः	.	.	.	९३
५२.	नैष्कर्म्यसिद्धियोगः	.	.	.	९५
५३.	ब्रह्मसिद्धियोगः	.	.	.	९६
५४.	प्रसादयोग	.	.	.	९८
	उपसंहारः	.	.	.	९९
	श्लोकचरणसूचिः	.	.	.	१०१

संकलिता भगवद्गीता

मंगलाचरणम्

॥ ॐ नमो नारायणाय पुरुषोत्तमाय ॥

- १ सम सर्वेषु भूतेषु इश्वर सुखदुःखयो ।
महान् महात्मा सर्वात्मा नारायण इति श्रुति ॥
- २ य ब्रह्मा वरुणोद्दरुदमस्तु स्तुन्वन्ति दिव्यै स्तवैर्
वेदै साग पद क्रमोपनिषदैर् गायन्ति य सामगा ।
ध्यानावस्थित तद्गतन मनसा पश्यन्ति य योगिनो
यस्यात न विदु सुरासुरगणा देवाय तस्मै नम ॥
- ३ विष्णुर्वा त्रिपुरान्तको भवतु वा, ब्रह्मा सुरेन्द्रोऽथवा
भानुर्वा शशलक्षणाऽथ भगवान् बुद्धोऽथ सिद्धोऽथवा ।
रागद्वेष विपार्ति-भोह रहित सत्त्वानुकपोद्यतो
य सर्वे सह सस्कृता गुणगणैस् तस्मै नम सर्वदा ॥
- ४ विपदो नैव विपद सपदो नैव सपद ।
विपद्विस्मरण विष्णो सपन्नारायणस्मृति ॥
- ५ मूक करोति वाचाल पशु लघयते गिरिम् ।
यत्कृपा तमह उव कृष्ण वदे जगद्गुरुम् ॥
- ६ सर्वोपनिषदो गावो दोग्धा गोपालनदन ।
पार्थो वस मुधीर्भोक्ता दुग्ध गीतामृत महत् ॥

गीतामाहात्म्यम्

श्रीविष्णुरुवाच ।

- १ गीता मे परमा विद्या ब्रह्मरूपा न सशयः ।
गीता-ज्ञानमुपाश्रित्य त्रान् लोकान् पालयाम्यहम् ॥
२. प्रारब्ध भुज्यमानो हि गीताभ्यासरत सदा ।
स मुक्तः स सुखी लोके कर्मणा नोपलिप्यते ॥
३. यत्र गीता-विचारध पठन पाठन श्रुतम् ।
तत्राह निश्चितं पृथ्वि ! निवसामि सदैव हि ॥

संकलिता भगवद्गीता

अध्याय १

स्वजनदर्शनयोगः

धृतराष्ट्र उवाच

१. धर्मक्षेत्रे कुरुक्षेत्रे समवेता युयुत्सवः ।
मामका पांडवाश्चैव किमकुर्वत संजय !

संजय उवाच

२. जथ व्यवस्थितान्दृष्ट्वा धार्तराष्ट्रान्कपिध्वज ।
प्रवृत्ते शत्रुसपाते धनुस्वम्य पांडवः ॥
३. हृषीकेशं तदा वाक्यम् इदमाह, महीपते !

अर्जुन उवाच

४. सेनयोर्उभयोर्मध्ये रथं स्थापय मेऽच्युत ।
यावदेताग्निरीक्षेऽहं योद्धुकामान् अवस्थितान् ।
कैर्मया सह योद्धव्यम् अस्मिन् रणसमुद्यमे ॥
५. योत्स्यमानानवेक्षेऽहं य एतेऽत्र समागता ।
धार्तराष्ट्रस्य दुर्बुद्धेर् युद्धे प्रिय-चिकीर्षव ॥

मंजय उवाच

६. एवमुक्तो हृषीकेशो गुडाकेशेन भारत !
मेनयोर्दभयोर्मध्ये स्थापयित्वा रथोत्तमम् ॥
७. मीध्मद्रोणप्रमुखतः सर्वेषां च महीक्षिताम् ।
उवाच

‘पार्थ ! पश्यैतान् समवेतान्कुस्त्रु’इति ॥

८. तत्रापश्यत्स्थितान्पार्थः पितॄन् अथ पितामहान् ।
आचार्यान्मातुलान्भ्रातॄन् पुत्रान्पौत्रान्सखींस्तथा ।
श्वशुरान्सुहृदश्चैव सेनयोर् उभयोरपि ॥

अध्याय २

अर्जुनविषादयोगः

- १ तान्समीक्ष्य स कर्तव्यं सर्वान्यधून् अवस्थितान् ।
कृपया पर्याविष्टो विपीदन् इदमब्रवीत् ॥

अर्जुन उवाच

- २ दृश्यम स्वजन वृष्ण ! युयुम्सु समुपस्थितम् ।
सीदन्ति मम गात्राणि मुखं च परिशुष्यति ॥
- ३ यपधुश्च शरीरे मे रोमहृषश्च जायते ।
गाढीव लगत हस्तान् त्वक्चैव परिदधते ॥
- ४ न च शक्नोम्यारुह्यतु ध्रुमतीव च मे मन ।
न च श्रेयाऽनुपश्यामि हत्वा स्वजनमाहव ॥
- ५ न कौन्ते विजय, वृष्ण ! न च राज्यं मुक्तानि च ।
किं नां राज्यं गोविन्द ' किं भागीर्जीवितं वा ॥
- ६ यपामर्षे कान्तिं नो राज्यं भोगां मुक्तानि च ।
न इमेऽवस्थिता युद्धे प्राणाम्यश्वत्था धनानि च ॥
- ७ आचार्या पितरं पुत्रांश्च तथैव च पितामहा ।
मानुषांश्च शत्रुणां पौत्रांश्चान्तां सर्वन्धिनस्त्रया ॥
- ८ एतांश्च हन्तुमिच्छामि घ्नताऽपि मधुसूदन ' ।
अपि त्रैलोक्यराज्यस्य हेतोः किं नु महीहृत् ॥

- ९ निहत्य धार्तराष्ट्रान् न का प्रीति स्याज्जनार्दन !
पापमेवाश्रयदस्मान् हतैतान् आततायिन ॥
- १० तस्मान्नार्हा वयं हन्तु धार्तराष्ट्रान् स्वयाथवान् ।
स्वजन हि कथं हत्वा सुखिनः स्याम माधव !
- ११ यद्यप्यत न पश्यन्ति लोभोपहतचेतसः ।
कुलक्षयकृत दोष मित्रद्रोहे च पातकम् ॥
- १२ कथं न ज्ञेयमस्माभिः पापादस्मान्निवर्तितुम् ।
कुलक्षयकृत दोषं प्रपश्यद्भिर् जनार्दन !
- १३ कुलक्षये प्रणश्यन्ति कुलधर्माः सनातनाः ।
धर्मो नष्टे कुलं कृत्स्नम्, अधर्मोऽभिभवत्युत ॥
- १४ अधर्माभिभवात् कृष्ण ! जायते वर्णसंकरः ।
उत्साद्यन्ते जातिधर्माः कुलधर्माश्च शाश्वताः ॥
- १५ उत्पन्नकुलधर्माणां मनुष्याणां जनार्दन !
नरके नियतं वासो भवतीत्यनुशुश्रुम ॥
- १६ अहो वत् महत्पापं कर्तुं व्यवसिता वयम् ।
यद्राज्यमुत्सलोभेन हन्तु स्वजनमुद्यताः ॥
- १७ यदि मामप्रतीकारम् अशक्यं शस्त्रपाणयः ।
धानराशौ रणे हन्युस् तन्मे क्षेमतरं भवेत् ॥

संजय उवाच

- १८ एवमुक्त्वाऽर्जुन सख्यं रथोपस्थं उपाविशत् ।
विमृज्य संशयं चापशोकसविन्नमानसः ॥

अध्याय ३

उत्थानयोगः

संजय उवाच

१. तं तथा कृपयापिष्टम् अधुर्गार्गुल्लेक्षणम् ।
विषीदन्नमिदं वाक्यम् उवाच मधुसूदनः ॥

श्रीभगवान् उवाच

२. कुतस्त्वा कश्मलमिदं विषमे रामुपस्थितम् ।
अनार्यपुष्टमस्यर्ग्यम् अश्रीतिकर्मगर्जुन !
३. कथं मां स्म गम पार्थ ! नैतस्त्वय्युपवचन ।
शुद्धं हृदयदीवेन्द्रे त्यक्तोत्तिष्ठ परेतप !
४. अथ चेत् त्वमिमं धर्मं समाप्तं न करिष्यसि ।
ततः स्वधर्मं कीर्तिं च हिंवा पापम्भयास्यसि ॥
५. अश्रीतिं चापि भूतानि कथयिष्यन्ति तद्व्ययाम् ।
गभावितस्य चाश्रीतिं मरणादनिरिच्यत ॥
६. भयाद् रणाद् उदुपरत मन्दन्त त्वां महारथा ।
देवा (सर्पा) च तं बहुमतो भूता वाक्यमि त्वापरम् ॥
७. भयाच्चयसदोषं बहुन् वशिष्यन्ति तदाहिना ।
मिन्दन्तस्य गतामर्ष्यं ततो दुःखतरं तु किम् ॥
८. ह्यो वा प्राप्स्यसि सार्गं त्रिजगत्वा भाङ्गने मर्त्यम् ।
तस्मादुत्तिष्ठ कथं च ! युदाय हर्तव्यमथ ॥

अध्याय ४

स्वधर्मकर्मयोगः

श्रीभगवान् उवाच

- १ स्वधर्ममपि चावेश्य न विकम्पितुमर्हसि ।
धर्म्याद्धि युद्वाच्चेत्त्रेयोऽन्यन् क्षत्रियस्य न विद्यते ॥
- २ यदृच्छया चोपपन्न स्वर्गद्वारमपावृतम् ।
मुखिन क्षत्रिया पार्थ ! लभन्ते युद्धमीदृशम् ॥
- ३ ब्राह्मण क्षत्रिय-विशा शूद्राणा च परंतप !
कर्माणि प्रविभक्तानि स्वभाव-प्रभवैर्गुणैः ॥
- ४ शमो दमस्तपः शौच क्षान्तिरार्जवमेव च ।
ज्ञान विज्ञानमास्तियत्र ब्रह्मकर्म स्वभावजम् ॥
- ५ शौर्यं तेजो धृतिर्दाक्ष्य युद्धे चाप्यपलायनम् ।
दानमीश्वरभावश्च क्षात्र कर्म स्वभावजम् ॥
- ६ कृपि-गौरक्ष्य-वाणिज्य वैश्यकर्म स्वभावजम् ।
परिचर्यात्मकं कर्म शूद्रस्यापि स्वभावजम् ॥
- ७ चानुर्वर्ण्यं मया नृषु गुण-कर्म-विभागशः ।
स्वभाव-नियतं कर्म कुर्वन्नाप्नोति किल्बिषम् ॥
- ८ धेयान् स्वधर्मो विगुण परधर्मात् स्वनुष्ठितान् ।
स्वधर्मे निधनं धेय परधर्मो भयावहः ॥

९. स्वे स्वे कर्मण्यभिरतः संसिद्धिं लभते नरः ।
स्वकर्मनिरतः सिद्धिं यथा विन्दति तच्छृणु ॥
१०. यतः प्रवृत्तिभूतानां येन सर्वमिदं ततम् ।
स्वकर्मणा तमभ्यर्च्य सिद्धिं विन्दति मानवः ॥
११. सहजं कर्म कौन्तेय ! तदोपमपि न त्यजेत् ।
सर्वारम्भा हि दांषेण धूमेनाग्निरिवावृताः ॥

अध्याय ५

स्वजनरूपायोगः

अञ्जुन उवाच

- १ कथं भीष्ममहं राक्षस्य द्रोणं च मधुसूदन !
इषुभिः प्रतियोत्स्यामि पूजार्हावरिसूदन !
- २ गुस्नू अहत्या हि महानुभावान्
श्रेयो भोक्तुं भैक्ष्यमपीह लोके ।
हत्वार्थकामास्तु गुस्नू इहैव
भुञ्जीय भोगान् रुधिरप्रदिग्धान् ॥
- ३ न चतद्विद्य कतरन्नो गरीयो
यद्वा जयेम यदि वा नो जययुः ।
यानेव हत्वा न जिजीविषाम
तेऽवस्थिता प्रमुखे धार्तराशौ ॥
- ४ कार्पण्य-दोषोपहत-स्वभाव
पृच्छामि त्वां धर्म-समूह-चेता ।
यच्छ्रेयं स्यान्निश्चितं ब्रूहि तन्मे
शिष्यस्तेऽहं शशि मा त्वा प्रपन्नम् ।

५ न हि प्रपश्यामि ममापनुयाद्
 यन्ढोकमुच्छोषणमिन्द्रियाणाम् ।
 अवाप्य भूमावसपनमृद्ध
 राज्य सुराणाम् अपि चाधिपत्यम् ॥
 संजय उवाच

६ एतमुपरम हृषीकेश गुडाकेश परतप ।
 'न या-स्य' इति गोविन्दम् उक्त्वा तूष्णीं बभूव ह ॥

अध्याय ६
प्रबोधनयोगः
(आत्मस्तवराज)

सजय उवाच

- १ तमुवाच हृषीकेश प्रहसन्निव भारत ।
सेनयोर्उभयोर्मध्य विषीदन्तमिद वच ॥
श्रीभगवान् उवाच
- २ अशोच्यान् अन्वशोचस्त्व प्रज्ञावादाश्च भाषमे ।
गतासून्अगतासूथ नानुशोचन्ति पण्डिता ॥
- ३ न स्वेवाह जातु नास न त्व नेमे जनाधिपा ।
न चैव न भविष्याम सर्वे वयमत परम् ॥
- ४ देहिनोऽस्मिन्यथा दहे कौमार यौवन जरा ।
तथा देहान्तरप्राप्तिर् धीरस्तत्र न मुद्यति ॥
- ५ नासतो विद्यते भावो नाभावो विद्यत सत ।
उभयोरपि दृशोऽन्तस् त्वनयोस्त्वदशिभि ॥
- ६ अधिनाशि तु तद्विद्धि यन सवमिद ततम् ।
विनाशमव्ययस्यास्य न षधिव्क्तुमर्हति ॥
- ७ अन्तवन्त इमे देहा नित्यस्योषता शरीरिण ।
अनाशिनोऽप्रमेयस्य तस्माद् शुभ्यस्व भारत ।
- ८ य एन वेति हन्तार यधैन मन्यत हतम् ।
उभौ तौ न विनानीतो नाय हन्ति न ह्यत ॥
- ९ न जायत म्रियते वा कदाचिन्
नाय भूवा भविता वा न भूय ।

अजो नित्यं शाश्वतोऽथ पुराणो
न हन्यते हन्यमाने शरीरे ॥

- १० वेदाविनाशिनं नित्यं य एनम्अजम्अव्ययम् ।
कथं स पुरुष पार्थ ! कं घातयति हन्ति कम् ॥
- ११ वासासि जीर्णानि यथा विहाय
नवानि गृह्णाति नरोऽपराणि ।
तथा शरीराणि विहाय जीर्णानि
न्यन्यानि मयाति नवानि देही ॥
- १२ नैनं लिन्दन्ति शस्त्राणि नैनं दहति पावकः ।
न चैनं श्लेद्यन्त्यापा न शोषयति मासतः ॥
- १३ अच्युतोऽयमदातोऽयम् अश्लेषोऽशोष्य एव च ।
नित्यं सर्वगतः स्थाणुर् अनन्तोऽयं सनातनः ॥
- १४ अव्यक्तोऽयम्अचिन्त्योऽयम् अप्रियार्योऽयमुच्यते ।
तस्मादेव विदित्वैनं नानुशोचिनुमर्हसि ॥
- १५ अथ चैनं नित्यजानं नित्यं वा मन्यमानं मृतम् ।
तथाऽपि त्वं महाबाहो ! नैव शोचिनुमर्हसि ॥
- १६ जानस्य हि ध्रुवो मृत्युर्, ध्रुवज्जन्म मृतस्य च ।
तस्माद् अपरिहार्योऽथ न त्वं शोचिनुमर्हसि ॥
- १७ अव्यक्तादीनि भूतानि व्यक्तमध्यानि भावतः ।
अव्यक्तनिधनान्यत्र तत्र का परिदेवना ॥
- १८ देही नित्यमवध्योऽयं देहे सर्वस्य भारत !
तस्मात्तर्गाणि भूतानि न त्वं शोचिनुमर्हसि ॥

अध्याय ७

साम्ययोगः

श्रीभगवान् उवाच

१. मुखदुःखे समे कृत्वा लाभालाभौ जयाजयौ ।
ततो युद्धाय युज्यस्व नैव पापमवाप्स्यसि ॥
२. मात्रास्पर्शस्तु कान्तेय शीतोष्णमुखदुःखदाः ।
आगमापायिनोऽनित्यास् तांस्तितिक्षस्व भारत ।
३. य हि न व्यथयन्त्येते पुरुष पुरुपर्षभ !
सम-दुःख-सुखं धीरं सोऽमृतत्वाय कल्पते ॥
४. न प्रहृष्येत्प्रिय प्राप्य नोद्विजेत्प्राप्य चाप्रियम् ।
स्थिरशुद्धिरसंमूढो ब्रह्मविद् ब्रह्मणि स्थितः ॥
५. विद्याविनयसपत्ने ब्राह्मणे गवि हस्तिनि ।
शुनि चैव श्वपाके च पण्डिताः समदर्शिनः ॥
६. इहैव तैर्जितः सर्गो येषां साम्ये स्थितं मनः ।
निर्दोष हि समं ब्रह्म तस्माद् ब्रह्मणि ते स्थिताः ॥

अध्याय ८

योगबुद्धियोगः

श्रीभगवान् उवाच

१. नेहाभिकमनाशोऽस्ति प्रन्यवायो न विद्यते ।
स्वल्पमध्यस्य धर्मस्य प्रायत महती भयान् ॥
२. व्यवसायात्मिका बुद्धिर् एकेह कुरुनन्दन ।
बहुशाखा ह्यनन्ताश्च बुद्धयोऽव्यवसायिनाम् ॥
३. भोगैश्वर्य-प्रगङ्गानां तथापहतचेतसाम् ।
व्यवसायात्मिका बुद्धिः समाधौ न विधीयते ॥
४. त्रैगुण्यविषया वेदा निघ्नैगुण्यो भगजुन ।
निर्द्वन्द्वो नित्यसत्त्वस्थो निर्योगक्षेम आत्मवान् ॥
५. यावानर्य उदपाने सर्वतः सन्तुतोदकं ।
तावान्सर्वेषु वेदेषु ब्राह्मणस्य विजानत ॥
६. कर्मभ्येनाधिष्ठास्त मा फलेषु कदाचन ।
मा कर्मफलहेतुर्भूर्मा त सज्जोऽम्बकर्मणि ॥
७. योगस्थः कुरु कर्माणि सज्जं त्यक्त्वा धनंजय ।
सिद्धयसिद्धयो. समो भूवा, समन्व योग उच्यते ॥
८. दूरेण त्वारं कर्म बुद्धियोगाद्भनजय ।
बुद्धौ नागमन्विष्ट, कृपणा फलहेतवः ॥

९. बुद्धियुक्तो जहातीह उमे मुकुतदुष्कृते ।
तस्माद्योगाय युज्यस्व, योगः कर्मसु कौशलम् ॥
१०. कर्मजं बुद्धियुक्ता हि फलं त्यक्त्वा मनीषिणः ।
जन्म-बन्ध-विनिर्मुक्ताः पदं गच्छन्त्यनामयम् ॥
११. यदा ते मोह-कलिलं बुद्धिर्व्यतितरिष्यति ।
तदा गन्ताऽसि निर्वेदं श्रोतव्यस्य धृतस्य च ॥
१२. श्रुतिविप्रतिपन्ना ते यदा स्थास्यति निश्चला ।
समाधावचला बुद्धिस् तदा योगमवाप्स्यसि ॥

अध्याय ९

स्थितप्रज्ञयोगः

अर्जुन उवाच

- १ स्थितप्रज्ञस्य का भाषा समाधिस्थस्य केशव !
स्थितधी किं प्रभाषेत किमासीत ब्रूतेत किम् ॥

श्रीभगवान् उवाच

- २ प्रजहाति यदा कामान् सर्वान्पार्थ ! मनोगतान् ।
आमन्यवात्मना तुष्ट स्थितप्रज्ञस्तदाच्यते ॥
- ३ दुःखेषु द्विगमना सुखेषु विगतस्पृह ।
वीतरागभयक्रोध स्थितधीर्मुनिरुच्यते ॥
- ४ यः सर्वानभिस्नेह तत्तप्राप्य शुभाशुभम् ।
नाभिनन्दति न द्वेष्टि तस्य प्रज्ञा प्रतिष्ठिता ॥
- ५ यदा गहरत चायं कूर्मोऽज्ञानीव सर्षप ।
इन्द्रियाणीन्द्रियार्थेभ्यन् तस्य प्रज्ञा प्रतिष्ठिता ॥
- ६ विषया विनियतन्त निराहारम्य न्हिन ।
रगवर्जं, रसोऽप्यस्य परं दृश्या नियतन ॥
- ७ यन्नो ह्यपि कौन्तेय ! पुरुषस्य विषयिणः ।
इन्द्रियाणि प्रमाथीनि हरन्ति प्रगभ मन ॥
- ८ तानि सर्वाणि संयम्य युक्त आसीत मत्पर ।
क्वो हि यत्तन्द्रियाणि तस्य प्रज्ञा प्रतिष्ठिता ॥
- ९ प्यायतो विषयान्पुंगव इन्द्रियव्रजायते ॥
सत्त्वान्संज्रायते धाम कामाक्रोधोऽभिजायते ॥

- १० क्रोधाद्भवति समोहः समोहात्स्मृतिविभ्रमः ।
स्मृतिभ्रशाद् बुद्धिनाशो बुद्धिनाशात्प्रणश्यति ॥
- ११ रागद्वेषवियुक्तैस्तु विषयान् इन्द्रियैश्चरन् ।
आत्मवश्यैर्विधेयात्मा प्रसादमधिगच्छति ॥
- १२ प्रसादे सर्वदुःखानां हानिरस्योपजायते ।
प्रसन्नचेतसो ह्याशु बुद्धिः पर्यवतिष्ठते ॥
- १३ नास्ति बुद्धिरयुक्तस्य न चायुक्तस्य भावना ।
न चाभावयत शान्तिर्, अशान्तस्य बुद्धिर्मुखम् ॥
- १४ इन्द्रियाणां हि चरता यन्मनोऽनुविधीयते ।
तदस्य हरति प्रज्ञां वायुर्नामिवाग्भसि ॥
- १५ तस्माद्यस्य महाबाहो ! निवृत्तीतानि सर्वशः ।
इन्द्रियाणीन्द्रियार्थेभ्यस् तस्य प्रज्ञा प्रतिष्ठिता ॥
- १६ या निशा सर्वभूतानां तस्यां जागर्ति संयमी ।
यस्यां जाग्रति भूतानि सा निशा पश्यतो मुने ॥
- १७ आपूर्यमाणमचलप्रतिष्ठं
समुद्रमापः प्रविशन्ति यद्वत् ।
तद्रूपकामा यः प्रविशन्ति सर्वे
स शान्तिमाप्नोति न कामकामी ॥
- १८ विहाय कामान्यः सर्वान्पुमांश्चरति निस्पृहः ।
निर्ममा निरहंकारः स शान्तिमधिगच्छति ॥
- १९ एषा ब्राह्मी स्थितिः पार्थ ! नैनां प्राप्य विमुच्यते ।
स्थितास्त्वन्यथा मन्तव्येऽपि ब्रह्मनिर्गमनमुच्यते ॥

अध्याय १०

कर्मयोगः

अर्जुन उवाच

- १ ज्यायसी चेत्कर्मणस्त मना बुद्धिर्जनार्दन !
तन्किं कर्मणि घोरे मा नियोजयमि केशव ।
- २ ध्यामिध्रेणैव वाक्येन बुद्धिं मोहयसीर मे ।
तदेकं वद निश्चित्य यत्न ध्रेयोऽहमाप्नुयाम् ॥

श्रीभगवान् उवाच

- ३ न कर्मणामनारम्भान् नैकस्म्यै पुरुषोऽश्नुत ।
न च मन्यगनादय मिद्धिं समधिगच्छति ॥
- ४ न हि क्वधिभ्रणमपि जातु तिष्ठत्यकर्मकृत् ।
कायत श्वपशः कर्म सातः प्रवृत्तिर्बर्गुणै ॥
- ५ कर्मेन्द्रियाणि मयम्य य आस्त मनसा स्मरन् ।
इन्द्रियार्थान्निमूढात्मा निध्याचार स उच्यते ॥
- ६ यद्विन्द्रियाणि मनसा नियन्त्रारभन्तऽर्जुन ।
कर्मेन्द्रियैः कर्मयोगम् अगमन् स विजिष्यते ॥
- ७ नियतं कुरु कर्म त्व कर्म ज्याया ह्यकर्मण ।
दारीरयात्रापि च त न प्रसिद्धदेहभक्षण ॥
- ८ यदाथं न कर्मोऽन्यत्र त्वाकोऽयं कर्मबन्धन ।
तदर्धं कर्म कौन्तेय ! सुकृतमेव समाचर ॥

- ९ यस्त्वात्मरतिरेव स्याद्, आत्मतृप्तश्च मानव ।
आत्मन्येव च सतुष्ट्यं तस्य कार्यं न विद्यते ॥
- १० नैव तस्य कृतेनार्थो नाकृतेनेह कश्चन ।
न चास्य सर्वभूतेषु कश्चिदर्थव्यपाश्रयः ।
- ११ तस्मादसक्तः सततं कार्यं कर्म समाचर ।
अराक्तो ह्याचरन्कर्म परमाप्नोति पूरुषः ॥

अध्याय ११

लोकसंग्रहयोगः

श्रीभगवान् उवाच

- १ कर्मणैव हि ससिद्धिम् आस्थिता जनकादय ।
लोकसंग्रहमेवापि सपश्यन्कर्तृमर्हसि ॥
- २ यद्यदाचरति धेष्टम् तत्तदेवतरो जन ।
स यत्प्रमाणं कुरुत लोकस्तदनुवर्तते ॥
- ३ न मे पार्थास्ति कर्तव्यं त्रिषु लाकषु किञ्चन ।
मानवाप्तम्भवाप्तव्यं वर्त एव च कर्मणि ॥
- ४ यदि ह्यहं न वर्तेयं जातु कर्मण्यतन्द्रित ।
मम वर्तमानुवर्तन्त मनुष्या पाथ ! सशश ॥
- ५ उत्सीदयुरिमं लोकां न कुर्यां कर्म चेदहम् ।
सकुरस्य च रतां स्याम् उपहन्यसिमा प्रजा ॥
- ६ सक्ता कर्मण्यविद्वासो यथा कुर्वन्ति भारत !
कुर्याद् विद्वांस्यथासक्त चिन्तयित्सेवसंग्रहम् ॥
- ७ न बुद्धिमद् जनयद् भजानां कर्मसङ्गिनाम् ।
जोषयत्सर्वकर्माणि विद्वान्युक्तं समाचरन् ॥
- ८ प्रवृत्तं क्रियमाणानि गुणैः कर्माणि शशश ।
बहकारविमूढात्मा कर्ताऽहमिति मन्यत ॥
- ९ तत्त्वचित्तु महाभाहा ! गुणकर्मप्रभागधो ।
'गुणा गुणेषु वर्तन्त' इति मत्वा न सज्जत ॥

१०. प्रकृतेर्गुणसंमूढाः सजन्ते गुणकर्मसु ।
तानकृत्स्नविदो मन्दान् कृत्स्नविन्न विचालयेत् ॥
११. नयि सर्वाणि कर्माणि संन्यस्याभ्यात्मचेतसा ।
निराह्नीर्निर्ममो भूत्वा युध्यस्व विगतज्वरः ॥
१२. ये मे मतमिदं नित्यम् अनुतिष्ठन्ति मानवाः ।
श्रद्धायन्तोलनसूयन्तो मुच्यन्ते तेऽपि कर्मभिः ॥
१३. ये त्वेतदभ्यसूयन्तो नानुतिष्ठन्ति मे मतम् ।
सर्वज्ञानविमूढास्तान् विद्धि नष्टानचेतसः ॥

अध्याय १०

निग्रहयोगः

अर्जुन उवाच

- १ सदृश चेष्टत स्वस्या प्रकृतज्ञानवानपि ।
प्रकृतिं यान्ति भूतानि निग्रह किं करिष्यति ॥

श्रीभगवान् उवाच

- २ इन्द्रियस्यन्द्रियस्यायें रागद्वेषौ ध्वजस्थितौ ।
तयोर्न वशमागच्छेत् तौ ह्यस्य पग्निपन्थिनौ ॥

अर्जुन उवाच

- ३ अथ केन प्रयुक्तोऽथ पापं चरति पुरुषः ।
अनिच्छन्नपि वाष्णैथ ! बलादिव नियोजित ॥

श्रीभगवान् उवाच

- ४ काम एव क्रोध एव रजोगुणसमुद्भवः ।
महादानो महापाप्मा विद्रुषणमिह वैरिणम् ॥
५ घूमेनाध्रियते वह्निर् यथाऽऽदशो मलेन च ।
यद्योचेनाशृतो गभग् तथा तनेदमाशृतम् ॥
६ आशृतं ज्ञानमेतन्न ज्ञानिनो निव्यवैरिणा ।
कामरूपेण कौन्तेय ! दुष्पूरेणानलेन च ॥

७. इन्द्रियाणि मनो बुद्धिर् अस्याधिष्ठानमुच्यते ।
एतैर्विमोहयत्येव ज्ञानमाशृत्य देहिनम् ॥
८. तस्मात्त्वमिन्द्रियाण्यादौ नियम्य भरतर्षभ !
पाप्मानं प्रजहि ह्येन ज्ञानविज्ञाननाशनम् ॥
९. इन्द्रियाणि पराण्याहुर् इन्द्रियेभ्यः परं मनः ।
मनसस्तु परा बुद्धिर् यो बुद्धेः परतस्तु सः ॥
१०. एव बुद्धेः परं बुद्ध्वा सस्तभ्यात्मानमात्मना ।
जहि शत्रुं महाबाहो ! कामरूपं दुरासदम् ॥

अध्याय १३

अवतार-रहस्य-योगः

श्रीभगवान् उवाच

- १ इमं विवस्वत यागं प्रोक्तवान्अहमव्ययम् ।
विवस्वान्मनवे प्राह मनुरिक्ष्वाक्येऽब्रवीत् ॥
- २ एव परम्पराप्राप्तम् इमं राजर्षयो विदुः ।
स कालेनेह महता योगो नष्टः परतप !
- ३ स एवायं मया तद्युगं योगः प्रोक्तः पुरातनः ।
भक्तोऽपि मे सखा चेति रहस्यं ह्येतदुत्तमम् ॥

अर्जुन उवाच

- ४ अपरं भवता जन्म परं जन्म विवस्वतः ।
कथमेतद् विजानीया त्वमादौ प्रोक्तवानिति ॥

श्रीभगवान् उवाच

- ५ वदन्ति मे व्यतीतानि जन्मानि तव चातुनः ।
तान्यहं वेद सर्वाणि न त्वं वेत्स्य परतप !
- ६ अजोऽपि सन्अव्ययात्मा भूतानामीश्वरोऽपि सन् ।
प्रकृतिं स्वामविष्टाय सभाराम्यात्ममायया ॥
- ७ यदा यदा हि धर्मस्य ग्लानिर्भवति भारतः ।
अभ्युत्थानमधर्मस्य तदात्मानं सृजाम्यहम् ॥

८. परित्राणस्य साधूनां विनाशाय च दुष्कृताम् ।
धर्मसंस्थापनार्थाय संभवामि युगे युगे ॥
९. ये यथा मां प्रपद्यन्ते तांस्तथैव भजाम्यहम् ।
मम वर्तमानुवर्तन्ते मनुष्याः पार्थे । सर्वशः ॥
१०. न मां कर्माणि लिम्पन्ति न मे कर्मफले स्पृहा ।
इति मां योऽभिजानाति कर्मभिर्न स बध्यते ॥
११. जन्म कर्म च मे दिव्यम् एवं यो वेत्ति तत्त्वतः ।
त्यक्त्वा देहं पुनर्जन्म नैति मामेति सोऽर्जुन ।
१२. वीतरागभयक्रोधा मन्मथा मामुपाश्रिताः ।
बहवो ज्ञानतपसा पूता मद्भागताः ॥

अध्याय १५

यज्ञ-रहस्ययोगः

श्रीभगवान् उवाच

१. सहयज्ञा प्रजा सृष्ट्वा पुरोवाच प्रजापतिः ।
अनेन प्रसविष्यष्वम् एष वोऽस्त्वित्शामधुक् ॥
२. देवान्भाषयतामेन ते देवा भाषयन्तु वः ।
परस्परं भाषयन्त श्रेय परमवाप्तय ॥
३. इष्टान्भोगान्हि वो देवा दास्यन्ते यज्ञभाविता ।
तैर्देतान्अप्रदायैभ्यो यो भुवते स्तेन एव सः ॥
४. अग्नाद्भवन्ति भूतानि पर्जन्यादन्नसम्भवः ।
यज्ञाद्भवति पर्जन्यो यज्ञः कर्मसमुद्भवः ॥
५. कर्म ब्रह्मोद्भव विद्धि ब्रह्माक्षरसमुद्भवम् ।
तस्मात्सर्गगत ब्रह्म नित्यं यज्ञे प्रतिष्ठितम् ॥
६. ब्रह्मार्पणं ब्रह्म हविर् ब्रह्माग्नी ब्रह्मणा हुतम् ।
ब्रह्मैव तेन गन्तव्यं ब्रह्मकर्मसमाधिना ॥
७. एव प्रवर्तितं चक्रं नानुमर्तयतीह यः ।
अघायुर्इन्द्रियारामो मोघं पार्थ स जीवति ॥
८. यज्ञशिष्टाशिनः सन्तो मुच्यन्ते सर्वकिल्बिषैः ।
मुञ्जते ते त्वघ पापा ये पचन्त्यात्मकारणान् ॥

ज्ञान-साधनायोगः

श्रीभगवान् उवाच

१. श्रद्धायान्लभते ज्ञान तत्परः सयतेन्द्रियः ।
ज्ञानं लब्ध्वा परं शान्तिम् अचिरेणाधिगच्छति ॥
२. अज्ञथाश्रद्धधानश्च सशयात्मा विनश्यति ।
नायं लोकोऽस्ति न परो न मुखा सशयात्मनः ॥
३. तद्विद्धि प्रणिपातेन परिप्रशनेन सेवया ।
उपदेक्ष्यन्ति ते ज्ञानं ज्ञानिनस्तत्त्वदर्शिनः ॥
४. यज्ज्ञात्वा न पुनर्मोहम् एव यास्यसि पाण्डव !
येन भूतान्यशेषेण द्रक्ष्यस्यात्मन्यथो मयि ॥
५. अपि चेदसि पापेभ्यः सर्वेभ्यः पापकृत्तमः ।
सर्वं ज्ञानप्लवेनैव शृजिनं सतरिष्यसि ॥
६. यथैर्धासि समिद्धोऽग्निर् भस्मसात्कुरुतेऽर्जुन !
ज्ञानाग्निः सर्वकर्माणि भस्मसात्कुरुते तथा ॥
७. न हि ज्ञानेन सदृशं पवित्रमिह विद्यते ।
तत्स्वयं योगसंसिद्धं कालेनात्मनि विन्दति ॥
८. योगमन्यस्तकर्मणि ज्ञानसंछिन्नसशयम् ।
आत्मवन्त न कर्माणि निबध्नन्ति धनजय !
९. तस्माद्ज्ञानसम्भूतं हृत्स्थं ज्ञानासिनात्मनः ।
छित्तवै न सशयं योगम् आतिष्ठोत्तिष्ठ भारत !

अध्याय १८

योगधारणायोगः

श्रीभगवान् उवाच

- १ नैव किञ्चित्करोमीति युक्तो मन्येत तत्त्ववित् ।
पश्यञ्शृण्वन्स्पृशजिघ्रन् अश्रन्गच्छन्स्वपञ्श्वसन् ॥
- २ प्रलपन्विसृजन्गृह्णन् उन्मिषन्निमिषन्नपि ।
इन्द्रियाणीन्द्रियायेंषु वर्तन्त इति धारयन् ॥
- ३ ब्रह्मण्याधाय कर्माणि सङ्गं त्यक्त्वा करोति यः ।
लिप्यते न स पापेन पद्मपत्रमिवाम्भसा ॥
- ४ कायेन मनसा बुद्ध्या केवलैरिन्द्रियैरपि ।
योगिनः कर्म कुर्वन्ति सङ्गं त्यक्त्वाऽऽत्मशुद्धये ।
- ५ युक्तः कर्मफलं त्यक्त्वा शान्तिमाप्नोति नैष्टिकीम् ।
अयुक्तः कामकारेण फले सक्तो निवध्यते ॥
- ६ सर्वकर्माणि मनसा संन्यस्यास्ते सुखं वशी ।
नवद्वारे पुरे देही नैव कुर्वन् न कारयन् ॥
- ७ न कर्तृत्वं न कर्माणि लोकस्य सृजति प्रभुः ।
न कर्मफलसंयोगं स्वभावस्तु प्रवर्तते ॥
- ८ नादत्ते कस्यचित्पापं न चैव सुकृतं विभुः ।
अज्ञानेनारुतं ज्ञानं तेन मुच्यन्ति जन्तवः ॥
- ९ ज्ञानेन तु तदज्ञानं येषां नाशितमात्मनः ।
तेषामादित्यज्ज्ञानं प्रकाशयति तत्परम् ॥
- १० तद्बुद्धयस्तदात्मानं तन्निष्ठास्तत्परायणाः ।
गच्छन्त्यपुनरावृत्तिं ज्ञाननिर्धूतकल्मषाः ॥

ब्रह्मनिर्वाणयोगः

श्रीभगवान् उवाच

- १ बाह्यस्पर्शेष्वसक्तात्मा विन्दत्यात्मनि यत्सुखम् ।
स ब्रह्मयोगयुक्तात्मा सुखमक्षय्यमश्नुते ॥
- २ ये हि सस्पर्शजा भोगा दुःखयोनय एव तः ।
आयन्तवन्त कौन्तेय ! न तेषु रमते बुध ॥
- ३ शम्नोतीहैव य सोढुं प्राक् शरीरविमोक्षणात् ।
कामक्रोधोद्भव वंग स युक्त स मुखी नर ॥
- ४ योऽन्त मुखाऽन्तरारामस् तथा तज्ज्योतिरेव य ।
स योगी ब्रह्मनिर्वाण ब्रह्मभूतोऽधिगच्छति ॥
- ५ लभते ब्रह्मनिर्वाणम् ऋषय क्षीणकर्मपा ।
ठितद्वैवा यतामान सबभूतहित रता ॥
- ६ कामक्रोधवियुक्ताना यतीना यतचेतसाम् ।
अभिता ब्रह्मनिर्वाण वर्तते विदितामनाम् ॥
- ७ स्पर्शान् कृत्वा बहिर्बाह्यान् चक्षुर्भ्रान्तरे भ्रुवो ।
प्राणापानौ समौ कृत्वा नासाभ्यन्तरचारिणौ ॥
- ८ यत्तेन्द्रियमनावुद्धिर् मुनिर्वोश्वपरायण ।
विगतेच्छामयक्रोधो य सदा मुक्त एव स ॥
- ९ भोक्तार यन्नपमा सबलोकमहेश्वरम् ।
मुहद सबभूताना ज्ञावा मा शान्तिमृच्छति ॥

योगरहस्ययोगः

श्रीभगवान् उवाच

- १ अनाश्रित कर्मफल कार्यं कर्म करोति यः ।
स संन्यासी न योगी च न निरग्निर्न चाक्रियः ॥
- २ यः संन्यासमिति प्राहुर्योगतमिद्विपाण्डव ।
न ह्यसंन्यस्तसक्तपो योगी भाति कथनः ॥
- ३ आरुरुक्षोर्मुनेर्योगकर्म कारणमुच्यते ।
योगारूढस्य तस्यैव शमकारणमुच्यते ॥
- ४ यदा हि नेन्द्रियार्थेषु न कर्मस्वनुपजते ।
सर्वसकल्पसंन्यासी योगारूढस्तदोच्यते ॥
- ५ उद्धरेद् आत्मनाऽऽत्मानं नात्मानमवसादयत् ।
आत्मैव ह्यात्मनो बन्धुर् आत्मैव रिपुरात्मनः ॥
- ६ बन्धुरात्माऽऽत्मनस्तस्य येनात्मैवात्मना जितः ।
अजात्मनस्तु शत्रुत्वे वर्तेतात्मैव शत्रुवत् ॥
- ७ जितात्मनः प्रशान्तस्य परमात्मा समाहितः ।
शीतोष्णसुखदुःखेषु तथा मानापमानयोः ॥
- ८ ज्ञानविज्ञानतृप्तात्मा कूटस्थो विजितन्द्रियः ।
युक्त इत्युच्यते योगी समलोटाश्मकाञ्चनः ॥
- ९ मुहुर्निर्गार्थुदासीनमध्यस्थद्वेष्य-वन्धुषु ।
साधुष्वपि च पापेषु समबुद्धिर्विशिष्यते ॥

अध्याय २१

ध्यानयोगः

श्रीभगवान् उवाच

१. योगी युञ्जीति सततम् आत्मानं रहसि स्थितः ।
एकाकी यतचित्तात्मा निराशीरपरिग्रहः ॥
२. शुचौ देशे प्रतिष्ठाप्य स्थिरमासनमात्मनः ।
नात्युच्छ्रित नातिनीचं चैलाजिनकुशोत्तरम् ॥
३. तत्रैकाग्र मनः कृत्वा यतचित्तेन्द्रियक्रियः ।
उपविश्यासने युञ्ज्याद् योगमात्मविशुद्धये ॥
४. समं कायशिरोग्रीवं धारयन् अचलं स्थिरः ।
संप्रेक्ष्य नासिकाग्रं स्वं दिशश्चानवलोकयन् ॥
५. प्रशान्तात्मा विगतभीर् ब्रह्मचारिव्रते स्थितः ।
मनः सयम्य मच्चित्तो युक्त आसीत मत्परः ॥
६. युञ्जन्नेवं सदात्मानं योगी नियतमानसः ।
शान्तिं निर्वाणपरमां मत्संस्थामधिगच्छति ॥
७. नायधत्तस्तु योगोऽस्ति न चैकान्तमनधत्तः ।
न चातिस्वप्नशीलस्य जाग्रतो नैव चार्जुन ! ॥
८. युनताहारविहारस्य युनतचेष्टस्य कर्मसु ।
युक्तस्वप्नायोधस्य योगो भवति दुःसाहा ॥
९. यदा विनियतं चित्तम् आत्मन्येवावतिष्ठते ।
निस्पृहः सर्वकामेभ्यो युक्त इत्युच्यते तदा ॥
१०. यथा दीपो निरातस्थो नेह तते सोपमा स्मृता ।
योगिनो यतचित्तस्य युजतो योगमात्मनः ॥

अध्याय २२

समाधिसाम्ययोगः

श्रीभगवान् उवाच

- १ यत्रोपरमते चित्त निरुद्ध योगसेवया ।
यत्र चैवात्मनाऽऽत्मानं पश्यन्नात्मनि तुष्यति ॥
- २ मुखमात्यन्तिकं यत्तद् बुद्धिप्राह्यमतीन्द्रियम् ।
वेत्ति यत्र न चैवायं स्थितधलति तत्त्वतः ॥
- ३ यं लब्ध्वा चापरं लाभं मन्यते नाधिकं ततः ।
यस्मिन्निश्चतो न दुःखेन गुरुणापि विचार्यते ॥
- ४ तं विद्याद्दुःखरासयोग-प्रियोग योगसहितम् ।
स निश्चयनं योक्तव्यं यागोऽनिर्विण्णचेतसा ॥
- ५ सकल्पप्रभवान्कामान् त्यक्त्वा सर्वानशेषतः ।
मनसवेन्द्रियग्रामं विनियम्य समन्ततः ॥
- ६ शनैः शनैरुपरमेद् बुद्ध्या धृतिगृहीतया ।
आत्मसंस्थं मनं कृत्वा न किञ्चिदपि चिन्तयेत् ॥
- ७ यतो यतो निश्चरति मनश्चञ्चलमस्थिरम् ।
ततस्ततो नियम्यैतद् आत्मन्येव वशं नयेत् ॥
- ८ प्रशान्तमनसं ह्येनं योगिनं मुच्यते मुत्तमम् ।
उपैति शान्तरजसं ब्रह्मभूतमकल्मषम् ॥

९. युञ्जतेव सदात्मानं योगी विगतकल्मषः ।
मुखेन ब्रह्मसस्पर्शम् अत्यन्तं सुखमश्नुते ॥
१०. सर्वभूतस्थमात्मानं सर्वभूतानि चात्मनि ।
ईक्षते योगयुक्तात्मा सर्वत्र समदर्शनः ॥
११. यो मा पश्यति सर्वत्र सर्वं च मयि पश्यति ।
तस्याहं न प्रणश्यामि स च मे न प्रणश्यति ॥
१२. सर्वभूतस्थितं यो मा भजत्येकत्वमास्थितः ।
सर्वथा वर्तमानोऽपि स योगी मयि वर्तते ॥
१३. आत्मौपम्येन सर्वत्र समं पश्यति योऽर्जुन ।
सुखं वा यदि वा दुःखं स योगी परमो मतः ॥

अध्याय २३
साम्यसिद्धियोगः

अर्जुन उवाच

१. योऽयं योगस्त्वया प्रोक्तः साम्येन मधुसूदन !
एतस्याहं न पश्यामि चञ्चलत्वात् स्थितिं स्थिराम् ॥
२. चञ्चलं हि मनः कृष्ण ! प्रमाथि बलवद्दृढम् ।
तस्माहं निग्रहं मन्ये वायोरिव सुदुष्करम् ॥

श्रीभगवान् उवाच

३. असंशयं महाबाहो ! मनो दुर्निग्रहं चलम् ।
अभ्यासेन तु कौन्तेय ! नैराग्येण च गृह्यते ॥
४. असंयतत्मना योगो दुष्प्राप इति मे मतिः ।
वश्यान्मनां तु यततां शक्योऽवाप्तुमुपायतः ॥

अर्जुन उवाच

५. अयतिः श्रद्धयोपेतो योगाच्चलितमानसः ।
अप्राप्य योगसंसिद्धिं कां गतिं कृष्ण ! गच्छति ॥
६. कञ्चिन्नोभयविभ्रष्टश्चिन्नाभ्रमिव नश्यति ।
अप्रतिष्ठो महाबाहो ! विमूढो ब्रह्मणः पथि ॥
७. एतन्मे संशयं कृष्ण ! छेतुर्महत्स्यशेषतः ।
त्वदन्यः संशयस्यास्य छेत्ता न ह्युपपद्यते ॥

श्रीभगवान् उवाच

- ८ पापं । नैवेह नामुत्र विनाशस्तस्य विद्यतः ।
न हि कन्याणकृन् कश्चिद् दुर्गतिं तात । गच्छति ॥
- ९ प्राप्य पुण्यकृतान् लोकान् उपित्वा शाश्वती समा ।
शुचीना धीमता गेहे योगभ्रष्टोऽभिजायत ॥
- १० अथवा योगिनामेव कुले भवति धीमताम् ।
एतद्धि दुर्लभतर लोक जन्म यदीदृशम् ॥
- ११ तत्र त बुद्धिसयोग लभत पूर्वदेहिकम् ।
यतते च ततो भूय ससिद्धो बुक्कन्दन । ॥
- १२ पूर्वाभ्यासेन तनैव हियत ह्यवशोऽपि स ।
जिज्ञासुरपि योगस्य शब्दब्रह्मातिपरत ॥
- १३ प्रयत्नाद्यतमानस्तु यागी सशुद्धकिल्बिष ।
अनेकजन्मससिद्धम् तना याति परा गतिम् ॥
- १४ तपस्विभ्योऽधिका योगी ज्ञानिभ्योऽपि मतोऽधिकः ।
कर्मिभ्यथाधिका योगी तस्माद् योगी भर्गुन ।
- १५ योगिनामपि सर्वेषा मद्गणनान्तरामना ।
धृदावान्भजत या मां स मे युवन्ततमो मन ॥

ज्ञानभक्तियोगः

श्रीभगवान् उवाच

- १ चतुर्विधा भजन्ते मा जना सुकृतिनोऽर्जुन ।
आर्तो जिज्ञासुरर्थार्थी ज्ञानी च भरतर्षभ ॥
- २ तथा ज्ञानी नित्ययुक्त एकभक्तिर्वि-
प्रियो हि ज्ञानिनोऽत्यर्थम् अहं स च मम प्रिय ॥
- ३ उदारो स एवैत ज्ञानी त्वात्मैव मे मतम् ।
आस्थित स हि युक्तात्मा मामेवानुत्तमां गतिम् ॥
- ४ बहूना जन्मनामन्त ज्ञानयान्मां प्रपद्यते ।
वासुदेव सर्वमिति स महात्मा सुदुर्लभ ॥
- ५ कामैस्तैस्त्नैर्हृतज्ञाना प्रपद्यन्तऽन्यदेवता ।
त त नियममास्थाय प्रकृत्या नियता स्वया ॥
- ६ यो यो या यां तनु भक्त धृदयाऽर्चितुमिच्छति ।
तस्य तस्यायं श्रद्धा तामेव विदधाम्बहम् ॥
- ७ स तथा धृदया युक्तेऽन्तस्याराधनमीहत ।
नमन च तत कामान् मयैव विहितान् हि तार ॥
- ८ अन्तरत्तु कठ तथां तद्द्वारयत्पमेधगाम् ।
देवान्देवयज्ञो यान्ति महमपना यान्ति मामपि ॥
- ९ अभ्यक्त स्यद्वितमारभ्य मन्यन्त मामुद्वय ।
पर भावमजानन्तो ममाभ्ययमनुत्तमम् ॥

१०. नाहं प्रकाशः सर्वस्य योगमायासमावृतः ।
मूढोऽयं नाभिजानाति लोको मामजनव्ययम् ॥ *
११. वेदाहं समतीनानि वर्तमानानि चार्जुन ।
भविष्याणि च भूतानि मां तु वेद न कश्चन ॥
१२. इच्छाद्वेषसमुत्थेत द्वन्द्वमोहेन भारत ।
सर्वभूतानि संमोहं सुगं यान्ति परन्तप ! ॥
१३. येषां स्वस्तगतं पापं जनानां पुण्यकर्मणाम् ।
ते द्वन्द्वमोह-निर्मुक्ता भवन्ते मां दृढप्रताः ॥
१४. जरामरणमोक्षाय मामाश्रित्य यतन्ति ये ।
तं ब्रह्म तद्विदुः कृत्स्नम् अप्यात्मं कर्म चासिद्धम् ॥

अध्याय २५
अभ्यासयोगः
अर्जुन उवाच

१. किं तद् ब्रह्म किमध्यात्मं किं कर्म पुरुषोत्तम !
प्रयाणकाले च कथं ह्येषोऽसि नियतात्मभिः ॥

श्रीभगवान् उवाच

२. अक्षरं ब्रह्म परमं स्वभापोऽध्यात्ममुच्यते ।
भूतभावोद्भवकरो विसर्गः कर्मसङ्घितः ॥
३. अन्तकाले च मामेव स्मरन्मुक्त्वा क्लेवरम् ।
यः प्रयाति स मद्भावं याति नास्त्यत्र संशयः ॥
४. यं यं तापि स्मरन् भावं त्यजत्यन्ते क्लेवरम् ।
तं तमेवैति कौन्तेय ! सदा तद्भावभावितः ॥
५. तस्मात्सर्वेषु कालेषु मामनुस्मर युध्य च ।
मय्यपितमनोबुद्धिर् मामेवैष्यस्यगशयम् ॥
६. अभ्यासयोगयुगेन चेतसा नान्यगामिना ।
परमं पुरुषं दिव्यं याति पार्श्वानुचिन्तयन् ॥
७. करि पुराणमनुशास्त्रितारम्
अणोरणीयांगमनुस्मरेदयः ।
संगस्य धानारमञ्चिन्त्यरूपम्
आदिन्यर्णं तममः परस्तान् ॥

८. प्रयाणकाले मनसाचलेन

भक्त्या युक्तो योगबलेन चैव ।
श्रुवोर्मध्ये प्राणमावेश्य सम्यक्
स त पर पुरुषमुपैति दिव्यम् ॥

९ यदक्षर वेदविदो वदन्ति

निरान्ति यद्यनयो वीतरागा ।
यदिच्छन्तो ब्रह्मचर्यं चरन्ति
तत्ते पद सम्प्राहेण प्रवक्ष्ये ॥

१० सर्वद्वाराणि सम्यग् मनो हृदि निरुध्य च ।

मूर्ध्निधायात्मन प्राणम् आस्थितो योगधारणाम् ॥

११. ओमित्येकाक्षरं ब्रह्म व्याहरन्मामनुस्मरन् ।

य प्रयाति त्वजन्देहं स याति परमां गतिम् ॥

१२ अनन्यचेता सततं यो मा स्मरति नित्यशः ।

तस्याहं मुलभं पार्थ । नित्ययुक्तस्य योगिनः ॥

१३ मामुपेत्य पुनर्जन्म तु खाल्यमशाश्वतम् ।

नाप्नुवन्ति महात्मानः ससिद्धिं परमां गता ॥

१४ आपन्नभुवनालोका पुनरावर्तिनोऽप्युन ।

मामुपेत्य तु जन्तवः । पुनर्जन्म न विद्यत ॥

१५ सहस्रयुगपर्यन्तम् अहर्यद्वद्ब्रह्मणो विदुः ।

रात्रिं युगमहधन्ता तऽहोरात्रविदो जना ॥

१६ अव्यक्ताद्ब्यक्त्यै सर्वा प्रभवन्त्यहरागमे ।

राश्यागमे प्रलीयन्त तत्रैवाव्यक्तमज्ञे ॥

१७. भूतग्रामः स एवायं भूत्वा भूत्वा प्रलीयते ।
 राज्यागमेऽवशः पार्थ ! प्रभवत्यहरागमे ॥
१८. पररतस्मात्तु भावोऽन्यो ऽव्यक्तोऽव्यक्तात्सनातनः ।
 यः स सर्वेषु भूतेषु नश्यत्सु न विनश्यति ॥
१९. अव्यक्तोऽक्षर इत्युक्तम् तमाहुः परमां गतिम् ।
 यं प्राप्य न निवर्तन्ते तद्धाम परमं मम ॥
२०. पुरुषः स परः पार्थ ! भक्त्या लभ्यस्त्वनन्यथा ।
 यस्यान्तःस्थानि भूतानि येन सर्वमिदं ततम् ॥

अध्याय २६

शुक्लकृष्णे-सृती-योगः

श्रीभगवान् उवाच

- १ वेदेषु यज्ञेषु तपसु चैव
दानेषु यत् पुण्यफलं प्रदिशम् ।
अत्येति तत्सर्वमिदं विदित्वा
योगी परं स्थानमुपैति चाद्यम् ॥
- २ यत्र काले त्वनावृत्तिम् आवृत्तिं चैव योगिनः ।
प्रयान्ता यान्ति तं कालं वक्ष्यामि भरतर्षभ ॥
- ३ अग्निज्योतिरहं शुक्रं पण्मासा उत्तरायणम् ।
तत्र प्रयान्ता गच्छन्ति ब्रह्मा ब्रह्मविदो जनाः ॥
- ४ धूमो रात्रिस्तथा कृष्णं पण्मासा दक्षिणायनम् ।
तत्र चान्द्रमग्नं ज्योतिर् योगी प्राप्य निवर्तते ॥
- ५ शुक्लकृष्णे गतीं ह्येते जगन् साश्वतं मते ।
एकया वात्यनावृत्तिम् अन्ययाऽऽवर्तते पुनः ॥
- ६ नैते सृती पार्थ ! जानन् योगी मुह्यति कश्चन ।
तस्मात्सर्वेषु कालेषु योगयुक्तो भवार्जुन ॥

राजविद्यायोगः

श्रीभगवान् उवाच

- १ इदं तु तं गुण्यतमं प्रपञ्चाम्यनसूयवे ।
ज्ञानविज्ञानसहितं यज्ज्ञान्वा मोक्ष्यसेऽशुभात् ॥
- २ राजविद्या राजगुह्यं पवित्रमिदमुत्तमम् ।
प्रत्यक्षावगमधर्म्यं मुमुक्षुः कर्तुमर्हस्यथम् ॥
- ३ अथ्रद्धानां पुरुषा धर्मस्यास्य परतप !
अप्राप्य मां निर्वर्तन्त मृत्युमसारवर्त्मनि ॥
- ४ न च मत्स्थानि भूतानि पश्य मे योगमैश्वरम् ।
भूतस्य न च भूतस्थो ममात्मा भूतभावन ॥
- ५ यथाकाशस्थितो नित्यं वायुः सर्वत्रगो महान् ।
तथा सर्वाणि भूतानि मत्स्थानीत्युपधारय ॥
- ६ सर्वभूतानि ज्ञान्तेय ! प्रकृतिं गच्छन्ति मामिकाम् ।
कल्पक्षयं पुनस्तानि कल्पादौ विसृजाम्यहम् ॥
- ७ प्रकृतिं शमामवष्टभ्य विसृजामि पुनः पुनः ।
भूतमागमिन्म हृत्स्लम् अपश्य प्रकृतेर्वशात् ॥
- ८ न च मां तानि कर्माणि निब्रून्ति धनजय !
उदासीनवदासीनम् असक्तं तेषु कर्मसु ॥

अध्याय २८

प्रभवयोगः

श्रीभगवान् उवाच

- १ भूमिरापोऽनलो वायुः ख मनो बुद्धिरेव च ।
अहकार इतीय मे भिन्ना प्रकृतिरष्टधा ॥
- २ अपरेयमितस्त्वन्या प्रकृतिं विद्धि मे पराम् ।
जीवभूता महाबाहा ययद् धायते जगत् ॥
- ३ एतद्योनीनि भूतानि सर्वाणीत्युपधारय ।
अहं कृत्स्नस्य जगतः प्रभवः प्रत्यस्तथा ॥
- ४ मत्तः परतरं नान्यत् किञ्चिदस्ति धनजय ।
मयि सर्वमिदं प्रोक्तं सूत्रे मणिगणा इव ॥
- ५ रसोऽहमप्सु, कान्तयः । प्रभास्मि शशिसूर्ययोः ।
प्रणवः सर्ववेदेषु शब्दः खे पौष्टव नृषु ॥
- ६ पुण्यो गन्धः पृथिव्या च तत्रधास्मि विभाजसौ ।
जीवनं सर्वभूतेषु, तपश्चास्मि तपस्विषु ॥
- ७ बीजं मां सर्वभूतानां विद्धि पाथः । सनातनम् ।
बुद्धिर्बुद्धिमतामस्मि तजस्तेष्विन्द्रियनामहम् ॥
- ८ वज्रं वज्रयतामस्मि कामरागविद्वर्जितम् ।
धर्माविच्छदो भूतेषु कामाऽस्मि भरतर्षभ ।
- ९ अहं कर्तुगृहं यज्ञं स्वधाहमभद्रमौषधम् ।
मन्त्रोऽङ्गम् अहमेवाज्यम् अहमग्निः अहं हुताम् ॥

- १० पिताऽहमस्य जगता माता धाता पितामह ।
वेद्य पवित्रमोकार ऋक् साम यजुरेव च ॥
- ११ गतिर्भर्ता प्रभुः साक्षी निवास शरण मुहूर्त् ।
प्रभव प्रलयस्थान निधान बीजमग्रयम् ॥
- १२ तपाम्यहम् अह वर्षे निगृह्णाम्युन्मुजामि च ।
अमृत चैव मृत्युञ्ज सदसचाहमर्जुन ! ॥
- १३ त्रैविद्या मा सामपा पृतपापा
यज्ञैरेष्ट्या स्वर्गतिं प्रार्थयन्ते ।
त पुण्यासाद्य सुरन्द्रलोकम्
अश्रन्ति दिव्यान् दिवि देवभोगान् ॥
- १४ ते त भुङ्क्ता स्वर्गलोके विशाल
क्षाले पुण्य मर्त्येणाक विशन्ति ।
एव त्रयी धममनुप्रपन्ना
गनागत कामकामा लम्बन् ॥
- १५ अनन्याधिन्तयन्ता मा य जना पशुपायत ।
तया मित्याभियुक्ताना योगक्षेम वहाम्यहम् ॥
- १६ यऽप्यन्यदेवता भवता यन्त धृदयान्निता ।
तऽपि मामेव कर्तव्य ! यत्तन्वविधिपूर्वकम् ॥
- १७ अह हि सर्वयाना भोजता च प्रभुरेव च ।
न तु माम्अभिमानन्ति तरदनानश्च्यवन्ति ते ॥
- १८ यान्ति देवगणा देवान् पितॄन् यान्ति पितृगणा ।
भूतानि यान्ति भूतगणा यान्ति मर्त्याजिताऽपि माम् ॥

१९. पत्र पुष्प फल तोय यो मे भक्त्या प्रयच्छति ।
तदहं भक्त्युपहतम् अश्रामि प्रयतात्मन ॥
२०. यत्करोषि यदश्रासि यज्जुहोषि ददासि यत् ।
यत्तपस्यसि कौन्तेय ! तत्कुर्वन् मदर्पणम् ॥
२१. शुभाशुभफलैरेव मोक्ष्यसे कर्मबन्धनैः ।
सन्त्यासयोगयुक्तात्मा विमुक्तो मामुपैष्यसि ॥
२२. समोऽहं सर्वभूतेषु न मे द्वेष्योऽस्ति न प्रियः ।
य भजन्ति तु मां भक्त्या मयि ते, तेषु चाप्यहम् ॥
२३. अपि चेत् सुदुराचारो भवते मामनन्यभाक् ।
साधुरेव स मन्तव्यः सम्यग्व्यवसितो हि स ॥
२४. क्षिप्रं भवति धर्मात्मा शश्वच्छान्तिं निगच्छति ।
कौन्तेय ! प्रतिजानीहि न मे भक्तं प्रणश्यति ॥
२५. मा हि पार्थ ! व्यपाश्रित्य येऽपि स्युः पापयोनयः ।
स्त्रियो वैश्यास्तथा शूद्रास्तेऽपि यान्ति परा गतिम् ॥
२६. किं पुनर्बाह्याणां पुण्या भक्ता राजर्षयस्तथा ।
अनित्यममुखं लोकम् इमं प्राप्य भजस्व माम् ॥
२७. मन्मना भव मदभक्तो मयाजी मां नमस्कुरुः ।
मामेवैष्यसि युक्तवैवम् आत्मानं मत्परायणम् ॥

अध्याय २९

भगवद्‌व्यक्तियोगः

श्रीभगवान् उवाच

- १ भूय एव महाबाहो ! शृणु मे परम वच ।
यत्तेऽहं प्रीत्यभाषाय वक्ष्यामि हितकाम्यया ॥
- २ न मे विदुः सुरगणा प्रभव न महर्षयः ।
अहमादिहिं देवाना महर्षीणा च सर्वश ॥
- ३ यो माम्‌भजन्‌भजनादि च वेत्ति लोकमहेश्वरम् ।
अगमून् स भन्वेषु सर्वपापै प्रमुच्यते ॥
- ४ बुद्धिर्दानमसमोह क्षमा सत्य दम शम ।
मुख दुःख भवोऽभावो भय चाभयमेव च ॥
- ५ अहिंसा समता तुष्टिम्‌ तपो दान यशोऽयश ।
भवन्ति भावा भूताना मत्त एव पृथग्विधा ॥
- ६ अहं सर्वस्य प्रभवो मत्त सर्वे प्रवर्तते ।
इति मत्वा भवन्त मा बुधा भावममन्विता ॥
- ७ मन्विता मद्गतप्राणा बोधयन्त परस्परम् ।
वक्षयन्तश्च मा नित्य तुष्यन्ति च रमन्ति च ॥
- ८ तपा सनत्पुस्ताना भजता प्रीतिपूर्वकम् ।
ददामि बुद्धियोग त यन माम्‌उपयन्ति त ॥

९ तपामेवानुक्म्पाथम् अहमज्ञानज तम ।
नाशयाम्यात्मभावस्थो ज्ञानदीपेन भास्वता ॥

अर्जुन उवाच

- १० पर शृङ्गा पर धाम पवित्र परम भवान् ।
पुरुष शाश्वत दिव्यम् आदिदेगमत्र विभुम् ॥
- ११ आहुस्त्वाम्नुपय रावै देवविर्गारिदस्तथा ।
असितो देवलो व्यास ह्यय चैव प्रवीषि मे ॥
- १२ सर्वमेतद् ऋतु मन्य यन्मा वदसि केशव ।
न हि ते भगवन् । व्यक्ति विदुर्देवा न जानता ॥
- १३ स्वयमेवात्मनाऽऽत्मान वेत्य त्व पुढ्योत्तम ।
भूतभावन । भूतन । दवदव । जगत्पत । ॥
- १४ वक्तुमहस्यशेषेण दिव्या ह्यात्मविभूतय ।
याभिर्भिभूतिभिर्गोकान् इमास्व व्याप्य तिष्ठसि ॥
- १५ क्व विद्यामह योगिन् । त्वां सत्ता परिचिन्तयन् ।
क्वपु क्वपु च भावपु चिन्त्योऽसि भगवन् । मया ॥
- १६ विस्तरेणामना योग विभूति च जगद्देन ।
भूय कथय सृष्टिहि गृण्यतो नास्ति मेऽमृतम ॥

अध्याय ३०

विभृतियोगः

श्रीभगवान् उवाच

- १ हन्त ! त कथयिष्यामि दिव्या ह्यात्मविभूतय ।
प्राधान्यत कुक्ष्यशृङ्ग ! नास्त्यन्तो विस्तरस्य मे ॥
- २ अहमात्मा गुडाकेश ! सर्वभूताशयस्थित ।
सर्गाणाम् आशिरन्तश्च मध्यं चैवाहमर्जुन !
- ३ इन्द्रियाणां मनश्चास्मि भूतानामस्मि चैतना ।
मृत्युं सर्वहरथाहम् उद्भवश्च भविष्यताम् ॥
- ४ प्रजनश्चास्मि वन्दर्षो यम सयमतामहम् ।
अहमादिश्च मध्यं च भूतल्लापन्त एव च ॥
- ५ हिमालय स्यादराणां स्रोतसामस्मि जाह्नवी ।
अश्वत्थ सर्ववृक्षाणां सरसामस्मि सागर ॥
- ६ मासानां मागशीर्षोऽहम् ऋतूनां कुमुमाकर ।
पवनं पवतामस्मि ज्यातिषां रश्मिरशुमान् ॥
- ७ अक्षराणामकारोऽस्मि द्वन्द्वं सामासिकस्य च ।
अध्यात्मविद्या विद्यानां वादं प्रवदतामहम् ॥
- ८ वेदानां सामवेदाऽस्मि देवानामस्मि वासव ।
बृहत्नाम तथा साम्नां गायत्री छन्दसामहम् ॥

- ९ यज्ञाना जपयज्ञोऽस्मि गिरामस्म्यकमक्षरम् ।
अहमेवाक्षय कालो धाताह विश्वतामुख ॥
- १० द्यूत छलयतामस्मि तजस्तेजस्विनामहम् ।
जयोऽस्मि व्यवसायोऽस्मि सत्त्व सत्त्ववतामहम् ॥
- ११ पुरोधसा च मुच्य मा विद्धि पार्थ । बृहस्पतिम् ।
महर्षीणा मृगुरह देवर्षीणा च नारद ॥
- १२ धृष्णीना वासुदेवोऽस्मि पाण्डवाना धनजय ।
मुनीनामप्यह व्यास करीनामुशना कवि ॥
- १३ प्रह्लादश्चास्मि दैत्याना राम शङ्खभृतामहम् ।
रुद्राणा शंकरश्चास्मि सिद्धाना कपिणे मुनि ॥
- १४ सेनानीनामह स्कन्दो बरुणो यादसामहम् ।
कीर्ति धीर्गञ् च नारीणा स्मृतिर्मेभा धृति क्षमा ॥
- १५ उचै भवसमधानां विद्धि माममृतोद्भवम् ।
ऐरावत गत शणां धेनूनामस्मि कामधुक् ॥
- १६ आयुवानामह वज्र मह शिरारिणामहम् ।
मृगाणां च मृगेन्द्रोऽह वनतेयश्च पश्याम् ॥
- १७ दण्डो दमयतामस्मि नीतिरस्मि जिगीषताम् ।
मौनं चैवास्मि गद्यानां ज्ञान ज्ञानयतामहम् ॥
- १८ यथापि सर्वभूतां पीत्र तदहमर्तु ।
न तदस्ति रिता यस्या मया भूत चराचरम् ॥
- १९ नातोऽस्ति मम दिव्यानां विभूतीनां परतप ।
एष तुभ्यंन प्रापनो विभूतविभ्रनगे मया ॥

- २० यद्यद् विभूतिमन्सर्व धीमद्भूमितमेव वा ।
तत्तदेवावगच्छ त्वं मम तेजोऽशसभवम् ॥
- २१ अथवा बहुनतेन किं ज्ञातेन तवार्जुन ।
विष्टभ्याहमिदं कृत्स्नम् एकाक्षेण स्थितो जगत् ॥
- २२ एता विभूतिं योग च मम यो वत्ति तत्त्वतः ।
सोऽविकम्पेन योगेन युज्यते नात्र संशयः ॥

अध्याय ३१

विश्वरूपदर्शनयोगः

अर्जुन उवाच

१. मदनुग्रहात् परमं गुह्यमभ्यात्मतन्त्रितम् ।
यत्त्वयोक्तं वचस्तेन मोहोऽयं विगतो मम ॥
२. भवाप्ययो हि भूतानां ध्रुवो विस्तरशो मया ।
त्वत्तः कमलपत्राक्ष ! माहात्म्यमपि चाव्ययम् ॥
३. एवमेतद् यथात्थ त्वम् आत्मानं परमेश्वर !
द्रष्टुमिच्छामि ते रूपम् ऐश्वरं पुण्योत्तम ! ॥
४. मन्यसे यदि तच्छक्यं मया द्रष्टुमिति प्रभो !
योगेश्वर ! ततो मे त्वं दर्शयात्मानमव्ययम् ॥

श्रीभगवान् उवाच

५. पश्य मे पार्थ ! रूपाणि शतशोऽथ सहस्रशः ।
बहून्यदृष्टपूर्वाणि गानावर्णावृत्तीनि च ॥
६. इहैतस्थे जगत्कृन्ने पश्याद्य सचराचरम् ।
मम देहे गुहावेश ! यथान्यद् द्रष्टुमिच्छसि ॥
७. न तु मां शक्यसे द्रष्टुम् अनेनैव द्रव्यधुरा ।
दिष्ट्यं ददामि ते बहुः पश्य मे योगेश्वरम् ॥

मंजय उवाच

८. एवमुक्त्वा ततो राजन् ! महायोगेश्वरो हरिः ।
दर्शयामास पार्थाय परमं रूपमैश्वरम् ॥
९. अनेकदिव्याभरणं दिव्यानेकोद्यतायुवम् ।
सर्वाधर्यमय देवम् अनन्त विश्वतोमुद्यम् ॥
१०. दिवि सूर्यसाहस्रस्य भवेद्युगपदुत्थिता ।
यदि भा महती सा साद् भासस्तम्य महात्मनः ॥
११. तत्रैकस्य जगत्कृत्स्न प्रविभक्तमनेकधा ।
अपश्यद्देवदेवस्य शरीरे पण्डवस्तदा ॥
१२. ततः स विस्मयाविष्टो हृष्टरोमा धनञ्जय ।
प्रणम्य शिरसा दवं कृत्वाञ्जलिरभापत ॥

अध्याय ३२

विश्वरूपस्तवयोगः

अर्जुन उवाच

१. पश्यामि देवास्तव देव । देहे
सर्वास्तथा भूतविशेषतथान् ।
नान्तं न मर्ष्यं न पुनस्तावादिं
पश्यामि विश्वेश्वर । विश्वरूप ।
२. किरीटिनं गदिनं चक्रिणं च
तेजोराशिं सर्वतो दीप्तिमन्तम् ।
पश्यामि त्वां दुर्निरीक्ष्य समन्ताद्
दीप्तानलार्हं शुक्तिमप्रमेयम् ॥
३. त्वमक्षरं परमं वेदितव्यं
त्वमस्य विश्वस्य परं निधानम् ।
त्वमव्ययः शाश्वतधर्मगोप्ता
सनातनस्त्वं पुरुषो मतो मे ॥
४. अनादिमप्यान्तमनन्तरीयम्
अनन्तयाहुं शशिसूर्यनेत्रम् ।
पश्यामि त्वां दीप्तद्रुतानामपत्रं
स्वतेजसा विश्वमिदं तपन्नम ॥

- ५ यावा-पृथिव्योरिदमन्तर हि
 व्याप्त त्वयैकन दिशश्च सर्वा ।
 दृष्ट्वाद्भुत रूपमुग्र तवेद
 लोकत्रय प्रव्यथित महामन् । ॥
- ६ अमी हि त्वा मुरसघा विशन्ति
 कचिद्मीता प्राञ्जल्या गृणति ।
 स्वस्तीत्युक्त्वा महर्षि सिद्ध-सघा
 स्तुवन्ति त्वा स्तुतिभि पुष्कलाभि ॥
- ७ रूपं महत् त बहुदम्बनेत्र
 महानाहा ! बहुबाहुरूपादम् ।
 बहुदर बहुदशकराल
 दृष्ट्वा लोका प्रव्यथितामृतबाहम् ॥
- ८ नम स्पृश क्षीप्तगनेकवर्ण
 व्यात्तानन क्षीप्तविशालनेत्रम् ।
 दृष्ट्वा हि त्वा प्रव्यथितान्तरामा
 घृति न विन्दामि शम च विष्णो । ॥
- ९ दशकरालानि च त मुरानि
 दृष्ट्वैव कालानलसन्निभानि ।
 दिशा न पाद न लम्बे च शम
 प्रसीद देवेश ! जगन्निवास ! ॥
- १० अमी च त्वा धृतराष्ट्रस्य पुत्रा
 शर्वे सदैवावनिपालमथै ।

भीष्मो द्रोण सूतपुत्रस्तथासौ
सहात्मदीयैरपि योधमुख्यै ॥

११ वक्राणि ते त्वरमाणा विशन्ति
दशूकरालानि भयानकानि ।
केचिद्विलम्बा दशनान्तरेषु
सदृश्यन्ते चूर्णितैर्उत्तमाङ्गै ॥

१२ यथा नदीना वहवोऽभ्युवेगा
समुद्रमेवाभिमुखा श्वन्ति ।
तथा तवामी नरलोकवीरा
विशन्ति वक्राण्यभिविज्वलन्ति ॥

१३ यथा प्रदीप्त ज्वलन पतगा
विशन्ति नाशाय समृद्धवेगा ।
तथैव नाशाय विशन्ति लोकास्
तवापि वक्राणि समृद्धवेगा ॥

१४ तेलिह्यसे प्रसमान समतात्
लोकान् समग्रान् वदनैर्ज्वलद्भि ।
तेजोभिरापूर्य जगःसमग्र
भासस्तवोग्रा प्रतपन्ति दिष्णो । ॥

१५ आख्याहि मे को भवान्उग्ररूपो
नमोऽस्तु त इवद्वर । प्रसीद ।
विज्ञानुमिच्छामि भवन्तमाद्य
न हि प्रजानामि तव प्रश्रुतिम् ॥

अध्याय ३३

कालमृत्तियोगः

श्रीभगवान् उवाच

- १ कालोऽस्मि लोकक्षयकृत्प्रचूदो
लोकान् समाहृनुमिह प्रवृत्त ।
ऋतेऽपि त्वा न भविष्यन्ति सर्वे
यऽस्थिता प्रत्यर्नाकेषु योधा ॥
- २ तस्मात् त्वमुत्तिष्ठ यतो लभस्व
जित्वा शत्रून् भुङ्क्ष्व राज्य समृद्धम् ।
मयैवैत निहताः पूर्वमेव
निमित्तमात्र भव सव्यसाचिन् ! ॥
- ३ द्रोण च भीष्म च जयद्रथ च
कर्ण तथाऽन्यान्ऽपि योधवीरान् ।
मया हतास्त्य जहि मा व्यधिश
युष्यस्व, जेतासि एषे सपलान् ॥
सजय उवाच
- ४ एतच्छ्रुत्वा वचन केशस्य
कृताञ्जलिर्वेषमान किरीटी ।
नमस्कृत्वा भूय एवाह कृष्ण
सगद्गद भीतभीतः प्रणम्य ॥

अध्याय ३४

प्रणतियोगः

अर्जुन उवाच

- १ स्थाने हृषीकेश ! तव प्रक्रीत्या
जगन् प्रहृष्यत्यनुरज्यते च ।
रक्षसि भीतानि दिशो द्रवन्ति
सर्वे नमस्यन्ति च सिद्धसधा ॥
- २ नमो नमस्तेऽस्तु सहस्रकृत्व
पुनश्च भूयोऽपि नमो नमस्ता ।
अनन्त ! देवश ! जगन्निगास !
त्वमक्षर सदसत् तत्पर यत् ॥
- ३ त्वमादिदेव पुरुष पुराण
त्वमस्य विश्वस्य पर निधानम् ।
चेत्तासि वैद्य च पर च धाम
त्वया तत विश्वमनन्तरूप ! ॥
- ४ नम पुरस्तादथ पृष्ठतस्त
नमोऽस्तु त रावत एव सर्व ।
अनन्तवीर्यामितविक्रमस्त्व
सर्वे समाप्नोषि ततोऽसि सर्व ॥
- ५ सखेति मत्वा प्रसभ यदुस्त
हे कृष्ण ! हे यादव ! हे सखेति ।

अज्ञानता महिमान तवेद

मया प्रमादात् प्रणयेन वापि ॥

६. यच्चावहासार्थम् असत्कृतोऽसि

विहार-शय्यासन-भोजनेषु ।

एकोऽथवाप्यन्युत ! तत्समं

तत्क्षामये त्वाम् अहम् अप्रमेयम् ॥

७. पितासि लाकस्थ चराचरस्य

त्वमस्य पूज्यश्च गुह्यगरीयान् ।

न त्वत्समाऽस्त्यभ्यधिकः कुतोऽन्यो

लोकत्रयेऽप्यप्रतिम-प्रभावः ॥

८ तस्मात्प्रणम्य प्रणिधाय काय

प्रसादये त्वाम् अहमीशमीडयम् ।

पितव पुत्रस्य सखेव मख्युः

प्रिय. प्रियायाहसि देव ! सोढुम् ॥

९. अदृष्टपूर्वं हृदिनोऽस्मि दृष्ट्वा

भयनं च प्रव्यथितं मनो मे ।

तद्व मे दर्शय देव ! रूप

प्रसीद देवेश ! जगन्निवास ! ॥

१०. त्रिरीटिनं गदिनं चकहस्तम्

इच्छामि त्वां द्रष्टुमह तथैव ।

तनैव रूपेण चतुर्भुजन

सहस्रबाहो ! भव विश्वमूर्ते ! ॥

अध्याय ३५

दर्शनाधिकारयोगः

श्रीभगवान् उवाच

- १ मया प्रसन्नेन तवार्जुनेन
रूप पर दर्शितम् आत्मयोगात् ।
तजोमय विश्वमनन्तमाद्य
यन्मे त्वदन्येन न दृष्टपूर्वम् ॥
- २ न वेदयज्ञाध्ययनैर्, न दानैर्
न च क्रियाभिर्, न तपोभिरुग्रै ।
एवरूप शक्य अहं नृलोके
द्रष्टु त्वदन्येन कुरुप्रवीर ! ॥
३. मा ते व्यथा, मा च विमूढभावो
दृष्ट्वा रूप घोरमीदृन्मप्रमेदम् ।
व्यपेत-भी प्रीतमना पुनस्त्व
तदेव मे रूपमिदं प्रपश्य ॥

सजय उवाच

- ४ इत्यर्जुन वासुदेवस्तथावत्त्वा
स्वकं रूप दर्शयामास भूय ।
आश्वासयामास च भीतमेन
भूत्वा पुन सौम्यवपुर्महात्मा ॥

अर्जुन उवाच

५. दृष्ट्वेदं मानुषं रूपं तत्र मौम्यं जनादेन ।
ददानीमस्मि गह्वरः सचेताः प्रवृत्तिं गतः ॥

धृतिमगचान् उवाच

६. सुदुर्देर्नमिदं रूपं दृष्टवानसि यन्मम ।
देवा अप्याम्य स्यास्य नित्यं दर्शनरक्षिणः ॥
७. नाहं चेद्देर्न नपसा, न दानेन न चेज्यथा ।
शक्य एषाभिर्भी द्रष्टुं दृष्टवानसि मां यथा ॥
८. भयंया तानन्वया शक्य अहमेषाभिर्भोऽर्जुन ।
एषु द्रष्टुं च तत्त्वेन प्रोभुं च परंतप ॥
९. मत्कर्मभूतं मगरमा मद्रूपतः समरजितः ।
निर्देरं शम्भूषु य. न मामेति पादव ॥

अध्याय ३६

अनन्ययोगः

अर्जुन उवाच

- १ एव सततयुक्ता य भक्तास्त्वा पशुपासते ।
य चाश्वत्थरमव्यक्त तेषां क योगवित्तमा ॥

श्रीभगवान् उवाच

- २ मग्न्याविश्य मनो य मा नित्ययुक्ता उपासते ।
श्रद्धया परयोपेतास् त मे युक्ततमा मता ॥
- ३ य त्वत्परमनिर्देश्यम् अव्यक्त पर्युपासते ।
सर्वत्रगमचिन्त्य च कूटस्थमचल ध्रुवम् ॥
- ४ मनियम्येन्द्रियग्राम सर्वत्र समबुद्धयः ।
त प्राप्नुवन्ति मामेव सर्वभूतहित रता ॥
- ५ ऋणेशोऽधिकतरस्तपाम् अन्दकतमक्तचेतसाम् ।
अव्यक्ता हि गतिर्दुःख देहवद्विरगप्यत ॥
- ६ य तु सर्वाणि कर्माणि मयि सन्त्यस्य मत्परा ।
अनन्यनैष योगेन सा ध्यायन्त उपासते ॥
- ७ तपामह समुद्धर्ता मृत्यु-ससार-सागरान् ।
भवामि न चिरानुपार्थ । मग्न्यावेशितचेतसाम् ॥
- ८ मग्न्यव मन आधत्स्व मयि बुद्धिं निवेशय ।
निवसिष्यसि मग्न्यद अत ऊर्ध्वं न सशय ॥

अध्याय ३७

अमृतसिद्धियोगः

श्रीभगवान् उवाच

- १ अद्वेषा सर्वभूताना मैत्र करुण एव च ।
निर्ममो निरहकार समदुःखसुख क्षमी ॥
- २ संतुष्ट सतत योगी यतात्मा ब्रह्मनिश्चय ।
मन्यपित्तमनोबुद्धिर् यो मे भक्त स मे प्रिय ॥
- ३ यस्मान्नोद्विजत लोको लोचान्नोद्विजत च य ।
दुर्षामपेभयोद्वेगैर् मुक्तो य स च मे प्रिय ॥
- ४ अनपेक्ष शुचिर्दक्ष उदासीनो गतव्यथ ।
सर्वारम्भपरित्यागा यो मद्भक्त स मे प्रिय ॥
- ५ यो न हृष्यति न द्वेष्टि न शोचति न काङ्क्षति ।
शुभाशुभपरित्यागी भक्तिमान् य स मे प्रिय ॥
- ६ सम शत्रौ च मित्रे च तथा मानापमानयो ।
शीतोष्णसुखदुःखेषु सम सगविवर्जित ॥
- ७ तुन्यनिन्दास्तुतिर्मोनी सतुष्टो यन केनचिन् ।
अनिवेत स्थिरमनिर् भक्तिमान्मे प्रियो नर ॥
- ८ य तु धर्म्यामृतमिदं यथोक्तं पशुपासत ।
धर्धाना मत्परमा भक्तास्तेऽनीय मे प्रिया ॥

अध्याय ३८

क्षेत्राध्यायः

श्रीभगवान् उवाच

१. इदं शरीरं कौन्त्य ! क्षेत्रमित्यभिधीयत ।
एतद् यो वेत्ति तं प्राहुः 'क्षेत्रज्ञ' इति तद्विदः ॥
२. क्षेत्रज्ञं चापि मा विद्धि सर्वक्षेत्रेषु भारत ।
क्षेत्रक्षेत्रज्ञयोर्ज्ञानं यत्तज्ज्ञानं मन मन ॥
३. तत्क्षेत्रं यच्च यादृक्च यद्विकारि यन्ध यत् ।
स च या यन्प्रभावध्वं तत्समानेन मे शृणु ॥
४. 'महाभूतान्यहकारो बुद्धिरव्यक्तमेव च ।
इन्द्रियाणि दशैकं च पञ्च चेन्द्रियगोचराः ॥
५. इच्छा द्वेष मुग्ध दुःख संपादधेनना धृति ' ।
एतक्षेत्रं समानेन सचिकारमुदाहृतम् ॥
६. यथा प्रज्ञाशयन्येकं कृत्स्नं लोहमिमं रविः ।
क्षेत्रं क्षेत्री तथा कृत्स्नं प्रज्ञाशयनि भारत ' ॥
७. क्षेत्रक्षेत्रज्ञयोरेवम् अन्तरं ज्ञानचक्षुषा ।
भूतप्रकृतिमाश्रुत्वा यं विदुर् यान्ति ते परम् ॥

अध्याय ३९

ज्ञानं-ज्ञेयं-योगः

श्रीभगवान् उवाच

- १ मयासततमना पापे ! योग युजन्मदाश्रय ।
असशय समग्र मा यथा ज्ञास्यसि तच्छृणु ॥
- २ ज्ञान तेऽहं सपिज्ञानम् इदं उक्ष्याम्यशेषत ।
यज्ज्ञात्वा नेह भूयोऽन्यद् ज्ञानव्यमवशिष्यते ॥
- ३ मनुष्याणां सहस्रेषु कश्चिद्यतति सिद्धय ।
यततामपि सिद्धानां कश्चिन्मा वर्ति तत्त्वत ॥
- ४ 'अमानित्वमदभित्वम् अहिंसा क्षान्तिराजिवम् ।
आचार्योपासनं शौचं स्थैर्यमात्मविनिग्रहं ॥
- ५ इन्द्रियाथेषु वैराग्यम् अनहंकार एव च ।
जन्म मृत्यु जरा व्याधि - दुःख दीपानुदर्शनम् ॥
- ६ असक्तिर्अनभिष्टुङ्ग पुत्रदारगृहादिषु ।
नित्यं च समचित्तत्वम् इष्टानिष्टीपपत्तिषु ॥
- ७ मयि चानन्ययोगेन भक्तिर्गव्यभिचारिणी ।
विविक्तदेशसेवित्वम् अरतिर्जनससदि ॥
- ८ अध्यात्मज्ञाननित्यत्वं तत्त्वज्ञानार्थदर्शनम् ' ।
एतज्ज्ञानमिति प्रोक्तम्, अज्ञानं यदतोऽन्यथा ॥

- ९ ज्ञेय यत्तत्प्रवक्ष्यामि यज्ज्ञान्वाभृतमश्नुत ।
‘अनादिमत्पर ब्रह्म न सत्तत्रामदुच्यते ॥
- १० सर्वत पाणिपात् तन् सर्वतोऽग्निशिरोमुखम् ।
सर्वत ध्रुतिमन्त्रक सर्वमावृत्य तिष्ठति ॥
- ११ सर्वेन्द्रियगुणाभास सर्वेन्द्रियविजितम् ।
असन्न सर्वमृच्छैव निर्गुण गुणभावनृ च ।
- १२ बहिरन्तश्च भूतानाम् अचर चरमेव च ।
सूक्ष्मत्वान् तद्विज्ञेय दूरस्थ चार्त्तक च तत् ॥
- १३ अविभक्तं च भूतेषु विभक्तमित् च स्थितम् ।
भूतभृ च तज्ज्ञेय प्रमिष्णु प्रभविष्णु च ॥
- १४ ज्योतिषामपि तज्ज्योतिष तमस परमुच्यते ।
ज्ञान ज्ञेय ज्ञानगम्य हृदि सर्वस्य धिष्ठितम् ॥
- १५ इति क्षेत्रे तथा ज्ञान ज्ञेय चोक्त समासतः ।
मदभवन एतद्विज्ञाय मदभावाव्योषपद्यत ॥

पुरुषप्रकृतियोगः

श्रीभगवान् उवाच

- १ प्रकृतिं पुरुषं चैव विद्वथनादी उभावपि ।
विकाराश्च गुणाश्चैव विद्धि प्रकृतिसम्भवान् ॥
- २ कार्यकारणकतृत्वे हेतु प्रकृतिरुच्यते ।
पुरुष सुखदुःखाना भोक्तृत्वे हेतुरुच्यते ॥
- ३ पुरुष प्रकृतिस्थो हि भुङ्क्ते प्रकृतिजान्गुणान् ।
कारण गुणसङ्घोऽस्य सदस्योनिजन्मसु ॥
- ४ उपद्रष्टाऽनुमन्ता च भर्ता भोक्ता महेश्वर ।
परमात्मेति चाप्युक्ता देहेऽस्मिन्पुरुष पर ॥
- ५ य एन वृत्ति पुरुष प्रकृतिं च गुणै सह ।
सपथा वर्तमानोऽपि न स भूयोऽभिजायते ॥
- ६ प्रकृत्यैव च कर्माणि क्रियमाणानि सर्वश ।
य पश्यति तथात्मानम् अकर्नार स पश्यति ॥
- ७ अनादित्वात्त्रिगुणत्वात् परमात्माऽयमव्यय ।
शरीरस्थाऽपि कौन्तेय न करोति न लिप्यते ॥
- ८ यथा सवगत सौक्ष्म्याद् आकाश नोपलिप्यते ।
सवत्रावस्थितो देहे तथात्मा नोपलिप्यते ॥
- ९ ध्यानेनात्मनि पश्यन्ति केचिदात्मानमात्मना ।
अन्य साहचर्येन योगेन कमयोगेन चापरे ॥

१०. अन्य त्ववमजानन्त ध्रुत्वान्यभ्य उपासत ।
तस्यि चातितरन्त्यव मृत्यु ध्रुतिपरायणा ॥
११. सम सर्वेषु भूतषु तिष्ठन्त परमेश्वरम् ।
विनश्यत्स्वविनश्यन्त यः पश्यति स पश्यति ॥
१२. सम पश्यन् हि सर्वेन समवस्थिननीश्वरम् ।
न हिनस्त्यात्मनात्मानं ततो याति परां गतिम् ॥
१३. यदा भूतपृथग्भावम् एकस्थमनुपश्यति ।
तदा एव च विस्तारं ब्रह्म सपद्यते तदा ॥

अध्याय ४१

त्रिगुणयोगः

श्रीभगवान् उवाच

१. परं भूय प्रवक्ष्यामि ज्ञानानां ज्ञानमुत्तमम् ।
यज्ज्वात्वा मुनयः सर्वे परां सिद्धिमिनो गताः ॥
२. इदं ज्ञानमुपाश्रित्य मम माधर्म्यमागता ।
सर्गेऽपि नोपजायन्त प्रलये न व्यथन्ति च ॥
३. सत्त्व रजस्तम इति गुणाः प्रकृतिसंभवाः ।
निबध्नन्ति मदावाहो ! वेहे वेहिनमव्ययम् ॥
४. तत्र सत्त्वं निर्मलत्वात् प्रकाशकमनामयम् ।
सुखसङ्गेन बध्नाति ज्ञानसङ्गेन चानघ ! ॥
५. रजो रागात्मकं विद्धि तृष्णासङ्गसमुद्भवम् ।
तन्निबध्नाति कौन्तेय ! कर्मसङ्गेन वेहिनम् ॥
६. तमस्त्वज्ञानजं विद्धि मोहनं सर्वदेहिनाम् ।
प्रमादालस्यनिद्राभिस्तन्निबध्नाति भारत ! ॥
७. सत्त्वं सुखे संजयति रजः कर्मणि भारत !
ज्ञानमाश्रित्य तु तमः प्रमादे संजयत्युत ॥
८. रजस्तमश्चाभिभूय सत्त्वं भवति भारत !
रजः सत्त्वं तमश्चैव, तमः सत्त्वं रजस्तथा ॥

- ९ सवेद्वारेषु देहेऽस्मिन् प्रकाश उपजायत ।
ज्ञान यदा तदा विद्याद् विवृद्ध सत्त्वमित्युत ॥
१०. लोभ प्रवृत्तिराग्भ कर्मणाभशम स्पृहा ।
रजस्येतानि जायन्ते विवृद्धे भरतर्षभ ! ॥
११. अप्रकाशोऽप्रवृत्तिश्च प्रमादो मोह एव च ।
तमस्येतानि जायन्त विवृद्धे कुहनन्दन ! ॥
१२. यदा सत्त्वे प्रवृद्धे तु प्रलय याति देहमृत् ।
तदोत्तमविदा लोकान् अमलान्प्रतिपद्यत ॥
- १३ रजसि प्रलय गत्वा कर्मसङ्घिषु जायत ।
तथा प्रलीनस्तमसि मूढयोनिषु जायते ॥
१४. कमण सुकृतस्याहु सात्त्विक निर्मल फलम् ।
रजसस्तु फलं दुःखम् अत्रान तमस फलम् ॥
- १५ सत्त्वान्संजायत ज्ञानं रजसो लोभ एव च ।
प्रमादमोही तमसो भवतोऽज्ञानमेव च ॥
- १६ ऊर्ध्वं गच्छन्ति सत्त्वस्था मध्य तिष्ठन्ति राजसा ।
जघन्यगुणवृत्तिस्था अधो गच्छन्ति तामसा ॥
- १७ नान्य गुणैभ्य कर्तार यदा दृशाऽनुपश्यति ।
गुणैभ्यश्च पर वेत्ति मद्भावं सोऽधिगच्छति ॥
१८. गुणानेतानतीत्य प्रान् वही देहसमुद्भवान् ।
जन्ममृत्युजरादु तैर् विमुक्तोऽमृतमश्नुत ॥

अध्याय ४२

गुणातीतयोगः

अर्जुन उवाच

- १ कैलिङ्गैस्त्रीन्गुणानेतान् अनीतो भवति प्रमो !
किमाचार कथं चैतान् त्रीन्गुणान्अनिवर्तते ?

श्रीभगवान् उवाच

- २ प्रकाशं च प्रवृत्तिं च मोहमेव च पाण्डव !
न द्वेष्टि सप्रवृत्तानि न निवृत्तानि काक्षति ॥
- ३ उदासीनवदासीनो गुणैर्यो न विचान्यते ।
'गुणा वर्तन्त' इत्येव योऽवतिष्ठति नेङ्गते ॥
- ४ समदुःखसुरस्य स्वस्य समन्तोऽदमकाश्वनः ।
तुल्यप्रियाप्रियो धीरस् तुल्यनिन्दात्मसस्तुतिः ॥
- ५ मानापमानयोस्तुल्यस् तुल्यो मित्रारिपक्षयोः ।
सर्वारम्भपरित्यागी गुणातीतः स उच्यते ॥
- ६ मां च योऽव्यभिचारेण भक्तियोगेन संवत्स ।
स गुणान्समतीत्येतान् ब्रह्मभूयाय कल्पते ॥
- ७ ब्रह्मणो हि प्रतिष्ठाऽहम् अमृतस्याव्ययस्य च ।
शाश्वतस्य च धर्मस्य सुरस्यैकान्तिकस्य च ॥

अध्याय ४३

प्रपत्तियोगः

श्रीभगवान् उवाच

- १ ऊर्ध्वमूलमध शास्त्रम अश्वत्थ प्राहुरव्यम् ।
छन्दासि यस्य पर्णानि यस्त वद स वदवित् ॥
- २ अवधार्ध्वं प्रसूतास्तस्य शाखा
गुणप्रवृद्धा विषयप्रसाला ।
अधश्च मूलान्यनुपतनानि
कर्मानुबन्धीनि मनुष्यलोक ॥
- ३ न रूपमस्यह तथापलभ्यत
नान्तो न चादिर्न च सप्रतिष्ठा ।
अश्वत्थमन मुविष्टमूलम्
असङ्गशम्भुण दृढन त्त्वा ॥
- ४ तत पद तत्परिमार्गितव्य
यस्मिन्गता न निरतन्ति भूय ।
तमेव चाद्य पुरुष प्रपद्ये (त्)
यत प्रवृत्ति प्रवृत्ता पुराणी ॥
- ५ निर्मानिमोहा जितसादाया
अभ्यामनित्या विनिवृत्तकामा ।
द्वन्द्वैर्विमुक्ता सुखदुःखगणैर्
अदृष्टन्त्यमूला पदमव्यय तत् ॥
- ६ न तद्भारायत सूर्या न शशाङ्का न पारक ।
यद्गत्या न निरर्तन्ते तद्दाम परम मम ॥

भगवद्-आत्म-स्वरूप-योगः

श्रीभगवान् उवाच

- १ ममैवाशो जीवलाके जीवभूत सनातन ।
मन पष्ठानीन्द्रियाणि प्रकृतिस्थानि कर्षति ॥
- २ शरीर यद्वाप्नोति यन्नायुःकामतीश्वर ।
गृहीत्वैतानि सयाति रायुर्गन्धानिवाशयात् ॥
- ३ श्रात्र चक्षु स्पर्शन च रमन घ्राणमेव च ।
अधिष्ठाय मनश्चाय पिपयान् उपमेवत ॥
- ४ उत्कामन्त स्थित तपि भुञ्जान वा गुणान्वितम् ।
विमूढा नानुपश्यन्ति पश्यन्ति ज्ञानचक्षुष ॥
- ५ यतन्तो यागिनश्चैन पश्यन्त्या मन्यवस्थितम् ।
यतन्तोऽप्यकृताःमानो नैन पश्यन्त्यचेतस ॥
- ६ यदादित्यगत ततो जगद्भासयतऽसिलम् ।
यञ्चन्द्रमसि यन्नाप्तौ तत्तेजो विद्धि मामकम् ॥
- ७ गामाविश्य च भूतानि धारयाम्यहमोजसा ।
पुष्णामि चोपधी सर्वा सोमो भूवा रसात्मक ॥
- ८ अह वैश्वानरो भूवा प्राणिना दहमाश्रित ।
प्राणापानसमायुक्त पचाम्यन्न चतुर्विधम् ॥
- ९ सर्वस्य चाह हृदि सनिविष्टो
मत्त स्मृतिर्ज्ञानमपाहन च ।
वेदैध सर्वैरहमव वेद्यो
यदान्तश्च द यदविद्यं चाहम ॥

अध्याय ४५

पुरुषोत्तमयोगः

श्रीभगवान् उवाच

- १ द्वाविमौ पुरुषौ लोके क्षरश्चाक्षर एव च ।
क्षर सर्वाणि भूतानि कूटस्थोऽक्षर उच्यते ॥
- २ उत्तमं पुरुषस्त्वन्यं परमात्मेत्युदाहृतं ।
यो लोकत्रयमाविश्य विभर्त्यव्यय ईश्वर ॥
- ३ यस्मात्क्षरमतीतोऽहम् अक्षरादपि चोत्तम ।
अतोऽस्मि लोके वेदे च प्रथितं पुरुषोत्तमम् ॥
- ४ यो माम् एवमसमूहो जानाति पुरुषोत्तमम् ।
स सर्वविद्भजति मा सर्वभावेन भारत ! ॥
- ५ इति गुणननं शास्त्रं इदमुक्तं मया नृप !
एतद्ब्रुवात्वा बुद्धिमान् स्यात् कृतकृत्यश्च भारत ! ॥

अध्याय ४६

सर्गद्वययोगः

श्रीभगवान् उवाच

- १ द्वौ भूतसर्गौ लोकेऽस्मिन् दैव आसुर एव च ।
दैवी सपद्विमाक्षाय निबन्ध्यासुरी मता ॥
- २ अभय सत्त्वसशुद्धिर् ज्ञानयोगव्यवस्थिति ।
दान दमश्च यज्ञश्च स्वाध्यायस्तप आर्नवम् ॥
- ३ अहिंसा सत्यमक्रोधस् त्याग शान्तिरपैशुनम् ।
दया भूतेष्वलोलुप्त्वं मार्दवं हीर्अचापलम् ॥
- ४ तेज क्षमा धृति शौचम् अद्राहो नातिमानिता ।
भवन्ति सपद दैवीम् अभिजातस्य भारत ।
- ५ दैवी विस्तरश प्रोक्ता, आसुरी पार्थ ! मे शृणु ।
(मा शुच , सपद दैवीम् अभिजातोऽसि पाण्डव !)
- ६ दम्भो दर्पोऽतिमानश्च क्रोध पारुष्यमेव च ।
अज्ञान चाभिजातस्य पार्थ ! सपदमासुरीम् ॥
- ७ प्रवृत्तिं च निवृत्तिं च जना न विदुरासुरा ।
न शौचं नापि चाचारो न सत्यं तेषु विद्यत ॥
- ८ असत्यम्अप्रतिष्ठं तं जगदाहुरनीश्वरम् ।
अपरस्परसभूतं किमन्यत्कामहैतुकम् ॥

- ९ एता दृष्टिमवष्टभ्य नष्टात्मानोऽपनुद्वय ।
प्रभवन्त्युग्रकर्माण क्षयाय जगतोऽहिता ॥
- १० काममाधित्य दुष्पूर दम्भमानमदान्विता ।
मोहाद् गृहीत्वाऽसद्ग्राहान् प्रवर्तन्तऽशुचिव्रता ॥
- ११ चिन्ताम् अपरिमेया च प्रत्यन्ताम्उपाधिता ।
कामोपभोगपरमा एताऽदिति निश्चिता ॥
- १२ आशापाशशतैर्वद्धा कामकोधपरायणा ।
ईहन्ते कामभोगार्थम् अन्यायेनार्थसचयान् ॥

आसुरसंकल्पयोगः

श्रीभगवान् उवाच

- १ अशास्त्रविहितं घोरं तप्यन्ते यः तपो जना ।
दम्भाहंकारसयुक्ता कामरागबलान्विता ॥
- २ कर्षयन्त शरीरस्थं भूतग्राममचेतसः ।
मा चैवान्तं शरीरस्थं तान् विद्वथासुरनिश्चयान् ॥
- ३ ' इदमद्य मया लब्धम् इमं प्राप्स्ये मनोरथम् ।
इदमस्तीदमपि मे भविष्यति पुनर्धनम् ॥
- ४ असौ मया हतः शत्रुर्हनिष्य चापरानपि ।
ईश्वराऽहमहं भोगी सिद्धोऽहं बलवान्मुखी ॥
- ५ आङ्घ्र्योऽभिजनवानस्मि, कोऽन्योऽस्ति सदृशो मया ?
यक्ष्य दास्यामि मोदिष्य' इत्यज्ञानविमोहिता ॥
- ६ अनेकचित्तविघ्नान्ता मोहजालसमावृता ।
प्रसक्ता कामभोगेषु पतन्ति नरकऽशुचौ ॥
- ७ आत्मसमाविता स्तब्धा धनमानमदान्विता ।
यजन्त नामयज्ञैस्तं दम्भेनाविधिपूकम् ॥
- ८ अहंकारं च दर्पं कामं क्रोधं च सञ्चिता ।
मामात्मपरदहेषु प्रद्विपन्ताऽभ्यसूयका ॥

९. न मा दुष्टनिनो मूटाः प्रपद्यन्त नराधमा ।
माययाऽपहनज्ञाना आसुरं भावमाश्रिता ॥
१०. तानह द्विपन कूरान् संसारेषु नराधमान् ।
क्षिपाम्यजघमशुभान् आसुरीष्वेव योनिषु ॥
- ११ आसुरीं योनिमापन्ना मूटा जन्मनि जन्मनि ।
मामप्राप्यैव कौन्तेय । ततो यान्त्यधर्मा गतिम् ॥
१२. त्रिविध नरकस्येद द्वार नाशनमात्मन ।
कामः क्रोधस्तया लोभम् तस्माद्वैतत्रय त्यजेत् ॥
१३. एतैर्विमुक्तः कौन्तेय । तमोद्वारैश्चिभिर्नर ।
आचरत्यात्मन धेयम् ततो याति परां गतिम् ॥

अध्याय ४८

श्रद्धात्रययोगः

श्रीभगवान् उवाच

- १ यः शास्त्रविधिमुत्सृज्य वर्तते कामकारतः ।
न स सिद्धिमवाप्नोति न सुखं न परा गतिम् ॥
- २ तस्माच्छास्त्रं प्रमाणं तं शार्याकार्यव्यवस्थितौ ।
ज्ञान्वा शास्त्रविधानोक्तं कर्म कर्तुमिहार्हसि ॥

अर्जुन उवाच

- ३ यः शास्त्रविधिमुत्सृज्य यजन्त धृदयान्विता ।
तथा निष्ठा तु का कृष्ण ! सत्प्रमादो रजस्तमः ॥

श्रीभगवान् उवाच

- ४ सत्त्वानुरूपा सर्वस्य धृदा भवति भारत !
धृदामयाऽयं पुरुषो यो यच्छ्रद्धः स एव स ॥
- ५ त्रिविधा भवति धृदा दहिना सा ह्यभायजा ।
मात्स्विनी राजसी चैव तामसी चेति तां क्षुणु ॥
- ६ यजन्त सात्त्विका देवान् यथारक्षानि राजराजा ।
प्रतान्भूतगणोऽन्ये यजन्त नाममा जना ॥

अध्याय ४९
 गुणसंख्यानयोग
 श्रीभगवान् उवाच
 (१)

- १ ज्ञान हेय परिज्ञाता त्रिविधा कर्मचादना ।
 करण कर्म कर्तेति त्रिविध कर्मसंग्रह ॥
- २ ज्ञान कर्म च कर्ता च त्रिधैव गुणमेदत ।
 प्राच्यत गुणसंख्याने यथाऽच्छृणु तान्यपि ॥
- ३ सर्वभूतषु यनैव भावमव्ययमीक्षत ।
 अविभक्त विभक्तषु तज्ज्ञानं विद्धि सात्त्विकम् ॥
- ४ पृथक्त्वेन तु यज्ज्ञानं नानाभासान् पृथग्विधान् ।
 यत्ति सर्वेषु भूतषु तज्ज्ञानं विद्धि राजसम् ॥
- ५ यत्तु कृत्वाऽदकस्मिन् काय सक्तम्अहेतुस्म ।
 अन्तर्वाथरदप च तत्तामसमुदात्मम् ॥
- ६ नियतं सङ्गरहितम् अरागद्वेषतः कृतम् ।
 अद्वेषेषुना कर्म यत्सात्त्विकमुच्यते ॥
- ७ यत्तु कामेषुना कर्म साहकारणं तं पुनः ।
 क्रियते षडुपायात् तदराजसमुदात्मम् ॥
- ८ अनुषन्त्यस्य हिंसाम् अनपश्य च पीडयम् ।
 मोहादाभ्यतः कर्म यत्तामसमुच्यते ॥

सिद्धयसिद्धयोर्निर्विकार कर्ता सात्त्विक उच्यते ॥

- १० रागी कर्मफलप्रेप्सुर् लुब्धो हिंसात्मकोऽशुचि ।
हर्षशोकान्वित कर्ता राजस परिकीर्तित ॥
- ११ अयुक्त प्राकृत स्तब्ध शठो नैष्कृतिकोऽलस ।
विषादी दीर्घसूत्री च कर्ता तामस उच्यते ॥

(२)

- १२ बुद्धेर्भेद धृतेश्चैव गुणतस्त्रिविध शृणु ।
प्रोच्यमानमशेषेण पृथक्त्वेन धनजय ! ॥
- १३ प्रवृत्ति च निवृत्ति च कार्याकार्ये भयाभय ।
बन्ध मोक्ष च या वेत्ति बुद्धिः सा पार्थ ! सात्त्विकी ॥
- १४ यया धर्ममधर्मं च कार्यं चाकार्यमेव च ।
अयथावत् प्रजानाति बुद्धि सा पार्थ ! राजसी ॥
- १५ अधर्मं धर्ममिति या मन्यत तमसाहृता ।
सर्वार्थान् विपरीताश्च बुद्धि सा पार्थ ! तामसी ॥
- १६ धृत्या यया धारयत मन प्राणैन्द्रियक्रिया ।
योगेनाव्यमिचारिण्या धृतिः सा पार्थ ! सात्त्विकी ॥
- १७ यया तु धर्मकामार्थान् धृत्या धारयतऽर्जुन ।
प्रसङ्गन फलाफात्क्षी धृति सा पार्थ ! राजसी ॥
- १८ यया स्वप्न भय शोक विषाद मदमेव च ।
न विमुञ्चति दुर्मेधा धृति सा पार्थ ! तामसी ॥

- २९ विधिहानिमुत्सृष्टान् मन्त्रहानिमुत्तदक्षणम् ।
श्रद्धाविरहितं यज्ञं तामसं परिचक्षते ॥
- ३० देवद्विज-गुरुप्राज्ञ-पूजनशौचमार्जवम् ।
ब्रह्मचर्यमहिंसा च शारीरतप उच्यते ॥
- ३१ अनुद्वेगकरवाक्यसत्यप्रियहितं च यत् ॥
स्वाध्यायाभ्यसनं चैव वाङ्मयं तप उच्यते ॥
- ३२ मनप्रसादसौम्यत्वमौन्यमात्मविनिग्रहः ।
भावमशुद्धिरित्येतत् तपोमानसमुच्यते ॥
- ३३ श्रद्धया परया तप्ततपस्तत्त्रिविधं नरैः ।
अफलाकारक्षिभियुक्तैः सात्त्विकं परिचक्षते ॥
- ३४ सत्कारमानपूजार्थं तपोदम्भेन चैव यत् ।
क्रियते तदिह प्रोक्तं राजसं चल्मधुवम् ॥
- ३५ मूढग्राहेणात्मनो यत्पीडया क्रियते तपः ।
परस्योत्सादनार्थं वा तत्तामसमुदाहृतम् ॥
- ३६ दातव्यमिति यद्विज्ञानं दीयतेऽनुपकारिणे ।
देशकाले च पानं च तद्दानं सात्त्विकं स्मृतम् ॥
- ३७ यत्तु प्रत्युपकारार्थं फलमुद्दिश्य वा पुनः ।
दीयते च परिविष्टं तद्दानं राजसं स्मृतम् ॥
- ३८ अदेशकाले यद्दानम् अपानेभ्यश्च दीयते ।
असंस्कृतम् अवज्ञातं तत्तामसमुदाहृतम् ॥
- [अश्रद्धया हुतं दत्तं तपस्ताप्तं, कृता च यत् ।
असादित्युच्यते पाथ ! न च तत् प्रेत्य नो इह ॥]

अध्याय ५०

ब्रह्मनिर्देशयोगः

श्रीभगवान् उवाच

१. ॐ तत्सदिति निर्देशो ब्रह्मणस्त्रिविधः स्मृतः ।
ब्राह्मणास्तेन वेदाश्च यज्ञाश्च विहिताः पुरा ॥
२. तस्मादोमित्युदाहृत्य यज्ञ-दान-तपः क्रियाः ।
प्रवर्तन्ते विधानोक्ताः सततं ब्रह्मवादिनाम् ॥
३. तदित्यनभिसंधाय फलं यज्ञ-तपः क्रियाः ।
दान-क्रियाश्च विविधाः क्रियन्ते मोक्षकाङ्क्षिभिः ॥
४. सद्भावे साधुभावे च सदित्येतत्प्रयुज्यते ।
प्रशस्ते कर्मणि तथा सच्चउद्दः पार्थ ! युज्यते ॥
५. यज्ञे तपसि दाने च स्थितिः सदिति चोच्यते ।
कर्म चैव तदर्थीयं सदित्येवाभिधीयते ॥
६. अभ्रह्मया हुतं दत्तं तपस्तप्तं कृतं च यत् ।
असदित्युच्यते पार्थ ! न च तत्प्रेत्य नो इह ॥

अध्याय ५१

त्यागमीमांसायोगः

अर्जुन उवाच

- १ सन्यासस्य महाबाहो ! तत्त्वमिच्छामि वदितुम् ।
त्यागस्य च हृषीकेश ! पृथक् कशिनिपूदन ! ॥

श्रीभगवान् उवाच

- २ काम्यानां कर्मणा न्यास सन्यास क्वयौ विदुः ।
मर्त्तुं कर्म फल-त्यागं प्राहुस्त्यागं विचक्षणम् ॥
- ३ त्याज्यं दापवदित्येकं कर्म प्राहुर्मनापिणः ।
यज्ञ-दान-तप कर्म न त्याज्यमिति चापरे ॥
- ४ निश्चयं शृणु मे तत्र त्यागे भरतसत्तम !
त्यागो हि पुरुषव्याघ्र ! त्रिविधः सप्रकीर्तितः ॥
- ५ यज्ञ-दान-तप कर्म न त्याज्यं कार्यमेव तत् ।
यज्ञा दान तपश्चैव पावनानि मनापिणाम् ॥
- ६ एतान्यपि तु कर्माणि सङ्गं त्यक्त्वा फलानि च ।
कर्तव्यानाति मे पापं निश्चिन मत्सुत्तमम् ॥
- ७ नियतस्य तु सन्यास कर्मणो नोपपद्यते ।
माहातु तस्य परित्यागम् तामसं परिशीलितम् ॥
- ८ दुःखमित्येव यत्कर्म कायक्लेशभयान् त्यजेत् ।
स कृत्वा रामं त्यागं नैव त्यागकृतं लभेत् ॥

९. कार्यमित्येव यत्कर्म नियतं क्रियतेऽर्जुन ।
सह त्यक्त्वा फलं चैव स त्यागः सात्त्विको मतः ॥
१०. न द्वेषश्च कुशलं कर्म कुशले नानुपज्जते ।
त्यागी सत्त्वसमाविष्टो मेधावी छिन्नसंशयः ॥
११. न हि देहभृता शक्यं त्यक्तुं कर्मण्यशेषतः ।
यस्तु कर्मफलत्यागी स त्यागीत्यभिधीयते ॥
१२. अनिष्टमिष्टं मिथं च त्रिविधं कर्मणः फलम् ।
भवत्यत्यागिना प्रेत्य न तु संन्यासिना क्वचित् ॥

अध्याय ५२

नैष्कर्म्यसिद्धियोगः

श्रीभगवान् उवाच

- १ पञ्चैतानि महाबाहो ! कारणानि निबोध मे ।
सात्त्ये कृतान्त प्रोक्तानि सिद्धये सर्वममणाम् ॥
- २ अविष्टान तथा कर्ता करण च पृथग्विधम् ।
निमिधाश्च पृथक्चेष्टा दैव चैवात्र पञ्चमम् ॥
- ३ शरीरवाङ्मनोभिर्यन् कर्म प्रारभत नर ।
न्याय्य वा विपरीत वा पञ्चैते तस्य हेतव ॥
- ४ तत्रैव सति कर्तारम् आत्मानं केवलं तु यः ।
पश्यत्यकृतबुद्धित्वान् न स पश्यति दुर्मति ॥
- ५ यस्य नाहकृता भार्या बुद्धिर्यस्य न लिप्यते ।
हत्वापि स इमौ गोकान् न हन्ति न निवध्यते ॥
- ६ असक्तबुद्धिं सर्वत्र जितात्मा विगतस्पृहः ।
नैष्कर्म्यसिद्धिं परमां सन्यासेनाधिगच्छति ॥

अध्याय ५३

ब्रह्मसिद्धियोगः

श्रीभगवान् उवाच

- १ सिद्धिं प्राप्तो यथा ब्रह्म तथाप्नोति निबोध मे ।
समासेनैव कौन्तेय । निष्ठा ज्ञानस्य या परा ॥
- २ बुद्ध्या विशुद्धया युक्तो धृत्याऽऽत्मानं नियम्य च ।
शब्दादीन्विषयास्त्यक्त्वा रागद्वेषो व्युदस्य च ॥
- ३ विविक्तसेवी लब्धाशी यतवाङ्मयमानस ।
ध्यानयागपरो नित्यं वैराग्यं समुपाश्रित ॥
- ४ अहंकारं च ङ्क्ष्यं दर्पं कामं क्रोधं परिग्रहम् ।
विमुच्य निमग्नः शान्तो ब्रह्मभूयाथ कल्पते ॥
- ५ ब्रह्मभूतं प्रसन्नात्मा न शोचति न काङ्क्षति ।
समं सर्वेषु भूतेषु मद्भक्तिं लभत पराम् ॥
- ६ भक्त्या मामभिजानाति यावान् यथास्मि तत्त्वतः ।
ततो मा तत्त्वतो ज्ञात्वा विशते तदनन्तरम् ॥
- ७ सर्वकर्माणि सदा कुर्वाणो मद्ब्रह्मपाथय ।
मत्प्रसादादवाप्नोति शाश्वतं पदमव्ययम् ॥
- ८ चेतसा सर्वकर्माणि मयि सन्यस्य मत्परं ।
बुद्धियोगमुपाश्रित्य मच्चित्तं सततं भव ॥

९. मन्त्रित्तु सवदुर्गाणि मत्प्रसादात् तरिष्यसि ।
अथ चेत् त्वमहंकारान् न श्रोष्यसि विन्दुष्यसि ॥
१०. यदहकारमाश्रित्य 'न श्रोत्स्य' इति मन्यसे ।
मिथ्यैष व्यवसायस्ते प्रवृत्तिस्त्वा निवोक्ष्यति ॥
११. स्वभायजनं क्रीन्तेय ! निग्रहः एतेन कर्मणा ।
कर्तुं नैच्छसि यन्मोहान् करिष्यस्यवशोऽपि तत् ॥
१२. ईश्वरः सर्पभूतानां हृद्देशेऽर्जुन ! तिष्ठति ।
श्रामयन् सर्पभूतानि यन्नास्तानि मायया ॥
१३. तमेव शरणं गच्छ सर्पभावेन भारत !
तत्प्रसादान् परां शान्तिं स्थानं प्राप्स्यसि शाश्वतम् ॥
१४. इति तु ज्ञानमाख्यातं गुह्याद् गुह्यतरं मया ।
निमृश्यैतद्दुःखोपेण यथेच्छसि तथा कुरु ॥
१५. सर्पगुह्यतमं भूय शृणु मे परमं वचं ।
उग्रोऽसि मे वृत्तमिति ततो वक्ष्यामि तं हितम् ॥
१६. मन्मना भव मद्रक्तो मयाजी मां नमस्कुरु ।
मामेवैष्यसि सत्यं तु प्रतिजाने प्रियोऽसि मे ॥
१७. सर्वधर्मान् परित्यज्य मामेकं शरणं व्रज ।
अहं त्वा सर्वपापेभ्यो मोक्षयिष्यामि मां शुचि ॥

अध्याय ५२

प्रसादयोगः

श्रीभगवान् उवाच

- १ इदं तं नातपरस्त्राय नामकृत्याय कदाचन ।
न चाशुभूपव वाच्यं न च मां योऽभ्यसूयति ॥
- २ य इदं परमं गुण्यं मदभक्तप्रतिभास्यति ।
भक्तिं सयि परां कृणु मां मे वै ध्यत्यमश्रु ॥
- ३ न च तस्मान्मनुष्येषु कश्चिन्मे प्रियकुत्तम ।
भक्तिं न च मे तस्माद् अन्यं प्रियतरो भुवि ॥
- ४ अभ्यस्यस्य च य इमं धर्म्यं सनादमावयो ।
ज्ञानयज्ञेन तनाहम् इष्टं स्याम् इति मे मति ॥
- ५ धृष्टानान्जनसूयकं धृष्ट्यादपि नो नर ।
सोऽपि मुक्तं शुभैर्लोकान् प्राप्नुयात्पुण्यकर्मणाम् ॥
- ६ कश्चिन्नेतच्छ्रुत् पार्थ ! त्वयैकामेण चेतसा ।
कश्चिदज्ञानसमोहं प्रणशस्ते धनजय ॥

अर्जुन उवाच

- ७ नष्टा माह स्मृतिलब्धा त्वेप्रसादान्मया युनः ।
स्थिताऽस्मि गतसन्दहं करिष्ये वचनं तव ॥

उपसंहारः

संजय उवाच

१. इत्यहं वासुदेवस्य पार्थस्य च महात्मनः ।
संवादमिममश्रौषम् अद्भुतं रोमहर्षणम् ॥
२. व्यानप्रसादान्द्रुतयान् एतद्गुह्यमहं परम् ।
योगं योगेश्वरान्कृष्णान् साक्षात्कथयतां स्वयम् ॥
३. राजन् ! संस्मृत्य संस्मृत्य संवादमिममद्भुतम् ।
केशवार्जुनयोः पुण्यं हृष्यामि च मुहुर्मुहुः ॥
४. तच्च संस्मृत्य संस्मृत्य रूपमन्यद्भुतं हरेः ।
विस्मयो मे महान् राजन् ! हृष्यामि च पुनः पुनः ॥
५. यत्र योगेश्वरः कृष्णो यत्र पार्थो धनुर्धरः ।
तत्र श्रीर्विजयो भूतिर्ध्रुवा नीतिर्मनिर्ममः ॥

इति श्रीभगवद्गीतोपनिषत् समाप्ता ।

प्रपत्र-परिजानाय गीतामृतदुहे नमः ।

वासुदेवमुत देव कृष्ण वदे जगद्गुरुम् ॥

ॐ तत्सद्ब्रह्मणे नमः ॥

संकलिता भगवद्गीता

श्लोक चरणसूचिः

गीताश्लोक चरणसूचि

(उपमहार्जुनोऽध्याय मातः उप^० लक्ष्युः छ)

मूल क्रम	श्लोकचरण	सकलित क्रम
१३-२९	अकर्तारं स पश्यति	४०-६
१-१७	अकर्मणश्च बोद्धव्यम्	१४-३
४-१८	अकर्मणि च क्रमश्च	१४-४
२-२	असीनिहरम् अर्जुन !	३-२
२-३४	असीति चापि भूतानि	३-४
२-२४	अद्वैतोऽज्ञोऽप्य एव च	६-१३
८-३	अभरं ब्रह्म परमम्	२५-२
१०-३३	अभराणामहाराऽग्नि	३०-३
१०-१८	अभरादपि चात्म	१५-३
८-२४	अभिर्ग्वोऽनिरहं शुभं	२६-३
१-१८	अथायुर् इन्द्रियारामं	१५-३
१३-१५	अथ चरमेव च	३९-१३
२-२४	अथोऽयं गतात्मन	६-१३
४-३९	अचिरं भाग्यधराणि	१८-१
२-२४	अथाऽज्ञोऽयमज्ञोऽयम्	६-१३
११-४१	अत्रात्मनो मन्मानस्य	३८-०
१०-३०	अत्रोऽपि न्यायः सुख	६-९

४-६	अज्ञोऽपि सन् अव्यया-मा	१३-६
४-४०	अत्रथात्रद्धानथ	१६-२
१६-४	अज्ञानं चाभिजातस्य	४६-६
१४-१६	अज्ञानं तमसः फलम्	४१-१४
१३-११	अज्ञानं यदतोऽन्यथा	३९-८
३-२६	अज्ञानां कर्मसङ्गिनाम्	११-७
५-१५	अज्ञानेनारुतं ज्ञानम्	१८-८
८-९	अणोरर्णायामसमनुस्मरेद् यः	२५-७
१२-८	अत ऊर्ध्वं न संशयः	३६-८
१८-२२	अतत्त्वार्थवदन्पं च	४९-५
१४-२१	अतीतो भवति प्रभो !	४२-१
१५-१८	अतोऽस्मि लोके वंदे च	४५-३
६-२८	अत्यतं सुप्तमश्नुते	२२-९
८-२८	अत्येति तत् सर्वमिदं विदित्वा	२६-१
१-४	अत्र शरा महेष्वासाः	४-४
३-३६	अथ केन प्रयुक्तोऽयम्	१२-३
१२-९	अथ चित्त समाधानम्	३६-९
१८-५८	अथ चैत् त्वमहकारान्	५३-९
२-३३	अथ चैत् त्वमिम धर्म्यम्	३-४
२-२६	अथ चैनं निव्यजानम्	६-१५
१०-४२	अथवा बहुनेतेन	३०-२१
६-४२	अथवा योगिनामेव	२३-१०
१-२०	अथ व्यवस्थितान् दृष्ट्वा	१-२

१८-७०	अध्यध्यत च य इमम्	५४-४
११-११	अनन्त विश्वतोमुखम्	३१-९
११-३७	अनन्त ! देवेश ! जगन्निवास !	३४-२
११-१९	अनन्तबाहुम् शशिसूर्यनेत्रम्	३२-४
१-१६	अनन्तविजय राजा	X-X
११-४०	अनन्तवीर्यामितविक्रमस्त्वम्	३४-४
१०-२९	अनन्तधास्मि नागानाम्	X-X
८-१४	अनन्यचेता मततम्	२५-१२
९-२२	अनन्याश्चिन्तयन्ता माम्	२८-१५
१२ ६	अनन्यनैव यागेन	३६ ६
१२-१६	अनपेक्ष शुचिर्दक्ष	३७-४
१८-२५	अनपश्य च पौरुषम्	६९-८
१३-८	अनहकार एव च	३९ ५
६-६	अनात्मनस्तु शत्रुं च	२०-६
१३ ३१	अनादित्वाग्निगुणत्वान्	४०-७
१३-१२	अनादिमत् पर ब्रह्म	३९-९
११-१९	अनादिमध्यान्तम् अनन्तरीर्यम्	३२-४
२-२	अनार्यजुष्टमस्वर्ग्यम्	३-२
२-१८	अनाशिनोऽप्रमेयस्य	६-७
६-१	अनाश्रित कमफलम्	२०-१
१०-१९	अनिक्वन् स्थिरमति	३७-७
३ ३६	अनिच्छन्नपि वार्ष्णेय !	१२-३
९-३३	अनिचमसुख लोकम्	२८-२६

१३-२४	अन्ये सांख्येन योगेन	४०-९
४-४	अपरं भवतो जन्म	१३-४
१६-८	अपरस्परसंभूतम्	४६-८
४-३०	अपरे नियताहारा-	१५-१५
७-५	अपरेयमितस्त्वन्याम्	२८-२
१-१०	अपर्याप्तं तदस्माकम्	X-X
११-१३	अपश्यद् देवदेवस्य	३१-११
१७-२२	अपात्रेभ्यश्च शीयते	४९-३८
४-२९	अपाने जुहति प्राणम्	१५-१४
९-३०	अपि चेत् सुदुराचारः	२८-२३
४-३६	अपि चेदसि पापेभ्यः	१६-५
१-३५	अपि त्रैलोक्यराज्यस्य	२-८
१४-१३	अप्रकाशोऽप्रवृत्तिश्च	४१-११
६-३८	अप्रतिष्ठो महापाहो !	२३-६
९-३	अप्राप्य मां निवर्तन्ते	२७-३
६-३७	अप्राप्य योगमसिद्धिम्	२३-५
१८-२३	अफलेप्रेप्सुना कर्म	४९-६
१७-११	अफलाकाङ्क्षिभिर्यज्ञः	४९-२७
१७-१७	अफलाराङ्क्षिभिर्युक्तेः	४९-३३
१६-१	अमय मत्त्वमेशुद्धिः	४६-७
१६-३	अभिजानम्य भारत !	४६-४
१६-५	अभिजानोऽसि पाण्डव !	४६-५
५-२६	अभितो ब्रह्मनिर्माणम्	१९-६

२-८	अवाय भूमावसपत्नमृद्धम्	५-५
२-२५	अविकार्योऽयमुच्यते	६-१४
२-१७	अविनाशि तु तद्विद्धि	६-६
१३-१६	अविभक्तं च भूतेषु	३९-१३
१८-२०	अविभक्तं विभक्तेषु	४९-३
२-२८	अव्यक्तनिधनान्येव	६-१७
१२-३	अव्यक्तं पर्युपासते	३६-३
७-२४	अव्यक्तं व्यक्तिमापन्नम्	२८-९
२-२८	अव्यक्तादीनि भूतानि	६-१७
८-१८	अव्यक्ताद् व्यक्तयः सर्वाः	२५-१६
१२-५	अव्यक्तासक्तचेतसाम्	३६-५
१२-५	अव्यक्ता हि गतिर्दुःखम्	३६-५
८-२१	अव्यक्तोऽक्षर इत्युक्तः	२५-१९
२-२५	अव्यक्तोऽयमचिन्त्योऽयम्	६-१४
८-२०	[अ] व्यक्तोऽव्यक्तान् सनातनः	३५-१८
१-४६	अशम्ये शस्त्रपाणयः	२-१७
२-६६	अशान्तस्य कुतः सुखम्	९-१३
१७-५	अशाम्बुविहितं घोरम्	४७-१
२-११	अज्ञोऽन्यान् अन्वञ्चोचस्यम्	६-२
५-८	अधन्त गच्छन् एषध्मन्	१८-१
९-२०	अधन्ति दिव्यान् दिवि देवाभोगान्	२८-१३
९-२६	अधमि प्रयत्नात्मनः	२८-१९
९-३	अधरधानाः पुराः	२७-३

१७-२८	अश्रद्धया हुत दत्तम्	७०-६
२-१	अश्रुपूर्णाकुलेक्षणम्	३-१
१५-३	अश्वत्थमेन सुविरुडमूलम्	४३-३
१५-१	अश्वत्थ प्राहुरव्ययम्	४३-१
१०-२६	अश्वत्थ. सर्वगृहाणाम्	३०-५
१-८	अश्वत्थामा विकर्णश्च	X-X
११-६	अश्विनो महत्तथा	X-X
६-३६	असयनाभना याग	२३ ४
६-३५	अमजय महावाहा ।	२३-३
७-१	अमजय ममप्र माम्	३९-१
९-९	असक्त तपु कर्मसु	२७ ८
१३-१४	असक्तन समृच्चैव	३९-११
१८-४९	असक्तनुद्धि सवत्र	७२-६
३-७	असक्तन म विशिष्यन्	१० ६
१३-९	असक्तिरनभिष्वङ्गः	३९-६
३-१९	असक्तना शाचगन् कर्म	१० ११
१५-३	अमङ्गलक्षण ऋतन छिन्ना	४३-३
१७-२०	अमत्कृतम् अवज्ञानम्	४९-३८
१६-८	अमत्यम् अप्रतिष्ठ त	४.-८
१७-२८	अगदियुच्यत पाथ ।	६०-६
१०-३	अगमूट म मरेपु	२९ ३
१०-१३	असिता ऋवलो व्याम	२९-११
१६-१४	अगो मया हन शत्रु	४२ ८

१-७	अस्मान् तु मिशिष्टा ये	८-५
१-१२	अस्मिन् रणसमुद्यमे	१-४
३-४०	अस्याधिष्ठानमुच्यते	१२-७
७ ४	अहकार इतीय मे	२८-१
१६ १८	अहकार बल दर्पम्	४७-८
१८-५३	अहकार बल दर्पम्	५३-४
३-२७	अहकारविमूढात्मा	११-८
७ ६	अह कृत्स्नस्य जगत	२८-३
९-१५	अह क्तुरह यत्र	२८-९
१८-८५	अह त्या सर्वपापेभ्यो	५३-१७
१४ ४	अह बीजप्रद पिता	५५
१५-१४	अह वैश्वानरो भूवा	४४-८
७-१७	अह म च मम प्रिय	२४-२
१० ८	अह सर्वस्य प्रभव	२९-६
९ १४	अह हि सर्वयज्ञानाम्	२८ १७
९ १५	अहमग्निर् अह हुतम्	२८ ९
१० ११	अहमज्ञानज तम	२९ ९
१०-२०	अहमात्मा गुडाकेश !	३० २
१० २	अहमादिहि देवानाम्	२९ ०
१०-२०	अहमादिध मध्य च	३०-४
११ ५४	अहमेवविधोऽजुन !	३५ ८
१० ३३	अहमेवाक्षय पाठ	३०-९
८-१७	अहर्षद् ब्रह्मणो विदु	२५-१७

१३-७	अहिंसा क्षान्तिरार्णवम्	३९-४
१६-२	अहिंसा सत्यमक्रोध	४६-३
१०-५	अहिंसा समता तुष्टि	२९-५
१-४५	अहो वत महन् पापम्	२-१६
१३-३२	आकाश नोपलियते	४०-८
११-३१	आर्याहि मे को भवानुग्रह	३२-१५
२-१४	आगमापायिनोऽनित्या.	७-२
१६ २०	आचरत्यामन धेय	४७-१३
१-३	आचार्य ! महतीं चमूम्	X-X
१-२	आचार्यमुपसंगम्य	X X
१-३४	आचार्या पितर पुत्रा	२-७
१-२६	आचार्यान् मानुसान् भ्रातॄन्	१-८
१३-७	आचार्योपामन शौचम्	३९-४
१६-१५	आडधोऽभिजनवानस्मि	४७ ५
४-४२	आतिष्ठोत्तिष्ठ भारत !	१६-९
३-१७	आमनृतस्य मानव	१० ९
३ १७	आमन्यत च मनुष्ट	१० ९
६ २६	आमन्यव वश नयत्	२२-७
२-५५	आमन्यवामना तुष्ट	९-२
६-१८	आमन्येवावतिष्ठत	२१ ९
१८-३७	आमनुद्विप्रमादजम्	४९ २०
४-४१	आमवन्न न कर्मणि	१६ ८

२-६४	आत्मवश्यैर्विधेयात्मा	९-११
१६-१७	आत्मसभाविता. स्तब्धा	४७-७
४-२७	आत्मगयमयोगाग्री	१६-१३
६-२५	आत्मसस्थ मनः कृत्वा	२२-६
१८-१६	आत्मान केवल तु यः	५२-४
११-३	आत्मान परमेश्वर !	३१-३
९-३४	आत्मान मत्परायण	२८-२७
६-१०	आत्मान रहसि स्थित-	०१-१
६-५	आत्मैव रिपुरात्मन	२०-५
६-५	आत्मैव ह्यात्मनो बन्धु-	२०-५
६-३२	आत्मौपम्येन सर्वत्र	२२ १३
८-९	आदित्यवर्णं तमस परस्तान्	२५-७
१०-२१	आदित्यानामह विष्णु	X-X
१०-१२	आदिदेवमज विभुम्	२९-१०
५-२२	आद्यन्नयन्त कौन्तेय !	१९-२
२-७०	आपूर्यमाणम् अचलप्रतिष्ठम्	९-१७
८-१६	आत्रद्भुवनानोवाः	२५-१४
१०-२८	आयुधानामह वज्रम्	३०-१६
१७-८	आयु सत्त्वयशरोग्यं	४९-२४
६-३	आरुष्टोर्मुनेर्योगम्	२०-३
७-१६	आर्त्ता जिज्ञासुरर्थार्थी	२४-१
३-३९	आशुन ज्ञानमेतन्न	१२-६
८-२३	आवृत्तिं चैव यागिनः	२६-२

१८-६३ इति ते ज्ञानमाख्यातम्	५३-१४
३-२८ इति मत्वा न सज्जते	११-९
१०-८ इति मत्वा भजन्ते माम्	२९-६
४-१४ इति मां योऽभिजानाति	१३-१०
१६-१५ इत्यज्ञानविमोहिताः	४७-५
११-५० इत्यर्जुन वामुदेनस्तथोक्त्वा	३५-४
१८-७४ इत्यहं वामुदेवस्य	३५-१
१४-२ इह ज्ञानमुपाभित्य	४१-२
९-१ इह तु ते गुह्यतमम्	२७-१
१८-६७ इहं ते मातपस्फाय	५४-१
७-२ इह वक्ष्याम्यशेषतः	३९-२
१३-१ इह शरीरं कौन्तेय !	३८-१
१६-१३ इदमद्य मया लब्धम्	४७-३
१६-१३ इदमस्मीदमपि मे	४७-२
१-२१ इदमाह, महीपते ।	१-३
१५-२० इदमुपते मयानघ ।	४५-५
११-५१ इदानीमस्मि सश्रुतः	३५-५
३-३४ इन्द्रियस्येन्द्रियस्यार्थे	१२-२
४-२६ इन्द्रियामिषु जुगति	१५-१२
१०-२२ इन्द्रियाणां मनश्चास्मि	३०-३
२-६७ इन्द्रियाणां हि चरताम्	९-१४
१३-५ इन्द्रियाणि दक्षिणं च	३८-४
३-४२ इन्द्रियाणि पराण्यादुः	१२-९

२-६०	इन्द्रियाणि प्रमाथीनि	९-७
३-४०	इन्द्रियाणि मनो बुद्धिः	१२-७
२-५८	इन्द्रियाणीन्द्रियार्थेभ्यः	९-५
२-६८	इन्द्रियाणीन्द्रियार्थेभ्यः	९-१५
५-९	इन्द्रियार्णान्द्रियार्थेषु	१८-२
३-६	इन्द्रियार्थान् विमूढात्मा	१०-५
१३-८	इन्द्रियार्थेषु वैराग्यम्	३९-५
३-४२	इन्द्रियेभ्यः परं मनः	१२-९
९-३३	इमं प्राप्य भजस्व माम्	२८-२६
१६ १३	इमं प्राप्स्ये मनोरथम्	४७-३
५-२	इमं राजर्षयो विदुः	१३-२
४-१	इमं विवस्वते योगम्	१३-१
१०-१६	इमास्त्वं व्याप्य तिष्ठसि	३९-१४
२-४	इयुमिः प्रतियोत्स्यामि	५-१
१८-७०	इष्टः स्यामिति मे मतिः	५४-४
१३-९	इष्टानिष्टोपपत्तियु	३९-६
३-१२	इष्टान् भोगान् हि वो देवाः	१५-३
१८ ६४	इष्टोऽसि मे दृष्टमिति	५३-१५
११-७	इहैकस्थं जगन् कृत्स्नम्	३१-६
५-१९	इहैव तैजितः सर्गः	७-६
६-२९	ईक्षते योगयुक्तात्मा	२२-१०
१८-६१	ईश्वरः सर्वभूतानाम्	५३-१२

१६-१४ ईश्वरोऽहमह भोगी	४७-८
१६-१९ ईदन्ते कामभोगार्थम्	४६-१२
२-९ उन्तरा तूर्णी चभून् ह	५-६
१०-२७ उच्चै थवसगथानाम्	३०-१५
१७-१० उच्छिष्टमपि चामेध्यम्	४९-२६
१५-१० उत्कामन्तं स्थिन चापि	४४-४
१५-१७ उत्तमः पुरुषस्त्वन्यः	४५-२
१-६ उत्तमौजाश्च धीर्यवान्	X-X
१-४४ उत्सन्नकुलधर्माणाम्	२-१५
१ ४३ उत्साद्यन्ते जातिधर्मा.	२-१४
३-२४ उत्सीदियुरिमे लोका.	११-५
७-१८ उदारा- सर्व एवैते	२८-३
९-९ उदासीनवदासीनम्	२७-८
१४-२३ उदासीनवदासीन	४२-३
१२-१६ उदासीनो गतव्यथ	३७-४
६-५ उद्धरेद् आत्मनाऽऽत्मानम्	२०-५
१०-३४ उद्भवथ भविष्यताम्	३०-३
५-९ उन्मिपन् निमिपन्नपि	१८-२
४-३४ उपदेक्ष्यन्ति ते ज्ञानम्	१६-३
१३-२२ उपद्रष्टानुमन्ता च	४०-४
६-१२ उपविश्यासने युञ्ज्यात्	२१-३
३ २४ उपहन्यामिमाः प्रजा.	११-५

६-२७ उपैति शान्तरजसम्	२२-८
२-१६ उभयोरपि दृष्टोऽन्तः	६-५
५-४ उभयोर्विन्दते फलम्	१७-५
२-५० उमे मुष्टतदुक्त्त	८-९
२-१९ उभौ तौ न विजानीत.	६-८
१-२५ उवाच पार्थ ! पश्यैतान्	१-७
२-१ उवाच मधुसूदनः	३-१
६-४१ उपित्वा शाश्वती समाः	२३-९
१४-१८ ऊर्ध्वं गच्छन्ति सत्त्वस्था	४१-१६
१५-१ ऊर्ध्वमूलमथ ज्ञानम्	४३-१
९-१७ अङ्गु साम यजुरेव च	२८-१०
१०-३५ अतूनां कुमुदाकरः	३०-६
११-३२ अत्रापि तत्र न भविष्यन्ति सर्वे	३३-१
५-२५ अग्नयः धीणश्मया	१९-५
१३-४ अग्निभिर्वहुधा गीतम्	x-x
११-१५ अर्षीध सर्वानुरागांश्च दिव्यान्	x-x
५५ अहं सान्ध्यं च योगं च	१७-६
९-१५ एकत्वेन पृथक्त्वेन	३७-१४
७-१७ एकभक्तिर्विशिष्यते	२४-३
५-४ एकमप्यास्विना गम्यन्	१७-५
८-२६ एकया यायनास्तिम्	२६-५

१३ ३०	एकस्थमनुपश्यति	४० १३
६-१०	एकानी यतचित्तात्मा	२१ ११
१० ४२	एकाशेन स्थितो जगत्	३० २१
२-४१	एकहं कुरुनन्दन !	८ २
११ ४२	एकाऽथवाप्यच्युत ! तत् समक्षम्	३४ ६
११ ३५	एतच्छ्रुत्वा वचनं केशवस्य	३३ ४
१३ ११	एतज्ज्ञानमिति प्रोक्तम्	३९ ८
१३ ६	एतत् क्षेत्रं समासेन	३८ ५
१८ ७५	एतद्गुह्यमहं परम्	७५ २
६ ४२	एतद्धिं दुर्लभतरम्	२३ १०
१५ २०	एतद्बुद्ध्वा बुद्धिमान् स्यात्	४५ ५
७ ६	एतद्योनीनि भूतानि	२८ ३
१३ १	एतयो वेत्ति स प्राहुः	३८-१
६ ३९	एतन्मे सशयं कृष्ण !	२३ ७
६ ३३	एतस्याहं न पश्यामि	२३ १
१६ ९	एता दृष्टिमवष्टभ्य	४६ ९
१० ७	एता विभूर्तिं योगं च	३० २२
१ ३५	एतान् न हन्तुमिच्छामि	२ ८
१८ ६	एतान्यपि तु कर्माणि	५१ ६
१६ ११	एतावदिति निश्चिता	४६ ११
१६ २२	एतैर्विमुक्तैः कौन्तेय !	४७ १३
३ ४०	एतैर्विमाहृत्येष	१२ ७
७ १३	एभिः सर्वमिदं जगत्	४९ ४१

८-१३	ओमित्येकाक्षर ब्रह्म	२५-११
१७-२३	ओम् तत् सदिति निर्देशः	५०-१
२-२१	कं घातयति हन्ति कम्	६-१०
१८-७२	कच्चिदज्ञानसंमोह	५४-६
१८-७२	कच्चिदेतच्छतं पार्थ !	५४-६
६-३८	कच्चिन्नोभयविभ्रष्ट	२३-६
१७ ९	कट्वम्ललवणात्युष्णं	४९-२५
१-३९	कथं न ज्ञेयमस्माभि	२-१२
१०-१७	कथं विद्यामहं योगिन् !	२९-१५
२-२१	कथं स पुरुषः पार्थ !	६-१०
४-४	कथमेतद्द्विजानीयाम्	१३-४
२-४	कथं भीष्ममहं सख्ये	५-१
१० ९	कथयन्तश्च मा नित्यम्	२९-७
२-३४	कथयिष्यन्ति तेऽव्ययाम्	३-५
१८-१८	करणं कर्म कर्तेति	४९-१
१८-१४	करणं च पृथग्विधम्	५२-२
१८-६०	वरिष्यस्यशोऽपि तत्	५३-११
१८-७३	वरिष्यं वचनं तव	५४-७
११-३४	वर्णं तथाग्यान् अपि योधवीरान्	३३-३
१८ ६	कर्तव्यानीति मे पार्थ !	५१-६
१८-२८	कर्ता तामस उच्यते	४९-११
१८-२६	कर्ता सात्त्विक उच्यते	४९ ९

१३-२४	कर्मयोगेन चापरे	४०-९
३-३	कर्मयोगेन योगिनाम्	१७-२
५-२	कर्मयोगो विशिष्यते	१७-३
१४-१५	कर्मसङ्गिषु जायते	४१-१३
१४-७	कर्मसङ्गेन देहिनम्	४१-५
१८-४१	कर्माणि प्रविभक्तानि	४-३
१५-२	कर्मानुबन्धीनि मनुष्यलोके	४३-०
६-४६	कर्मिभ्यश्चाधिको योगी	२३-१४
३-६	कर्मेन्द्रियाणि सयम्य	१०-५
३-७	कर्मेन्द्रियैः कर्मयोगम्	१०-६
१७-६	कर्शयन्त. शरीरस्थम्	४७-२
९-७	कृपक्षये पुनस्तानि	२७-६
९-७	कृपादौ विसृजाम्यहम्	२७-६
४-१६	कुर्योऽयत्र मोहिता	१४-२
८-९	कविं पुराणमनुशासितारम्	२५-७
१०-३७	कवीनामुदाना कविः	३०-१२
३-१८	कधिर्धर्म्यपाथयः	१०-१०
७-३	कधिद्यतति सिद्धये	३९-३
७-३	कधिन्मां वेत्ति तत्त्वतः	३९-३
१८-६९	कधिन्मे प्रियशृत्तमः	५४-३
११-३७	कस्माच्च ते न नमेरन् महामन् !	X-X

४-१२ काङ्क्षन्तः कर्मणां सिद्धिम् १४-१०

५-११	कायेन मनसा बुद्ध्या	१८-४
१३-२१	कारणं गुणसङ्गोऽस्य	४०-३
१८-१३	कारणानि निबोध मे	५२-१
२-७	कार्पण्यदोषोपहतस्वभावः	५-४
१३-२०	कार्यकारणकर्तृत्वे	४०-२
६-१	कार्यं कर्म करोति यः	२०-१
३-१९	कार्यं कर्म समाचर	१०-११
१८-३१	कार्यं चाचार्यमेव च	४९ १४
३-५	कार्यते ह्यवशः कर्म	१०-४
१८-९	कार्यमित्येव यत् कर्म	५१-९
१६-२४	कार्याकार्यव्यवस्थितौ	४८-२
१८-३०	कार्याकार्ये भयामये	४९ १३
१८-२२	कार्ये सक्तम्अहैतुकम्	४९-५
१०-३०	कालं कलयतामहम्	X-X
४-३८	कालेनारमणि विन्दति	१६-७
११-३२	कालोऽस्मि लोकक्षयकृत् प्रभृद्दः	३३-१
१-५	काशिराजश्च वीर्यवान्	X-X
१-१७	काश्यश्च परमेष्वासः	X-X
४-१६	किं कर्म किमकर्मेति	१४-२

५-११	कार्येन मनसा बुद्ध्या	१८-४
१३-२१	कारणं गुणसद्गोऽस्य	४०-३
१८-१३	कारणानि निबोध मे	५०-१
२-७	कारिण्यदोषोपहतस्वभावा	५-४
१३-२०	कार्यकारणकर्तृत्वे	४०-२
६-१	कार्यं कर्म करोति यः	२०-१
२-१९	कार्यं कर्म समाचर	१०-११
१८-३१	कार्यं चाकार्यमेव च	४९ १४
३-५	कार्यते ह्यश- कर्म	१०-४
१८-९	कार्यमित्येव यन् कर्म	५१-९
१६-२४	कार्याकार्यव्यवस्थितौ	४८-२
१८-३०	कार्याकार्ये भयाभये	४९ १३
१८-२२	कार्ये सक्तम्अहेतुकम्	४९-५
१०-३०	कालः कलयतामहम्	X-X
४-३८	कालेनात्मनि विन्दति	१६-७
११-३२	कालोऽस्मि लोकक्षयकृत् प्रभृद्	३३-१
१-५	काशिराजश्च वीर्यवान्	X-X
१-१७	काश्यश्च परमेष्वास	X-X
४-१६	किं कर्म किमकर्मेति	१४-२
८-१	किं कर्म पुरुषोत्तम !	२५-१
७-७	किञ्चिदस्ति धनजय !	२८-४
१०-४२	किं ज्ञातेन तवाजुन !	३०-२१

१ ८	कूपश्च समितिञ्जय	× ×
१८ ४४	कृपि गौरक्ष्य-वाणिज्यम्	४ ६
१३ २४	केचिदात्मानमात्मना	४० ९
११ २१	कचिद् भीता प्राञ्जल्यो गृणन्ति	२० ६
११ २७	कचिद्विन्ना दशनातरेषु	३२ ११
५ ११	कनैरिन्द्रियैरपि	१८ ४
१८ ७६	कशप्रार्जुनसौ पुण्यम्	३७ ३
१० १७	कपु केषु च भावेषु	९ १५
१ २०	कैर्मया सह योद्धव्यम्	१ ४
१४ २१	कैलिङ्गसूत्रान् गुणानतान्	४२ १
१६ १५	कोऽन्योऽस्ति सदृशो मया ?	४७ ४
१ ३१	कौतय! प्रतिजानाहि	२८ २४
२ १३	कौमार सौमन जरा	६ ४
१७ १८	क्रियत तन्निह प्राक्तम्	४९ २४
१८ २४	क्रियत बहुपायास	४९ ७
१७ २५	क्रियते मोक्षसाधिकाभि	५० ३
१३ २९	क्रियमाणानि सर्वदा	४० ६
२ ४३	क्रियाविशेषस्तुलाम्	× ×
१६ ४	क्रोध पाप्म्यमय च	४६ ६
० ६३	क्रोधाद्भवति समोह	९ १०

१८-५६	सुवर्णां मद्व्यपाथयः	५३-७
१-३८	सुउक्षयकृत् दोषम्	२-११
१-३९	सुलक्षयकृत् दोषम्	२-१२
१-४०	सुलक्षये प्रणश्यन्ति	२-१३
१-४२	सुलक्षानां सुलक्ष्य च	४-४
१-४३	सुलक्षमांश्च दाश्वना	२-१४
१-४०	सुलक्षमां सनातना	२-१३
६-४२	सुले भवति धीमताम्	२३-१०
१८-१०	सुदाले नानुपमत	५१-१०
१२-३	सूटस्थमचल ध्रुवम्	३६-३
१५-१६	सूटस्थोऽक्षर उच्यते	४५-१
६-८	सूटस्थो विजितेन्द्रिय	२०-८
२-५८	सूर्मोऽज्ञानीव सर्वश	९-५
१५-९०	सृतकृत्यश्च भारतः।	४५-५
११-१४	सृताचलिरभाषत	३१-१२
११-३५	सृताञ्जलिर्वेपमान किरीटी	३३-४
४-२२	सृत्वापि न निवध्यते	१४-८
१३-३३	सृत्स्न लोकमिम रवि	३८-६
३-२९	सृत्स्नविन्न विचालयेत्	११-१०
२-४९	सृपणा फलहेतव	८-८
१-२८	सृपया परयाविष्ट.	२-१

५-१७	गच्छन्त्यपुनरावृत्तिम्	१८-१०
१५-५	गच्छन्त्यमूढाः पदमव्ययं तत्	४३-५
४-२३	गतसङ्घस्य मुक्तस्य	१४-९
९-२१	गतागतं कामकामा लभन्ते	२८-१४
२-११	गतासून् अगतासूध	६-२
९-१८	गतिर्भर्ता प्रभुः साक्षी	२८-११
११-२२	गन्धर्वयक्षासुरसिद्धसङ्घाः	X-X
१०-२६	गन्धर्वाणां चित्ररथः	X-X
११-३७	गरीयसे ब्रह्मणोऽप्यादिकर्त्रे	X-X
४-१७	गहना कर्मणो गतिः	१४-३
१-३०	गाण्डीव छसते हस्तान्	२-३
१५-१३	गामाविद्य च भूतानि	४४-७
१०-३५	गायत्री छन्दसामहम्	३०-८
१०-२५	गिरामस्म्येकमक्षरम्	३०-९
२-९	गुडाकेशः परतपः	५-६
१-२४	गुडाकेशेन भारत ।	१-६
३-२८	गुणकर्मविभागयोः	११-९
४-१३	गुण-कर्म-विभागश्च	४-७
१८-२९	गुणतस्त्रिविधं शृणु	४९-१२
१५-२	गुणप्रवृद्धा विषयप्रवाला	४३ २
१४-५	गुणाः प्रवृत्तिगमनाः	४१ ३

१० ५	क्लेशोऽधिकतरस्तेषाम्	३६-५
२-३	फलैर्न्य मा स्म गमः पार्थ !	३-३
२-३१	क्षत्रियस्य न विद्यते	४ १
१०-४	शमा सत्य दमः शम	२९-४
१६-९	क्षयाय जगतोऽहिता	७६-९
१५-१६	क्षरखाक्षर एव च	४५ १
१५-१६	क्षरः सर्वाणि भूतानि	४५-१
१८ ४३	क्षत्र कर्म स्वभावजम्	४-५
१८-४२	क्षान्तिरार्जवमेव च	४-४
१६ १९	क्षिपाम्यजस्रमशुभान्	४७-१०
९-३१	क्षिप्र भवति धर्मात्मा	२८ २४
४-१२	क्षिप्र हि मानुषे लोके	१४-१०
९ २१	क्षीणे पुण्ये मर्त्यलोकं विशन्ति	२८ १४
२-३	क्षुद्र हृदयदोषित्यम्	३-३
१३-३४	क्षेत्रक्षेत्रज्ञयोरेवम्	३८ ७
१३-२	क्षेत्रक्षेत्रज्ञयोर्ज्ञानम्	३८-२
१३ २६	क्षेत्रक्षेत्रज्ञसयोगात्	× ×
१३ १	'क्षेत्रज्ञ' इति तद्विदः	३८ १
१३ २	क्षेत्रज्ञ चापि मां विद्धि	३८ २
१३-३३	क्षेत्र क्षेत्री तथा कुत्सन्म्	३८ ६
१३-१	क्षेत्रमित्यभिधीयते	३८ १
७-४	खं मनो बुद्धिरेत न	०८ १

५-१७	गच्छन्त्यपुनरावृत्तिम्	१८-१०
१५-५	गच्छन्त्यमूढा पदमध्ययं तन्	४३-५
४-२३	गतसङ्गस्य सुवत्तस्य	१४-९
९-२१	गतागत कामकामा लभन्ते	२८-१४
२-११	गतासून् अगतासूध	६-२
९-१८	गतिर्भर्ता प्रभुः साक्षी	२८-११
११-२२	गन्धर्वयक्षासुरसिद्धसङ्घाः	X-X
१०-२६	गन्धर्वाणां चित्ररथ	X-X
११-३७	गरीयसे ब्रह्मणोऽप्यादिकर्त्रे	X-X
४-१७	गहना कर्मणो गति	१४-३
१-३०	गाण्डीव क्षमते हस्तान्	२-३
१५-१३	गामाविद्य च भूतानि	४४-७
१०-३५	गायत्री छन्दसामहम्	३०-८
१०-२५	गिरामस्म्येकमक्षरम्	३०-९
२-९	गुडाकेश परतपः	५-६
१-२४	गुडाकेशेन भारत ।	१-६
३-२८	गुणकर्मविभागयोः	११-९
४-१३	गुण-कर्म-विभागस	४-७
१८-२९	गुणतद्विधि शृणु	४९-१२
१५-२	गुणप्रवृत्ता नियमप्रणय	४३ ०
१४ ५	गुणाः प्रवृत्तिमभवा	४१ ३

३-२८	गुणा गुणेषु वर्तन्ते	११-९
१४-२५	गुणातीतः स उच्यते	४२-५
१४-२०	गुणानैतानतीत्य ग्रीन्	४१-१८
१४-२३	'गुणा वर्तन्त' इत्येव	४२-३
१४-१९	गुणैर्भ्यश्च परं वेत्ति	४१-१७
३-२७	गुणैः कर्माणि सर्वशः	११-८
१४-२३	गुणैर्यो न विचान्यते	४२-३
६-२२	गुरुणापि विचाल्यते	२२-३
२-५	गुस्न् अहत्वा हि महानुभावान्	५-२
११-१	गुह्यमध्यात्मसहितम्	३१-१
१८-६३	गुह्याद्गुह्यतरं मया	५३-१४
१५-८	गृहीत्वैतानि संयाति	४४-१२
१३-१६	ग्रसिष्णु प्रभविष्णु च	३९-१३
४-७	ग्लानिर्भवति भारत ।	१३-७
१-३५	घृतोऽपि मधुसूदन ।	२-८
५-२७	चक्षुधैवान्तरे भ्रुवोः	१९-७
६-३४	चञ्चल हि मनः कृष्ण ।	२३-२
६-३३	नञ्चलत्वात् स्थितिं स्थिराम्	२३-१
७-१६	चतुर्विधा भजन्ते माम्	२४-१
१०-६	चत्वारो मनवस्तथा	x-x

४-१३	चानुवर्ण्य मया ॥ २२ ॥	४-७
३-२५	चिकीर्षुर्लोकमग्रहम्	११-६
१६-११	चिन्ताम् अपरिमेयां च	४६-११
१०-१७	चिन्त्योऽसि भगवन् । मया	२९-१५
८-८	चेतसा नान्यगामिना	३५-६
१८-५७	चेतसा सर्वकर्माणि	५३-८
६-११	चैलाजिनकुशोत्तरम्	२१-२
१५-१	छन्दांसि यम्य पर्गानि	४३-१
१३-४	छन्दोभिर्विधिः पृथक्	४-४
४-४२	छिरवैन राशयं योगम्	१६-९
५-२५	छिन्नद्वेषा यतान्मानः	१९-५
६-३८	छिन्नाध्रमिर नश्यति	२३-६
६-३९	छेता न क्षुपयते	२३-७
६-३९	छेतुमर्हत्यशेषतः	२३-७
८-२६	जगतः शाश्वत मते	२६-५
११-३६	जगत् प्रह्वययनुरग्यते च	३४-१
१-४	जगदन्धकमूर्तिना	४-४
१६-८	जगदादुरनीधरम्	४६-८
१५-१३	जगद्भागवतेऽशितम्	६६-६

९-१०	जगद्विपरिवर्तते	२७-९
१४-१८	जघन्यगुणवृत्तिस्थाः	४१-१६
१६-७	जना न विदुरासुराः	४६-७
७-२८	जनानां पुण्यकर्मणाम्	२४-१३
७-१६	जनाः सुकृतिनोऽर्जुन !	२४-१
४-९	जन्म कर्म च मे दिव्यम्	१३-११
२-४३	जन्मकर्मफलप्रदाम्	X-X
२-५१	जन्म-बन्ध-विनिर्मुक्ताः	८-१०
१४-२०	जन्ममृत्युजरादुःखैः	४१-१८
१३-८	जन्म-मृत्यु-जरा-व्याधि ^०	३९-५
४-५	जन्मानि तव चार्जुन !	१३-५
१०-३६	जयोऽस्मि व्यवसायोऽस्मि	३०-१०
७-२९	जरामरणमोक्षाय	२४-१४
३-४३	जहि शत्रुं महाबाहो !	१२-१०
६-१६	जामतो नैव चार्जुन !	२१-७
२-२७	जातस्य हि ध्रुवो मृत्युः	६-१६
३-२३	जातु कर्मण्यतन्द्रितः	११-४
३-५	जातु तिष्ठत्यकर्मकृत्	१०-४
१५-१९	जानाति पुत्रपोत्तमम्	४५-४
१-४१	जायते वर्णसंकरः	२-१४
६-४४	जिज्ञासुरपि योगस्य	२३-१२
६-७	जितात्मनः प्रशान्तस्य	२०-७

१८-४९	जितारमा विगतस्पृहः	५२-६
२-३७	जित्वा वा भोक्ष्यसे महीम्	३-८
११-३३	जित्वा शत्रून् भुङ्क्व राज्यं समृद्धम्	३३-२
७-९	जीवनं सर्वभूतेषु	२८-६
१५ ७	जीवभूतः सनातनः	४४-१
७-५	जीवभूताम् महाबाहो !	२८-२
४-२७	जुह्वति ज्ञानदीपिते	१५-१३
३-२६	जोषयेत् सर्वकर्माणि	११-७
७ २	ज्ञातव्यमवशिष्यते	३९-२
११-५४	ज्ञातुं द्रष्टुं च तस्वेन	३५-८
९-१३	ज्ञात्वा भूतादिमध्ययम्	३७-१३
५-२९	ज्ञात्वा मां शान्तिमृच्छति	१९-९
१६-२४	ज्ञात्वा शास्त्रविधानोक्तम्	४८-२
१०-११	ज्ञानदीपेन भास्वता	२९-९
५-१७	ज्ञाननिर्धूतच्छमपाः	१८-१०
१८-१९	ज्ञानं कर्म च कर्ता च	४९-२
१०-३८	ज्ञानं ज्ञानवतामहम्	३०-१७
१३-१७	ज्ञानं ज्ञेयं ज्ञानगम्यम्	३९-१४
१८-१८	ज्ञानं ज्ञेयं परिज्ञाना	४९-१
७-२	ज्ञानं तेऽहं एविज्ञानम्	३९-२

१४-११	ज्ञानं यदा तदा विद्यात्	४१-९
४-३९	ज्ञानं लब्ध्वा परां शान्तिम्	१६-१
१८-४२	ज्ञानं विज्ञानमास्तिश्रयम्	४-६
९-९	ज्ञानं विज्ञानसहितम्	२७-१
१४-९	ज्ञानमाश्रित्य तु तमः	४१-७
३-४०	ज्ञानमाश्रित्य देहिमम्	१२-७
४-३३	ज्ञानयज्ञः परंतप !	१५-१७
९-१५	ज्ञानयज्ञेन चाप्यन्ये	२७-१४
१८-७०	ज्ञानयज्ञेन तेनाहम्	५४-४
१६-१	ज्ञानयोगव्यवस्थितिः	४६-२
३-३	ज्ञानयोगेन सांख्यानाम्	१७-२
७-१९	ज्ञानवान् मां प्रपद्यते	२४-४
६-८	ज्ञानविज्ञानतृप्तात्मा .	३०-८
३-४१	ज्ञानविज्ञाननाशनम्	१२-८
१४-६	ज्ञानसङ्गेन चानघ !	४१-५
४-४१	ज्ञानसंछिन्नसंशयम्	१६-८
४-१९	ज्ञानामिदग्धकर्माणम्	१४-५
४-३७	ज्ञानाग्निः सर्वकर्माणि	१६-६
१२-१२	ज्ञानाद् ध्यानं विशिष्यते	३६-१२
१४-१	ज्ञानानां ज्ञानमुत्तमम्	४१-१
४-२३	ज्ञानावस्थितनेतसः	१४-९
४-३४	ज्ञानिनस्तत्त्वदर्शिनः	१६-३

३-३९	ज्ञानिनो नित्यवैरिणा	१२-६
६-४६	ज्ञानिभ्योऽपि मतोऽधिक-	२३-१४
७-१६	ज्ञानी च भरतर्षभ !	२४-१
७-१८	ज्ञानी त्वात्मैव मे मतम्	२४-३
५-१६	ज्ञानेन तु तदज्ञानम्	१८-९
४-३३	ज्ञाने परिसमाप्यते	१५-१७
१३-१८	ज्ञेयं चोक्तं समासतः	३९-१५
१३-१२	ज्ञेयं यत् तन् प्रवक्ष्यामि	३९-९
५-३	ज्ञेयः स नित्यसन्न्यासी	१७-४
८-२	ज्ञेयोऽसि नियतात्मभिः	२७-१
३-१	ज्यायसी चेत् कर्मणस्ते	१०-१
१०-२१	ज्योतिषां रविरंशुमान्	३०-६
१३-१७	ज्योतिषामपि तज्ज्योति-	३९-१४
१०-३१	झषाणां मकरध्वास्मि	४-४
१-३३	त इमेऽवस्थिता युद्धे	२-६
१८-७७	तच्च संस्मृत्य सस्मृत्य	उप ^० -४
१८-२१	तज्ज्ञानं विद्धि राजसम्	४९-४
१८-२०	तज्ज्ञानं विद्धि सात्त्विकम्	४९-३
१३-३०	तत एव च विस्तारम्	४०-१३
१२-११	ततः कुरु यतात्मवान्	३६-११
१५-४	ततः पदं तन् परिमार्गिनव्यम्	४३-४

१-१३	ततः शङ्काश्च भेर्यश्च	X-X
१-१४	ततः श्वेतैर्हयैर्युग्मते	X-X
६-२६	ततस्ततो नियम्यैतद्	२०-७
११-१४	तत. स विस्मयाविष्टः	३१-१२
२-३३	तत. स्वधर्मं कीर्तिं च	३-४
२-३६	ततो दुःखतरं नु किम्	३-७
१४-३	ततो भवति भारत ।	X-X
१८-५५	ततो मां तत्त्वतो ज्ञात्वा	५३-६
६-४५	ततो याति परां गतिम्	२३-१३
१३-२८	ततो याति परां गतिम्	४०-१२
१६-२२	ततो याति परा गतिम्	४७-१३
१६-२०	ततो यान्त्यधमा गतिम्	४७-११
२-३८	ततो युद्धाय युज्यस्व	७-१
१८-६४	ततो वक्ष्यामि ते हितम्	५३-१५
३-१	तत् किं कर्मणि घोरे माम्	१०-१
९-२७	तत् कुरुष्व मदर्पणम्	२८-२०
११-४२	तत् क्षामये त्वामहमप्रमेयम्	३४-६
१३-३	तत् क्षेप्य यच्च यादृक् च	३८-३
२-५७	तत्तत् प्राप्य शुभाशुभम्	९-४
१०-४१	तत्तदेवावगच्छ त्वम्	३०-२०
३-२१	तत्तदेवैतरो जनः	११-२
१७-१९	तत् तामसमुदाहृतम्	४९ ५
१७-२२	तत् तामसमुदाहृतम्	४९-२२

१८-२२	तत् तामसमुदाहृतम्	४९-३५
१८-३९	तत् तामसमुदाहृतम्	४९-३८
४-१६	तत् त कर्म प्रवक्ष्यामि	१४-२
१५-१२	तत् तेजो विद्धि मामकम्	४४ ६
८-११	तत् त पद सग्रहेण प्रवक्ष्य	२७-९
१३-११	तत्त्वज्ञानार्थदर्शनम्	३९-८
१८-१	तत्त्वमिच्छामि वेदितुम्	५१-१
३ २८	तत्त्ववित् तु महाबाहो !	११-९
९-२४	तत्त्वेनातश्चयवन्ति त	२८-१७
४ ३९	तत्पर सयत्तन्द्रिय	१६-१
१८ ६२	तद्यसादान् परा शान्तिम्	५३ ११
२-२८	तत्र का परिदेवना	६-१७
८-२५	तत्र चान्द्रमस ज्याति	२६-४
६ ४३	तत्र त बुद्धिसंयोगम्	२३ ११
८-२४	तत्र प्रयाता गच्छन्ति	२६ ३
१८ ७८	तत्र धीर्विजयो भूति	७९-५
१४ ६	तत्र सत्त्व निर्मलस्वान्	४१-४
१ २६	तत्रापश्यन् स्थितान् पार्थ	१-८
११-१३	तत्रैकस्थं जगन् कृत्स्नम्	३१-११
६-१२	तत्रैकाग्र मन कृत्वा	२१-३
१८-१६	तत्रैव सति षट्पारम्	५२ ४
८-१८	तत्रैवाव्ययनरांशुके	२५ १६
१३-३	तत् समागेन मे शृणु	३८-३

१८-३८	तत् सुरं राजसं स्मृतम्	४९-२१
१८-३७	तत् सुरं सत्त्विकं प्रोक्तम्	४९-२०
४-३८	तत् स्वयं योगगमिद्धः	१६-७
११-२८	तथा तवामी नरलोकवीराः	३२-१२
३-३८	तथा तेनेदमावृतम्	१२-५
१३-३२	तथात्मा नोपलिप्यते	४०-८
२-१३	तथा देहान्तरप्राप्तिः	६-४
५-२४	तथान्तर्ज्योतिरेव यः	१९-४
२-२६	तथाऽपि त्वं महाबाहो !	६-१५
१८-५०	तथाप्नोति नियोध मे	५३-१
१४-१५	तथा प्रलीनस्तमसि	४१-१३
६-७	तथा मानापमानयोः	२०-७
१२-१८	तथा मानापमानयोः	२७-६
२-२२	तथा शरीराणि विहाय जीर्णानि	६-११
९-६	तथा सर्वाणि भूतानि	२७-५
१-३४	तथैव च पितामहाः	२-७
११-२९	तथैव नाशाय विशन्ति लोकाः	३२-१३
३-९	तदर्थं कर्म कोन्तेय ?	१०-८
२-६७	तदस्य हरति प्रज्ञाम्	९-१४
९-२६	तदहं भक्त्युपहृतम्	२८-१९
२-५२	तदा गन्ताऽसि निर्वेदम्	८-११
४-७	तदात्मानं सृजाम्यहम्	१३-७
२-५३	तदा योगमवाप्स्यसि	८-१२

१७-२५	तदित्यनभिसवाय	५०-३
३-२	तदेक वद निश्चित्य	१०-२
११-४५	तदेव मे दर्शय देव ! रूपम्	३४-९
११-४९	तदेव मे रूपमिद प्रपश्य	३५-३
१४-१४	तदोत्तमविदा लोकान्	४१-१२
१७-२१	तद्दान राजस स्मृतम्	४९-३७
१७-२०	तद्दानं सात्त्विक स्मृतम्	४९-३६
८-२१	तद्दाम परम मम	२५-१९
१५-६	तद्दाम परम मम	४३-६
५-१७	तद्दुद्वयस्तदात्मानः	१८-१०
७-२३	तद्भवत्यत्पमेधसाम्	०४-८
५-५	तद्योगैरपि गम्यते	१७-६
१८-२४	तद् राजसमुदाहनम्	४९-७
२-७०	तद्वत् कामा य प्रविशन्ति सर्वे	९-१७
४-३४	तद्विद्धि प्रणिपातेन	१६-३
१३-२६	तद्विद्धि भरतर्षभ !	x-x
१४-७	तन्निवध्राति कौन्तय !	४१-५
१४-८	तन्निवध्राति भारत !	४१-६
५-१७	तन्निष्ठास्तत्परायणा.	१८-१०
१-४६	तन्मे क्षेमतर भवेत्	२-१७
५-१	तन्मे ब्रूहि गुनिधितम्	१७-१
७-९	तपधारि तपरिगु	२८-६
१७-१७	तपस्तत् त्रिविध नरै.	४९-३३

१७-२८	तपस्तप्तं कृतं च यत्	५० ६
६-४६	तपस्विभ्योऽधिको योगी	२३-१४
९-१९	तपाम्यहमह वर्षम्	२८-१२
१७ १८	तपो दम्भेन चैव यत्	४९ ३४
१०-५	तपो दानं यशोऽयश	२९-५
१७-१६	तपो मानसमुच्यते	४९-३२
१७ ५	तप्यन्ते ये तपो जना	४७ १
२ १	तं तथा कृपयाविष्टम्	३ १
७-२०	त त नियममास्थाय	२४-५
८ ६	त तमेवैति कौन्तेय ।	२५ ४
१७-१२	त यज्ञं विद्धि राजसम्	४९-२८
६ २२	त विशाद्दु खसयोग-	२२-४
१३-१७	तमस परमुच्यते	३९ १४
१४ ८	तमस्त्वज्ञानञ्च विद्धि	४१-६
१४-१३	तमस्येतानि जायन्ते	४१ ११
१४ १०	तम सत्त्वं रजस्तथा	४१ ८
४ १९	तमाहुः पण्डित बुधा	१४ ५
८-२१	तमाहु परमां गतिम्	२५ १९
२-१०	तमुवाच हृषीकेश	६ १
१५ ४	तमेव चाद्यं पुरुषं प्रपद्ये(त्)	४३ ४
१८ ६०	तमेव शरणं गच्छ	५३-१३
१६-२२	तमोद्धारैस्त्रिभिर्नर	४० १३
०-४४	तथापहतचेतसाम्	८-३

३-३४	तयोर्न वशमागच्छेत्	१२-२
५-२	तयोस्तु कर्मसन्यासात्	१७-३
१-३	तव शिष्येण धीमता	× ×
११ ५१	तव सौम्य जनार्दन !	३५ ५
११-२९	तवापि वक्त्राणि समृद्धवेगा	३२ १३
१६-२४	तस्माच्छास्त्र प्रमाण ते	४८-३
३-४१	तस्मात् त्वमिन्द्रियाण्यादौ	१२ ८
११-३३	तस्मान् त्वमुत्तिष्ठ, यशो लभस्व	२२-०
११-४४	तस्मात् प्रणम्य प्रणिधाय कायम्	३४-८
३-१५	तस्मात् सर्वगत ब्रह्म	१५ ५
२ ३०	तस्मात् सर्वाणि भूतानि	६ १८
८ ७	तस्मात् सर्वेषु कालेषु	२५-५
८ २७	तस्मात् सर्वेषु कालेषु	२६ ६
४-४२	तस्मादिज्ञानसभूतम्	१६-९
२-२७	तस्माद् अपरिहार्थेऽर्थे	६-१६
३-१९	तस्माद् असक्त सततम्	१०-११
२-३७	तस्माद् उत्तिष्ठ कौन्तेय !	३-८
१६-२१	तस्मादेतत् श्रय त्यजेत्	४७ १२
२-२५	तस्मादेव विदित्वैनम्	६-१४
१७ २४	तस्मादोमित्युदाहृत्य	५० २
५-१९	तस्माद् ब्रह्मणि ते स्थिता	७ ६
२ ६८	तस्मात्थस्य महानाहो !	९-१५
२-१८	तस्माद् युष्यस्व भारत !	६-७

२-५०	तस्माद्योगाय युज्यस्व	८-९
६-४६	तस्माद् योगी भवार्जुन !	२३-१४
१-३७	तस्मान्नाहार्हा वयं हन्तुम्	२-१०
१४-३	तस्मिन् गर्भे दधाम्यहम्	X-X
४-१३	तस्य कर्तारमपि माम्	X-X
३-१७	तस्य कार्यं न विद्यते	१०-९
७-२१	तस्य तस्याचलां श्रद्धाम्	२४-६
२-५७	तस्य प्रज्ञा प्रतिष्ठिता	९-४
२-५८	तस्य प्रज्ञा प्रतिष्ठिता	९-५
२-६१	तस्य प्रज्ञा प्रतिष्ठिता	९-८
२-६८	तस्य प्रज्ञा प्रतिष्ठिता	९-१५
१-१२	तस्य संजनयन् हर्षम्	X-X
२-६९	तस्यां जागर्ति संयमी	९-१६
७-२२	तस्याराधनमीदृते	२४-७
६-३०	तस्याहं न प्रणश्यामि	२२-११
६-३४	तस्याहं निग्रहं मन्ये	२३-२
८-१४	तस्याहं मुलभः पार्थ !	२५-१२

३-२९ तान् अश्वत्स्नविदो मन्दान् ११-१०

१६-१९ तानहं द्विपतः कूरान् ४७-५०

२-६१ तानि सर्वाणि संयम्य ९-८

१-७ तान् निबोध द्विजोत्तम ! X-X

४-५ तान्यहं धेदु सर्वाणि १३-५

१७ ६	तान् विद्वद्यासुरनिश्चयान्	४७-७
१ २७	तान् समीक्ष्य स कौन्तय	७ १
४ ११	तास्तैवेव भजाम्यहम्	१३-९
२-१४	तास्तित्तिभस्व भारत !	७ २
१८-७	तामस परिमीलित	७१-७
१७-१३	तामस परिचक्षत	४९-२९
१७ २	तामसी चेति ता शृणु	४८-७
७ २१	तामैव विदधाम्यहम्	२४-६
२-४६	तावान् सर्वेषु वेदेषु	८ ७
१४ ४	तामा ब्रह्म महद्योनिः	४ X
१३-२७	तिष्ठन्त परमेश्वरम्	४० ११
१७ ९	-तीक्ष्ण-रूक्ष विदाहिन	४९-२५
१-१९	तुमुलो व्यनुनादयन्	X-X
१४-२४	तुन्वनिन्दात्मसस्तुति	४२-४
१० १९	तुन्वनिन्दास्तुतिर्माँनी	३७-७
१४-२४	तुन्वप्रियाप्रियो धीर	४० ४
१४ २५	तुन्वो मित्रारिपक्षयो	४०-५
१०-९	तुष्यन्ति च रमन्ति च	२९ ७
१४-७	तृष्णासहसमुद्भवम्	४१ ५
१६-३	तेज क्षमा धृति शौचम्	४६-४

१७-१	तेषां निष्ठा तु का कृष्ण !	४८-३
१७-७	तेषां भेदमिमं शृणु	४९-२३
१०-१०	तेषां सनतयुक्तानाम्	२९-८
१२-७	तेषामहं समुद्धर्ता	३६-७
५-१६	तेषामादित्यवज्ज्ञानम्	१८-९
१०-११	तेषामेवानुसम्पार्थम्	२९-९
८-१७	तेऽज्ञोरात्रविदो जनाः	२५-१५
३-१२	तैर्दत्तानप्रदायैभ्यः	१५-३
३-३४	तौ ह्यस्य परिपन्थिनौ	१२-२
४-२१	त्यक्तमर्षपरिमृदं	१४-७
१८-११	त्यक्तुं कर्माण्यशेषत	५१-११
४-२०	त्यक्त्वा कर्मफलासङ्गम्	१४-६
४-९	त्यक्त्वा देहं पुनर्जन्म	१३-११
६-२४	त्यक्त्वा सर्वानशेषतः	२२-५
२-३	त्यक्त्वोत्तिष्ठ परंतप !	३-३
८-६	त्यजत्यन्ते कल्लेवरम्	२५-४
१६-२	त्यागः शान्तिरपैशुनम्	४६-३
१८-१	त्यागस्य च हृषीकेश !	५१-१
१२-१२	त्यागाच्छान्तिरनन्तरम्	३६-१२
१८-१०	त्यागो सत्त्वसमाविष्टः	५१-१०
१८-४	त्यागे भरतसत्तम !	५१-४

१८-४	त्यागो हि पुरुषव्याघ्र ।	५१-४
१८-३	त्याज्य दोषवदित्येके	५१-३
२-४०	त्रायते महतो भयान्	८-१
१८-१९	त्रिविध गुणभेदत	४९-२
७-१३	त्रिभिर्गुणमयैर्भावै.	४९-४१
१८-१२	त्रिविध कर्मण फलम्	५१-१२
१६-२१	त्रिविध नरकस्यदम्	४७-१२
१८-१८	त्रिविध. कर्मसंग्रह.	४९-१
१८-४	त्रिविध सप्रतीर्तितः	५१-८
१८-१८	त्रिविधा कर्मचोदना	४९-१
१७-२	त्रिविधा भवति श्रद्धा	४८-५
१७ ७	त्रिविधो भवति प्रिय	४९-२३
३-२२	त्रिषु लोकेषु किञ्चन	११-३
१४ २१	त्रीन् गुणानतिवर्तते	४२-१
२ ४५	त्रैगुण्यविषया वेदा	८-४
९-२०	त्रैविद्या मा सोमपा पृतपापा.	२८-१३
१-३०	न्यक् चैव परिदह्यत	२-३
११-२	त्वत्त कमलपत्राक्ष ।	३१-२
१८-७३	त्वत्प्रसादान्मयाच्युत ।	५४-७
६-३९	त्वदन्य सशयस्यास्य	२३-७
२-१५	त्यनयोस्तत्त्वदर्शिभिः	६-५

११-१८	त्वमक्षर परम वैदितव्यम्	३०-३
११-३७	त्वमक्षर सदसन् तत्पर यन्	३४ २
११-१८	त्वमव्यय शाश्वतधर्मगोप्ता	३२-३
११-४३	त्वमस्य पूज्यश्च गुह्यगरीयान्	३४-७
११-१८	त्वमस्य विश्वस्य पर निवानम्	३० ३
११-२८	त्वमस्य विश्वस्य पर निवानम्	३४-३
११-३८	त्वमादिद्वय पुरुष पुराण	३४ ३
४-४	त्वमादौ प्रोक्तमिति	१३-४
११ ३८	तया तत विश्वमनन्तरूप ।	३४ ३
१८ ७२	त्यैकाग्र्येण चेतसा	५४-६
१०-१७	त्वा सदा परिचिन्तयन्	२९-१५
११-२५	दृष्टाकरालानि च ते सुखानि	३०-९
११-२८	दृष्टाकरालानि भयानकानि	३२-११
१०-३८	दण्डो दमयतामग्नि	३०-१७
१०-१०	ददामि बुद्धियोग तम्	२९ ८
१६-१०	दम्भमानमदान्विता	४६-१०
१७-१२	दम्भार्थमपि चैव यन्	४९-२८
१७-५	दम्भाहकारसयुक्ता	४७ १
१६-१७	दम्भेनाविधिपूर्वकम्	४७-७
१६-४	दम्भो दर्पोऽनिमानश्च	४६-६
१६-२	दया भूतध्वलोलुपवम्	४६ ३
११ ४	दर्शयामानमव्ययम्	३१ ४

११-९	दर्शयामास पार्थाय	३१-८
१७-२०	द्वातव्यमिति यद् दानम्	४९-३६
१७-२५	दान-क्रियाश्च विविधाः	५०-३
१६-१	दान दमश्च यज्ञश्च	४६-२
१८-४३	दानमीश्वरभावश्च	४-५
८-२८	दानेषु यत् पुण्यफलं प्रदिष्टम्	२६-१
३-१२	दास्यन्ते यज्ञभाविताः	१५-३
१८-४०	दिवि देवेषु वा पुनः	४९-३९
११-१२	दिवि सूर्यसहस्रस्य	३१-१०
११-११	दिव्यगन्धानुलेपनम्	X-X
११-८	दिव्यं ददामि ते चक्षुः	३१-७
११-११	दिव्यमात्र्यान्वरधरम्	X-X
११-१०	दिव्यानेकोद्यतायुधम्	३१-९
१०-१६	दिव्या ह्यात्मविभूतयः	२९-१४
१०-१९	दिव्या ह्यात्मविभूतयः	३०-१
१-१४	दिव्यी शङ्खी प्रदध्मतुः	X-X
६-१३	दिशश्चानवलोकयन्	२१-४
११-२५	दिशो न जाने न लभे च शर्म	३२-९
११-१७	दीप्तानलार्कशुक्तिमप्रमेयम्	३२-२
१७-२१	दीयते च परिक्लिष्टम्	४९-३७
१७-२०	दीयतेऽनुपकारिणे	४९-३६

१३-८	दुःख-दोषानुदर्शनम्	३९-५
५-६	दुःखमाप्नुमयोगतः	१७-७
१८-८	दुःखमित्येव यत् कर्म	५१-८
५-२२	दुःखयोनय एव ते	१९-२
१७-९	दुःखशोकामयप्रदा'	४९-२५
१८-३६	दुःखान्त च निगच्छति	४९-१९
८-१५	दुःखालयमशाश्वतम्	२५-१३
२-५६	दुःखेध्वनुद्विगमना	९-३
६-४०	दुर्गतिं तात । गच्छति	२३-८
३-३९	दुष्टदूरेणानलेन च	१२-६
६-३६	दुष्टप्राप इति मे मतिः	२३-४
१३-१५	दूरस्थ चान्तिके च तन्	३९-१२
२-४९	दूरेण ह्यवर कर्म	८-८
११-४३	दृष्टवानसि मा यथा	३५-७
११-५०	दृष्टवानसि यन्मम	३५-६
१-२	दृष्ट्वा तु पाण्डवानीकम्	४-४
११-२०	दृष्ट्वाद्भुतं रूपमुग्र तथेदम्	३२-५
११-४९	दृष्ट्वा रूपं घोरमीदृशमेदम्	३५-३
११-२०	दृष्ट्वा लोकाः प्रव्यथितास्तथाहम्	३२-७
११-२४	दृष्ट्वा हि त्वा प्रव्यथितान्तरात्मा	३२-८
११-५१	दृष्ट्वेदं मानुषं रूपम्	३५-५
१-२८	दृष्ट्वेम स्वजनं कृष्ण !	२-२

११-२५	दृष्ट्वैव कालानलमनिभानि	३२-९
१-१५	देवदत्त धनधय	× ×
१०-१५	देवदत्त ! जगत्पत !	३९-१३
१७-१४	देव द्विज गुरु-प्राज्ञ-	४९ ३०
१०-१३	देवर्षिर्नारदस्तथा	२९ ११
१०-२६	देवर्षिणा च नारद	३० ११
११-५०	देवा अयस्य रूपस्य	३५ ६
१०-२०	देवानामस्मि वासु	३०-८
७-२३	देवान् दवयजो यान्ति	२४ ८
३-११	देवान् भावयतानेन	१५-२
१७-२०	देशे काले च पात्रे च	४९-३५
१२-७	देहाद्विरवाप्यत	३६-५
१७ २	देहिना सा स्वभावजा	४८ ५
२-१३	देहिनोऽस्मिन् यथा देहे	६ ४
१४-२०	देही देहसमुद्भवान्'	४१-१८
२ ३०	देही नित्यमवध्योऽयम्	६-१८
८-४	देहे देहमृता वर !	× ×
१४ ७	देहे देहिनमव्ययम्	४१ ३
२-३०	देहे सर्वस्व भारत !	६ १८
१३ २२	देहेऽस्मिन् पुरुष पर	४०-४
८-२	देहेऽस्मिन् मधुसूदन !	× ×
१६-६	देव आसुर एव च	४५ १

१८-१४	दैत्र चैवात्र पञ्चमम्	५०-०
४-२७	दैत्रमेवापरे यज्ञम्	१५-११
९-१३	दैत्री प्रकृतिमाधिता	२७-१०
१६-५	दैत्री सपट्टिमोक्षाय	४६-१
७-१४	दैत्री ह्येषा गुणमयी	४९-४०
१६-६	दैत्रो विस्तरश प्रोक्त	४६-०
१-४३	दांपैरेतै कुलज्ञानाम्	X-X
११-२०	द्याना-पृथिव्योरिदमन्तर हि	३२-०
१०-३६	दूत छलयनामस्मि	३०-१०
८-३७	द्रव्यस्यामन्यथो मयि	१६-४
४-२८	द्रव्ययज्ञास्तथायदा	१५-१०
११-८८	द्रष्टु तदन्वयन कुरुप्रवीर !	३७-२
११-३	द्रष्टुमिच्छामि त रूपां	३१-३
१-८	द्रुपदथ महारथ	X-X
१-१८	द्रुपदो द्रौपदेयाथ	X-X
११-३८	द्राण च भीष्म च जयद्रथं च	३३-३
२-४	द्राण च मधुमूदन !	७-१
७-२७	द्वन्द्वमोहेन भाग्ये	२४-१०
१०-३३	द्वन्द्व गामामिरभ्य च	३०-३
४-२०	द्वन्द्वानीनो विजयते	१४-८
१५-०	द्वन्द्वैर्विमुक्ता गुणदु गमते	४३-०

१६-२१	द्वारं नाशनमात्मन	४७-१२
१५-१६	द्वाविमौ पुरुषौ लोके	४५-१
१६-६	द्वौ भूतसर्गौ लोकेऽस्मिन्	८६-१
१६-१७	धनमानमदान्विता.	४७-७
१-२०	धनुरुद्यम्य पाण्डव	१-२
१-१	धर्मक्षेत्रे कुरुक्षेत्रे	१-१
४-८	धर्मसंस्थापनार्थाय	१३-८
९-३	धर्मस्यास्य परतप !	२७-३
७-११	धर्माविरुद्धो भूतेषु	२८-८
१-४०	धर्मे नष्टे कुलं कृत्स्नम्	२-१३
१८-७०	धर्म्यं नवादमापयोः	५४-४
२-३१	धर्म्याद्धि युद्धान्क्षेत्रोऽन्यत्	४-१
१०-३३	धाताह विश्वतोमुख	३०-९
६-१३	धारयन् अचल स्थिर	२१-४
१५-१३	धारयाम्यहमोजसा	४४-७
१-२३	धार्तराष्ट्रस्य दुर्बुद्धे	१-५
१-२०	धार्तराष्ट्रान् कपिध्वज	१-२
१-३७	धार्तराष्ट्रान् स्वयन्धवान्	२-१०
१-४६	धार्तराष्ट्रं रणे हन्सु.	२-१७
२-१३	धीरस्तत्र न मुञ्चति	६-४

१८-४८ धूमेनाग्निरिवावृताः	४-११
३-३८ धूमेनाधियते वह्निः	१२-५
८-२५ धूमो रात्रिस्तथा वृष्णः	२६-४
११-२४ धृतिं न विन्दामि शर्मं च विष्णो !	३२-८
१८-३५ धृतिः सा पार्थ ! तामसी	४९-१८
१८-३४ धृतिः सा पार्थ ! राजसी	४९-१७
१८-३३ धृतिः सा पार्थ ! सात्त्विकी	४९-१६
१८-५१ धृत्याऽऽन्मानं नियम्य च	५३-२
१८-३४ धृत्या धारयतेऽर्जुन !	४९-१७
१८-३३ धृत्या यथा धारयते	४९-१६
१८-२६ धृत्युन्साहसमन्वितः	४९-९
१-५ धृष्टकेतुधेकितानः	४-४
१-१७ धृष्टद्युम्नो विराटश्च	४-४
१०-२८ धेनूनामस्मि कामधुक्	३०-११
१८-५२ ध्यानयोगपरो नित्यम्	५३-३
१२-१२ ध्यानान् कर्मफलत्यागः	३६-१२
१३-२४ ध्यानेनात्मनि पश्यन्ति	४०-९
२-६२ ध्यायतो विषयान् पुमः	९-९
२-२७ ध्रुव जन्म मृतस्य च	६-१६
१८-७८ ध्रुवा नीतिर्मतिर्मम	उप-५

१३-३१	न करोति न लिप्यते	४०-७
५-१४	न कर्तृत्वं न कर्माणि	१८-७
३-४	न कर्मणामनारम्भान्	१०-३
५-१४	न कर्मफलसंयोगम्	१८-७
६-४	न कर्मस्वनुपज्जते	२०-४
२-१७	न कश्चित् कर्तुमर्हति	६-६
१-३२	न काङ्क्षे विजयं, कृष्ण!	२-५
६-२५	न किञ्चिदपि चिन्तयेत्	२२-६
३-२४	न कुर्या कर्म चेदहम्	११-५
१-१६	नकुलः सहदेवश्च	४-५
१०-२१	नक्षत्राणामहं शशी	४-४
११-४८	न च क्रियाभिर् न तपोभिरुग्रैः	३५-२
१७-२८	न च तन् प्रेत्य नो इह	५०-६
१८-६९	न च तस्मान्मनुष्येषु	५४-३
९-५	न च मत्स्थानि भूतानि	२७-४
९-९	न च मां तानि कर्माणि	२७-८
१८-६७	न च मां योऽभ्यसूयति	५४ १
१-३२	न च राज्ञ्य सुप्तानि च	२-५
१-३०	न च शक्नोम्यवस्थातुम्	२-४
१-३१	न च श्रेयोऽनुपश्यामि	२-४
३-४	न च सन्यसनादेव	१०-३
६-१६	न चातिस्वप्नशीलस्य	२१-७
२-६६	न चाभावयतः शान्तिः	९-१३

२-९६	न चायुक्तस्य भावना	९ १३
१८-६७	न चाशुभूपवे वाच्यम्	५४ १
३-१८	न चास्य सप्तभूतपु	१०-१०
९-४	न चाहृ तेष्ववस्थित.	X-X
५-६	न चिरेणाधिगच्छति	१७-७
६ १६	न चैकान्तमनश्नत	२१-७
२ ६	न चैतद्विद्य कतरनो गरीय	५ ३
२ ३३	न चैन क्लेदयन्त्याप	६ १२
२-१२	न चैव न भविष्याम	६ ३
५ १५	न चैव सुकृत विभु	१८-८
२-२०	न जायते म्रियत वा कदाचित्	६-९
१८-४०	न तदस्ति पृथिव्या वा	४९-३९
१०-३९	न तदस्ति विना यन् स्यात्	३०-१८
१७-६	न तद्भासयते सूर्य	४३-६
११-८	न तु मां शक्यसे द्रष्टुम्	३१-७
९-२४	न तु माम् अभिजानन्ति	२८-१७
१८-१०	न तु सन्यासिना क्वचिन्	५१-१०
५-२०	न तपु रमते बुध	१९-२
१८-५	न त्याज्य कार्यमेव तत्	५१ ५
१८-३	न त्याज्यमिति चापरे	५१-३
२-१२	न त्व नेमे जनाधिपा	६-३
४-५	न त्व वेत्थ परतप !	१३-५
२-२७	न त्व शोचितुमहसि	६-१६

२-३०	न त्व शोचितुमर्हसि	६-१८
११-४३	न त्वत्समोऽस्यभ्यधितः कुतोऽन्य-	३४-७
७-१२	न त्वह तेषु, ते मयि	४९-४०
२-१२	न त्वैवाह जातु नासम्	६-३
११-५३	न दानेन, न चेज्यया	३५-७
१४-२२	न द्वेष्टि सप्रवृत्तानि	४२-२
१८-१०	न द्वेष्ट्यकुशलं कर्म	५१-१०
६-१	न निरग्निर्नाकिय	२०-१
१४-२२	न निवृत्तानि काङ्क्षति	४०-२
३-८	न प्रसिद्धयेद् अकर्मण-	१०-७
५-२०	न प्रहृष्येत् प्रिय प्राप्य	७-४
३-२६	न बुद्धिमेद जनयेत्	११-७
१-१९	नभश्च पृथिवीं चैव	X-X
११-२४	नभ स्पृश दीप्तमनेकवर्णम्	३०-८
११-४०	नम पुरस्तादथ पृष्ठतस्ते	३४-४
११-३५	नमस्कृत्वा भूय एवाह कृष्णम्	३३-४
९-१४	नमस्यन्तश्च मा भवस्या	०७-१३
४-१४	न माम् कर्माणि लिम्पन्ति	१३-१०
७-१५	न मा दुष्कृतिनो मूढा	४७-९
४-१४	न मे कर्मफले स्पृहा	१३-१०
९-२९	न मे द्वेष्योऽस्ति न प्रिय-	०८-०२
३-२२	न मे पार्यास्ति कर्तव्यम्	११-३
९-३१	न मे भवतः प्रणश्यति	०८-०४

१०-२	न मे विदु सुरगणाः	२८-२
११-३९	नमो नमस्तऽस्तु सहस्रवृत्त्वः	३४-२
११-३९	नमोऽस्तु ते देवपर ! प्रसीद	३२-१५
११-४०	नमोऽस्तु त सर्वत एव सर्व !	३४-४
२-९	'न योत्स्य' इति गोविन्दम्	५-६
१८-१९	'न योत्स्य' इति मन्यसे	५३-१०
१-४४	नरके नियत वास	२-१५
१०-२७	नराणा च नराधिपम्	X X
१५ ३	न रूपमस्येह तथोपलभ्यते	४३-३
५ १३	नवद्वारे पुरे देही	१८ ६
२-२२	नवानि गृह्णाति नरोऽपराणि	६-११
२-३१	न विकम्पितुमर्हसि	४-१
१८-३५	न विमुञ्चति दुर्मेधा	४९-१८
११-४८	न वेदयज्ञाध्ययनेर्, न दानै.	३५-२
१२-९	न शक्नोषि मयि स्थिरम्	३६-९
१५-६	न शशाङ्को न पापक	४३ ६
१२-१७	न शोचति न काङ्क्षति	३७ ५
१८-५४	न शोचति न काङ्क्षति	५३-५
२-२३	न शोषयति मासत	६ १२
१६-७	न शौच नापि आचार	४६-७
८-२०	नश्यत्सु न विनश्यति	२५ १८
१८ ५८	न श्रोष्यसि विनद्स्यसि	५३-९
१६-९	नष्टात्मानाऽल्पबुद्धय	४६-९

१८-७३	नष्टो मोहः स्मृतिर्लब्धा	५४-७
१३-१२	न सत् तन्नासदुच्यते	३९-९
१६-७	न सत्यं तेषु विद्यते	४६-७
१८-१६	न स पश्यति दुर्मतिः	५२-४
१३-२३	न स भूयोऽभिजायते	४०-५
१६-२३	न स सिद्धिमवाप्नोति	४८-१
१६-२३	न मुखं न परां गतिम्	४८-१
४-४०	न मुखं संशयात्मनः	१६-२
१८-१७	न हन्ति न निवध्यते	५२-५
२-२०	न हन्यते हन्यमाने शरीरे	६-९
६-४०	न हि कन्याणकृत् कश्चित्	२३-८
३-५	न हि कश्चिन् क्षणमपि	१०-४
४-३८	न हि ज्ञानेन सदृशम्	१६-७
१०-१४	न हि ते भगवन् । व्यकितम्	२९-१२
१८-११	न हि देहनृता शक्यम्	५१-११
१३-२८	न हिनस्त्यात्मनात्मानम्	४०-१२
११-३१	न हि प्रजानामि तव प्रवृत्तिम्	३२-१५
२-८	न हि प्रपश्यामि ममापनुद्यात्	५-५
६-२	न ह्यसंन्यस्तसकृपः	२०-२
१३-८	नाकृतेनेह कश्चन	१०-१०
६-५	नात्मानमवसादयेत्	२०-५
६-१६	नात्यश्रतास्तु योगोऽस्ति	२१-७

६-११	नात्युच्छ्रित नातिनीचम्	३१-२
५-१५	नादत्ते कस्यचिन् पापम्	१८-८
३-२०	नानवाप्तमवाप्तव्यम्	११-३
१८-२१	नानाभावान् पृथग्विधान्	४९-४
११-५	नानावर्णाट्टीनि च	३१-१
११-५	नानाविधानि दिव्यानि	X-X
१-९	नाना-शस्त्र-प्रहरणा	X-X
३-३२	नानुतिष्ठन्ति मे मतम्	११-१३
३-१६	नानुवर्तयतीह य	१५-७
२-११	नानुशोचन्ति पण्डिता	६-२
२-२५	नानुशोचितुमर्हसि	६-१४
११-१६	नान्त न मध्य न पुनस्तनवादिम्	३०-१
१५-३	नान्तो न चादिर्न च सप्रतिष्ठा	४३-३
१०-४०	नान्तोऽस्ति मम दिव्यानाम्	३०-१९
१४-१९	नान्ये गुणेभ्य कर्तारम्	४१-१७
२-४२	नान्यदस्तीति वादिन.	X-X
८-१५	नाप्नुवन्ति महात्मान *	२५-१३
१८-६७	नाभवताय कदाचन	५४-१
२-१६	नाभावो विद्यत सत	६-५
२-१७	नाभिनन्दति न द्वेष्टि	९-४
१-७	नायका मम सैन्यस्य	X X
२-२०	नाय भूचा भविता वा न भूय	६-९
४-४०	नाय लोकोऽस्ति न परः	१६-०

४-३१	नाय लोकोऽस्त्ययज्ञस्य	१५-९
२-१९	नाय हन्ति न हन्यते	६-८
१०-११	नाशयाम्यात्मभावस्य.	२९-९
२-१६	नासतो वियते भावः	६-५
५-२७	नासाभ्यन्तरचारिणौ	१९-७
२-६६	नास्ति बुद्धिरयुक्तस्य	९-१३
१०-१९	नास्त्यन्तो विस्तरस्य मे	३०-१
७-२५	नाह प्रकाशं रास्य	२४-१०
११-५३	नाह वैदैर् न तपसा	३५-७
२-६८	निगृहीतानि सर्वेण	९ १५
९-१९	निगृह्णाम्युत्सृजामि च	२८-१०
३-३३	निग्रहं किं करिष्यति	१२-१
१३-९	नित्यं च समचित्तत्वम्	३९-६
११-५२	नित्यं दर्शनकाक्षिण	३५-६
३-१५	नित्यं यज्ञे प्रतिष्ठितम्	१५-५
२-२६	नित्यं वा मन्यसे मृतम्	६-१५
४-२०	नित्यनृप्तो निराश्रय	१४-६
८-१४	नित्ययुक्तस्य योगिन	२५-१२
९-१४	नित्ययुक्ता उपासते	२७-१३
१२-२	नित्ययुक्ता उपासते	३६-२
२-१८	नित्यस्योक्ता शरीरिण	६-७
२-२४	नित्यं सर्वगतं स्वाणुं	६-१३
१८-३९	निद्रालस्य-प्रमादीत्यम्	४९-२२

१-१८	निधानं बीजमध्ययम्	२८-११
२-३६	निन्दन्तस्तव सामर्थ्यम्	३-७
१८-६०	निवद्धः स्वेन कर्मणा	५३-११
४-४१	निवध्नन्ति धनञ्जय !	१६-८
९-९	निवध्नन्ति धनञ्जय !	२७-८
१४-५	निवध्नन्ति महाबाहो !	४१-३
१६-५	निवन्धायामुरी मता	४६-१
११-३३	निमित्तमात्रं भव सव्यसाचिन् !	३३-२
१-३१	निमित्तानि च पश्यामि	X-X
१८-२३	नियतं सङ्गरहितम्	४९-६
३-८	नियतं कुरु कर्म त्वम्	१०-७
१८-९	नियतं कियतेऽर्जुन !	५१-९
१८-७	नियतस्य तु संन्यासः	५१-७
३-४१	नियम्य भरतर्षभ !	१२-८
३-७	नियम्यारभतेऽर्जुन !	१०-६
३-१	नियोजयसि केशव !	१०-१
६-१०	निराशीर्यपरिग्रहः	२१-१
३-३०	निराशीर्निर्ममो भूत्वा	११-११
४-२१	निराशीर्यतचित्तात्मा	१४-७
२-५९	निराहारस्य देहिन-	९-६
६-२०	निच्छद् योगसेवया	२२-१
१३-१४	निर्गुणं गुणभोक्तृ च	३९-११
५-१९	निर्दोषं हि सम ब्रह्म	७-६

२-४५	निर्द्वन्द्वो नित्यसत्त्वस्थ	८-४
५-३	निर्द्वन्द्वो हि महाबाहो !	१७-४
२-७१	निर्ममो निरहकार	९-१८
१२-१३	निर्ममो निरहकार	३७-१
१५-५	निर्मानिमोहा जितसगदोषा	४३-५
२-४५	निर्योगक्षेम आत्मवान्	८-४
११-५५	निर्वैरः सर्वभूतेषु	३५-९
१२-८	निवसिष्यसि मय्येव	३६-८
१-१८	निवास शरण सुहृत्	२८ ११
१८-४	निश्चय शृणु मे तत्र	५१-४
१८-६	निश्चित मतमुत्तमम्	५१-६
५-२	नि श्रेयसकराहुभौ	१७-३
१८-५०	निष्ठा ज्ञानस्य या परा	५३-१
२-४५	निस्त्रैगुण्यो भवार्जुन !	८-४
६-१८	नि स्पृह सर्वकामेभ्य	२१-९
१-३६	निहत्य धार्तराष्ट्रान् न	२-९
१०-३८	नीतिरस्मि जिगीषताम्	३० १७
६-१९	नेङ्गते सोपमा स्मृता	२१-१०
२-४०	नेहाभिकमनाशाऽस्ति	८-१
९-३	नैतत् त्वय्युपपद्यते	३-३
४-९	नैति मामेति सोऽर्जुन !	१३-११
८-२७	नैते सृती पार्थ ! जानन्	२६-६

२-२३	नैन छिन्दन्ति शस्त्राणि	६-१२
२-२३	नैन दहति पावक	६-१२
१५-११	नैन पश्यन्त्यचेतसः	४४-५
२-७२	नैना प्राप्य विमुह्यति	९-१९
४-२०	नैव किञ्चित् करोति स	१४-६
५-६	नैव किञ्चित् करोमीति	१८-१
५-१३	नैव कुर्वन् न कारयन्	१८-६
३-१८	नैव तस्य कृतेनार्थ	१०-१०
१८-८	नैव त्यागफल लभेत्	५१-८
२-३८	नैव पापमवाप्स्यसि	७-१
२-२६	नैव शोचितुमर्हसि	६-१५
३-४	नैष्कर्म्यं पुरुषोऽश्नुते	१०-३
१८-४९	नैष्कर्म्यसिद्धिं परमाम्	५२-६
५-२०	नोद्विजेत् प्राप्य चाप्रियम्	७-४
१८-१५	न्याय वा विपरीत वा	५२-३
१५-१४	पञ्चान्यत्र चतुर्विधम्	४४-८
१३-५	पञ्च चेन्द्रियगोचरा	३८-४
१८-१३	पञ्चैतानि महाबाहो !	५२-१
१८-१५	पञ्चैते तस्य हेतव	५२-३
१-१३	पणवानकगोमुखा	× ×
५-१८	पण्डिता समदर्शिन	७ ५

११-१९	पश्यामि त्वा दीप्तहुताशवक्रम्	३०-४
११-१७	पश्यामि त्वा दुर्निरीक्ष्य समन्तान्	३२-२
११-१६	पश्यामि त्वा सर्वतोऽनन्तरूपम्	X-X
११-१५	पश्यामि देवास्तत्र देव ! देहे	३२-१
११-१६	पश्यामि विश्वेश्वर ! विश्वरूप !	३०-१
११-६	पश्याश्चर्याणि भारत !	X-X
१-३	पश्यैता पाण्डुपुत्राणाम्	X-
१-१५	पाञ्चजन्य हृषीकेश	X-X
१०-३७	पाण्डवाना धनञ्जय	३०-१२
३-३६	पाप चरति पूरुष	१२-३
१-३६	पापमेवाश्रयेदस्मान्	२-९
१-३९	पापादस्मान्निवर्तितुम्	२-१२
३-४१	पाप्मान प्रजहि ह्येनम्	१२-८
६-४०	पार्थ ! नैवह नामुत्र	२३-८
१६-४	पार्थ ! सपदमासुरीम्	४६-६
१८-७४	पार्थस्य च महात्मन	उप ^१ -१
१८-५	पाननानि मनीषिणाम्	५१-१
११-४३	पितासि लोकस्य नराचरस्य	३४-७
९-१७	पिताऽहमस्य जगत	२८-१०
१०-३९	पितृणामर्यमा चास्मि	X-X
१-२६	पितृन् अथ पितामहान्	१-८
९-२५	पितृन् यान्ति पितृव्रताः	२८-१८

११-४४	नितेव पुनस्य सखेव सख्यु	३४ ८
१७-१९	पीडया क्रियत तप	४९-३५
७ ९	पुष्यो गन्ध पृथिव्या च	२८ ६
१३-९	पुन-दार-गृहादिपु	३९-६
१ २६	पुनान् पौत्रान् सखीस्तया	१ ८
८-१६	पुनरावर्तिनोऽर्जुन !	२५ १४
८-१६	पुनर्जन्म न विद्यत	२५-१४
५ १	पुनर्योग च शससि	१७ १
११-३९	पुनश्च भूयोऽपि नमो नमस्त	३४ २
२ ७१	पुमाश्चरति नि स्पृह	९ १८
३-३	पुरा प्रोक्ता मथानप !	१७--
१-५	पुरुजित् कुन्तिभोजध	X X
२ १५	पुरुष पुरुषर्भ !	७ :
१०-१२	पुरुष शाश्वत दिव्यम्	२९ १०
१३ ०१	पुरुष प्रकृतिस्थो हि	४० -
८ ४	पुरुषश्चाधिदैवतम्	X-X
८-२२	पुरुष स पर पार्थ !	२५-१०
१३-२०	पुरुष सुखदुःखानाम्	४० २
२-१०	पुरुषस्य विपथित	९-७
१०-२४	पुरुषसा च मुण्य माम्	३०-११
३-१०	पुरोवाच प्रजापति	१५-१
१५-१३	पुणामि चोपधी सर्वा	४४ ७

१७-१४	-पूजनं शौचमार्जवम्	४९-३०
२-४	पूजार्हावरिसूदन !	५-१
४-१०	पूता मद्भाग्यमागताः	१३-१२
१७-१०	पृति पर्युपित च यत्	४९-२६
६-४४	पूर्वाभ्यासेन तेनैव	२३-१२
४-१५	पूर्वैः पूर्वतरं कृतम्	१४-१
४-१५	पूर्वरपि सुसुक्षुभिः	१४-१
२-७	पृच्छामि त्वा धर्म-संमूढ-चेताः	५-४
१८-१	पृथक् केशिनिपूदन !	५१-१
१८-२१	पृथक्त्वेन तु यज्ज्ञानम्	४९-४
१८-२९	पृथक्त्वेन धनंजय !	४९-१२
१-१५	पौण्ड्रं दध्मौ महाशङ्खम्	X-X
१४-११	प्रकाश उपजायते	४१-९
१४-६	प्रकाशकमनामयम्	४१-४
१४-२२	प्रकाश च प्रवृत्ति च	४२-२
५-१६	प्रकाशयति तत् परम्	१८-९
१३-३३	प्रकाशयति भारत !	३८-६
१३-२३	प्रकृतिं च गुणैः सह	४०-५
१३-१९	प्रकृतिं पुरुष चैव	४०-१
९-१२	प्रकृतिं मोहिनीं धिताः	२७-११
३-३३	प्रकृतिं यान्ति भूतानि	१२-१
९-७	प्रकृतिं यान्ति मामिकाम्	२७-६

७-५	प्रकृतिं विद्धि मे पराम्	२८-२
४-६	प्रकृतिं स्वामधिष्ठाय	१३-६
९-८	प्रकृतिं स्वामगृह्य	३७-७
१८-५९	प्रकृतिस्त्वां नियोजयति	५३-१०
१५-७	प्रकृतिम्यानि कर्षन्ति	४४-१
३-२७	प्रकृतेः क्रियमाणानि	११-८
३-२९	प्रकृतेर्गुणसमूहाः	११-१०
३-३३	प्रकृतेर्ज्ञानवानपि	१२-१
७ २०	प्रकृत्या नियताः स्वया	२४-५
१३-२९	प्रकृत्यैव च कर्माणि	४०-६
१०-२८	प्रजनधास्मि कन्दर्प	३०-४
२-५५	प्रजहाति यदा कामान्	९-२
११-३९	प्रजापतिस्त्वं प्रपितामहश्च	X-X
२-११	प्रज्ञावादाश्च भाषसे	६-२
११-१४	प्रणम्य शिरसा देवम्	३१-१२
७-८	प्रणवः सर्ववेदेषु	२८-५
१८-७२	प्रणष्टस्ते धनञ्जय ।	५४-६
१८-६५	प्रतिज्ञाने प्रियोऽसि मे	५३-१६
९-२	प्रत्यक्षावगम धर्म्यम्	२७-२
२-४०	प्रत्यवायो न विद्यते	८-१
१५-१८	प्रथित. पुरुषोत्तम	४५-३
१-४१	प्रदुष्यन्ति कुलस्त्रिय	X-X
१६-१८	प्रद्विपन्तोऽभ्यमूयका	४७ ८

७-१५	प्रपद्यन्ते नराधमाः	४७-९
७-२०	प्रपद्यन्तेऽन्यदेवताः	२४-५
१-३९	प्रपश्यद्भिर्जनार्दन !	२-१२
१०-२	प्रभवं न महर्षयः	२९ २
७-६	प्रभवः प्रलयस्तथा	२८-३
९-१८	प्रभवः प्रलयस्थानम्	२८-११
८-१९	प्रभवत्यहरागमे	२५-१७
८-१८	प्रभवन्त्यहरागमे	२५-१६
१६-९	प्रभवन्त्युप्रकर्माणः	४६-९
७-८	प्रभास्मि शशिसूर्ययोः	२८-५
६-३४	प्रमाधि थलयद्दम्	०३-२
१४-१७	प्रमादमोहो तर्मसः	४१-१५
१४-८	प्रमादालस्यनिद्राभिः	४१-६
१४-९	प्रमादे संजयस्युत	४१-७
१४-१३	प्रमादो मोह एव च	४१-११
६-४५	प्रयत्नाद्यतमानस्तु	२३-१३
८-२	प्रयाणकाले च कथम्	२५-१
७-३०	प्रयाणकालेऽपि च माम्	X-X
८-१०	प्रयाणकाले मनसाचलेन	२५-८
८-२३	प्रयाता यान्ति तं कालम्	२६-२
५-९	प्रलयन् विसृजन् गृह्णन्	१८-२
१४-१४	प्रलय याति देहसृत्	४१-१२
१६-११	प्रलयान्तामुपाधिताः	४६-११

१४-२	प्रलये न द्यथन्ति च	४१-२
९-१	प्रवेद्याम्यनसूयत्र	२७-१
७ ४	प्रवदन्ति न पण्डिता	१७-५
० ४२	प्रवदन्त्यविपश्चित	× ×
१७-२४	प्रवृत्तन्ते त्रिधानोक्ता	७०-२
१६-१०	प्रवर्तन्तऽऽशुचिब्रता	४६-१०
११ १३	प्रविभक्तमनेकधा	३१-११
१८-३०	प्रवृत्ति च निवृत्ति च	४२ ७
१५ ७	प्रवृत्ति च निवृत्ति च	४९-१३
१-२०	प्रवृत्ते शस्त्रसपात	१ २
११ ५४	प्रवेष्टु च परतप ।	३५-८
१७-२६	प्रशस्ते कर्मणि तथा	५०-४
६-२७	प्रशान्तमनस ह्येनम्	२२-८
६-१४	प्रशान्तात्मा विगनमी	२१ ५
१६ १६	प्रसक्ता कामभोगेषु	४७-६
१८-१४	प्रसंगेन फलाकाङ्क्षी	४९-१७
२-६५	प्रसन्नचेतसो ह्याशु	९ १२
२ ६४	प्रसादमधिगच्छति	९ ११
११-४४	प्रसादय त्वामहमीशमीश्वरम्	३४-८
२-६५	प्रसाद सर्वदुःखानाम्	९-१२
११ २५	प्रसीद देवेश ! जगन्निवास !	३२-९
११ ४५	प्रसीद देवेश ! जगन्निवास !	३४-९
२-१०	प्रहमप्रिव भारत ।	६-१

१०-३०	प्रहादधार्मि दैत्यानाम्	३०-१३
५-२३	प्रार् दरीरविमोक्षणम्	१९-३
४-२७	प्राणकर्माणि चापरे	१५-१३
१-३३	प्राणास्त्यक्त्वा धनानि च	२-६
४-३०	प्राणान् प्राणेषु जुहति	१५-१५
४-२९	प्राणापानगती दृष्ट्वा	१५-१४
१५-१४	प्राणापान-समायुक्तः	४४-८
५-२७	प्राणापानो समो कृत्वा	१९-७
४-२९	प्राणायाम-परायणाः	१५-१४
१५-१४	प्राणिनां देहमाधितः	४४-८
४-२९	प्राणैऽपानं तथापरे	१५-१४
१०-१९	प्राधान्यतः कुरुष्वेष्ट ।	३०-१
१८-७१	प्राप्तुयान् पुण्यकर्मणाम्	५४-५
६-४१	प्राप्य पुण्यकृतान् लोकान्	२३-९
१८-९	प्राहुस्त्याग विचक्षणाः	५१-२
११-४४	प्रियः प्रियायार्हसि देव । सोढुम्	३४-८
७-१७	प्रियो हि ज्ञानिनोऽस्त्ययम्	२४-२
१७-४	प्रेतान् भूतगणांधान्ये	४८-६
४-१	प्रोक्तवान् अहमव्ययम्	१३-१
१८-१९	प्रोच्यते गुणसंख्यानै	४९-२
१८-२९	प्रोच्यमानमशेषेण	४९-१२
२-५१	फल् त्यक्त्वा मनीषिणः	८-१०
१७-२५	फलं यज्ञतप.क्रियाः	५०-३

१५-२१	फलमुद्दिश्य वा पुन	४९-३७
५-१२	फले सक्तो निग्रह्यते	१८-५
१८-३०	यन्ध मोक्ष च या वेत्ति	४९-१३
६-६	बन्धुरात्माऽऽत्मनस्तस्य	३०-६
७-११	बल बलवतामस्मि	२८-८
१-१०	बल भीमाभिरक्षितम्	X-X
१-१०	बल भीष्माभिरक्षितम्	X-X
३-३६	बलादिव नियोजित	१२-३
४-१०	बहवो ज्ञानतपसा	१३-१२
१३-१५	बहिरन्तश्च भूतानाम्	३९-१२
९ १५	बहुधा विश्रतामुखम्	२७-१४
२-४१	बहुगाया ह्यनन्ताश्च	८-२
११-२३	बहूदर बहुदष्टा करालम्	३२-७
७-१९	बहूनां जन्मनामन्त	२८ ४
४-५	बहूनि मे व्यतीतानि	१३-५
११-६	बहून्यदृष्टपूर्वाणि	३१-१
५-२१	बाह्यस्पर्शेष्वस्यनामा	१९ १
१५ १७	बिम्बपिच्यथ ईश्वर	४५-२
१०-३९	बीजं तदहमर्जुन ।	३० १८
७-१०	बीजं मां सर्वभूतानाम्	२८-७

२-४१	बुद्धयोऽध्यवसायिनाम्	८-२
२-६५	बुद्धिः पर्यवतिष्ठते	९-१२
६-२१	बुद्धिमाद्यम् अर्नान्द्रियम्	२२-२
२-६३	बुद्धिनाशान् प्रणश्यति	९-१०
३-२	बुद्धिं मोहयसीव मे	१०-२
२-५०	बुद्धियुक्तो जहातीह	८-९
१८-५७	बुद्धियोगमुपाश्रित्य	५३-८
२-४९	बुद्धियोगाद्जनय ।	८-८
१३-५	बुद्धिरध्ययतमेव च	३८-४
१०-४	बुद्धिर्जनमसमोह.	२९-४
७-१०	बुद्धिर्बुद्धिमतामस्मि	२८-७
१८-१७	बुद्धिर्यस्य न लिप्यते	५२-५
२-३९	बुद्धियोगे त्विमां नृणु	४-४
२-५२	बुद्धिर्व्यतितरिष्यति	८ ११
१८-३२	बुद्धि. सा पार्थ ! तामसी	४९-१५
१८-३१	बुद्धि सा पार्थ ! राजसी	४९-१४
१८-३०	बुद्धिः सा पार्थ ! सात्त्विकी	४९-१३
१८-२९	बुद्धेर्भेद धृतेश्चैव	४९-१२
२-४९	बुद्धौ शरणमन्विच्छ	८-८
६-२५	बुद्ध्या धृतिमृहीतया	२२-६
२-३९	बुद्ध्या युक्तो यथा पार्थ !	४-४
१८-५१	बुद्ध्या विशुद्ध्या युक्त	५३-२
१०-८	बुधा भावसमन्विता	२९-६

१०-३५	दृष्टसाम तथा साम्नाम्	३०-८
४-१७	योद्धव्यं च विकर्मणः	१४-३
१०-९	बोधयन्तः परस्परम्	२९-७
४-२४	ब्रह्मकर्मसमाधिना	१५-६
१८-४२	ब्रह्मकर्म स्वभावजम्	४-४
१७-१४	ब्रह्मचर्यमहिंसा च	४९-३०
६-१४	ब्रह्मचारिव्रते स्थितः	२१-५
१७-२३	ब्रह्मणस्त्रिविधः स्मृतः	५०-१
१४-२७	ब्रह्मणो हि प्रतिष्ठाऽहम्	४२-७
५-१०	ब्रह्मभ्याधाय कर्माणि	१८-३
२-७२	ब्रह्मनिर्वाणमृच्छति	९-१९
८-२४	ब्रह्म ब्रह्मविदो जनाः	२६-३
१८-५४	ब्रह्मभूतः प्रसन्नात्मा	५३-५
६-२७	ब्रह्मभूतमकम्बजम्	२२-८
५-२४	ब्रह्मभूतोऽधिगच्छति	१९-४
१४-२६	ब्रह्मभूयाय कृपते	४२-६
१८-५३	ब्रह्मभूयाय कृपते	५३-४
५-२०	ब्रह्मविद् ब्रह्मणि स्थितः	७-४
१३-३०	ब्रह्म संपद्यते तदा	४०-१३
१३-४	ब्रह्मभूयपदैवैर	४-४
३-१५	ब्रह्माशरणमुत्स्रजम्	१५-५
४-२५	ब्रह्मागारपरे यत्नम्	१५-११

४-२४	ब्रह्माग्नौ ब्रह्मणा हुतम्	१५-६
११-१५	ब्रह्माणनीशं कमलासनस्थम्	X-X
४-२४	ब्रह्मर्षिणं ब्रह्म हविः	१५-६
४-२४	ब्रह्मैव तेन गन्तव्यम्	१५-६
१८-४१	ब्राह्मण-क्षत्रिय-विशाम्	४-३
२-४६	ब्राह्मणस्य विजानतः	८-५
१७-२३	ब्राह्मणास्तेन वेदाथ	५०-१
५-१८	ब्राह्मणे गवि हस्तिनि	७-५

९-३३	भक्ता राजर्षयस्तथा	२८-२६
१२-२०	भक्तास्तेऽपि मे प्रियाः	३७-८
१२-१	भक्तास्त्वां पर्युपासते	३६-१
१८-६८	भक्तिं मयि परां कृत्वा	५४-२
१२-१९	भक्तिमान् मे प्रियो नरः	३७-७
१२-१७	भक्तिमान् यः स मे प्रियः	३७-५
१४-२६	भक्तियोगेन सेवते	४२-६
१३-१०	भक्तिरव्यभिचारिणी	३९-७
४-३	भक्तोऽसि मे सखा चेति	१३-३
११-५४	भक्त्या त्वन्नन्यथा शक्यः	३५-८
१८-५५	भक्त्या मामभिजानाति	५३-६
८-१०	भक्त्या युक्तो योगबलेन चैव	२५-८
८-२२	भक्त्या लभ्यस्त्वनन्यथा	२५-२०
१०-१०	भजतां प्रीतिपूर्वकम्	२९-८

९-३०	भजते मामनन्यभाक्	२८-२३
६-३१	भजत्येकत्वमास्थितः	२२-१२
७-२८	भजन्ते मां दृढव्रताः	२४-१३
९-१३	भजन्त्यनन्यमनसः	२७-१२
१०-४	भयं चाभयमेव च	२९-४
२-३५	भयाद् रणाद् उपरतम्	३-६
११-४५	भयेन च प्रव्यथित मनो मे	३४-९
१३-२२	भर्ता भोक्ता महेश्वरः	४०-४
१-४४	भवतीत्यनुश्रुतम्	२-१५
१४-१७	भवतोऽज्ञानमेव च	४१-१५
१८-१२	भवत्यत्याग्निनां प्रेत्य	५१-१२
१-११	भवन्तः सर्वे एव हि	X X
१०-५	भवन्ति भावा भूतानाम्	२९-५
१६-३	भवन्ति संपद दैवीम्	४६-४
१-८	भवान् भीष्मश्च कर्णश्च	X-X
११-२	भवाप्ययी हि भूतानाम्	३१-२
१२-७	भवामि न विरान् पार्थ !	३६-७
१८-६९	भविता न च मे तस्मान्	५४-३
१६-१३	भविष्यति पुनर्धनम्	४७-३
७-२६	भविष्याणि च भूतानि	२४-११
११-१२	भवेद् युयुत्सुदुत्थिता	३१-१०
४-३७	भस्मसात् कुरुते तथा	१६-६
४-३७	भस्मसात् कुरुतेऽर्जुन !	१६-६

१८-२०	भावमव्ययमीक्षते	४९-३
१७-१६	भाससंशुद्धिरित्येतत्	४९-३२
११-३०	भासस्तवोप्राः प्रतपन्ति विष्णो !	३२-१४
११-१२	भासस्तस्य महात्मनः	३१-१०
७-४	भिन्ना प्रकृतिरष्टधा	२८-१
१-१५	भीमकर्मा वृकोदरः	X-X
१-४	भीमाजुनसमा युधि	X-X
१-२५	भीष्मद्रोणप्रमुखतः	१-७
१-११	भीष्ममेवाभिरक्षन्तु	X-X
११-२६	भीष्मो द्रोणः सूतपुत्रस्तथासी -	३२-१०
१३-२१	भुङ्क्ते प्रकृतिजान् गुणान्	४०-३
३-१३	भुञ्जते ते त्वघ पापाः	१५-८
१५-१०	भुञ्जानं वा गुणान्वितम्	४४-४
२-५	भुञ्जीय भोगान् रुधिरप्रदिग्धान्	५-२
१७-६	भूतप्राममचेतसः	४७-२
९-८	भूतप्राममिमं कृत्स्नम्	२७-७
८-१९	भूतप्रामः स एवायम्	२५-१७
१३-३४	भूतप्रकृतिमोक्ष च	३८-७
१३-१६	भूतमर्तुं च तज्ज्ञेयम्	३९-१३
१०-१५	भूतभावन ! भूतेश !	२९-१३

८-३	भूतभावोद्भवकरः	२५-२
९-५	भूतमृन् न च भूतस्थः	२७-४
१०-२०	भूतानामन्त एव च	३०-४
१०-२२	भूतानामस्मि चेतना	३०-३
४-६	भूतानामीश्वरोऽपि सन्	१३-६
९-२५	भूतानि यान्ति भूतेज्या.	२८-१८
११-५०	भूत्वा पुनः सौम्यवपुर्महात्मा	३५-४
८-१९	भूत्वा भूत्वा प्रलीयते	२५-१७
२-३५	भूत्वा यास्यसि लाघवम्	३-६
७-४	भूमिरापोऽनलो वायुः	२८-१
१०-१	भूय एव महागहो ।	३९-१
१०-१८	भूयः कथय तृप्तिर्हि	२९-१६
९-२४	भोक्ता च प्रभुरेव च	२८-१७
५-२९	भोक्तारं यज्ञतपसाम्	१९-९
१३-२०	भोक्तृत्वे हेतुमुच्यते	४०-२
२-४३	भोगैश्वर्यगतिं प्रति	X-X
२-४४	भोगैश्वर्य-प्रगक्तानाम्	८-३
१७-१०	भोजन तामस-प्रियम्	४९-२६
१-३०	ध्रमतीव च मे मनः	२-४
१८-६१	ध्रामयन् सर्वभूतानि	५३-१२
८-१०	ध्रुवोर्मध्ये प्राणमावेश्य सम्यक्	२५-८

१८-५७	मच्चित्तः सततं भव	५३-८
१८-५८	मच्चित्तः सर्वदुर्गाणि	५३-९
१०-९	मच्चित्ताः मद्गत-प्राणाः	२९-७
३-१	मता बुद्धिर्जनार्दन ।	१०-१
११-५५	मत्कर्मकृन् मत्परमः	३५-९
१२-१०	मत्कर्मपरमो भव	३६-१०
१०-५	मत्त एव पृथग्विधाः	२९-५
७-१२	मत्त एवेति तान् विद्धि	४९-४०
७-७	मत्तः परतरं नान्यन्	२८-४
१०-८	मत्तः सर्वं प्रवर्तते	२९-६
१५-१५	मत्तः स्मृतिर्ज्ञानमपोहनं च	४४-९
१८-५८	मत्प्रसादान् तरिष्यसि	५३-९
१८-५६	मत्प्रसादादवप्सोति	५३-७
६-१५	मत्संस्थामधिगच्छति	२१-६
९-४	मत्स्थानि सर्वभूतानि	४-४
९-६	मत्स्थानीत्युपधारय	२७-५
११-१	मदनुग्रहाय परमम्	३१-१
१२-१०	मदर्थमपि कर्माणि	३६-१०
१-९	मदर्थे त्यक्तजीविताः	४-४
६-४७	मद्गतेनान्तरात्मना	२३-१५
१३-१८	मदभक्त एतद् विश्वाय	३९-१५
११-५५	मदभक्तः सङ्गवर्जितः	३५-९
७-२३	मदभक्ता यान्ति मामपि	२४-८

८-१२	मनो हृदि निरुध्य च	२५-१०
१७-१३	मन्त्रहीनम् अदक्षिणम्	४९-२९
९-१६	मन्त्रोऽहम् अहमेवाज्यम्	२८-९
९-३४	मन्मना भव मदभक्तः	२८-२७
१८-६५	मन्मना भव मदभक्तः	५३-१६
४-१०	मन्मया मामुपाश्रिताः	१३-१२
१८-३२	मन्यते तमसाश्रुता	४९-१५
६-२२	मन्यते नाधिकं ततः	२२-३
७-२४	मन्यन्ते मामबुद्धयः	२४-९
११-४	मन्यसे यदि तच्छक्यम्	३१-४
१०-४१	मम तेजोऽश-संभवम्	३०-२०
११-७	मम देहे गुडाकेश !	३१-६
९-११	मम भूत-महेश्वरम्	२७-१०
७-१४	मम माया दुरत्यया	४९-४२
१४-३	मम योनिर्महद्वद्म	X-X
१०-७	मम यो वेत्ति तत्त्वतः	३०-२२
३-२३	मम वर्तमानुवर्तन्ते	११-४
४-११	मम वर्तमानुवर्तन्ते	१३-९
१४-२	मम साधर्म्यमागताः	४१-२
९-५	ममात्मा भूतभावनः	२७-४
७-२४	ममाव्ययमनुत्तमम्	२४-९
१५-७	ममैवांशो जीवल्लोके	४४-१
९-४	मया ततमिदं सर्वम्	X-X

११-४	मया दृशुमिति प्रभो ।	३१-४
९-१०	मयाऽध्यक्षेण प्रकृतिः	२७-९
११-४१	मया प्रमादान् प्रणयेन वापि	३४-५
११-४७	मया प्रसन्नेन तवाहुनेदम्	३५-१
१०-३९	मया भूतं चराचरम्	३०-१८
११-३४	मया हतास्त्वं जहि; मा व्यथिष्ठाः	३३-३
१३-१०	मयि चानन्ययोगेन	३९-७
९-२९	मयि ते, तेषु चाप्यहम्	२८-२२
१२-८	मयि बुद्धिं निवेशय	३६-८
१८-५७	मयि संन्यस्य मत्परः	५३-८
१२-६	मयि संन्यस्य मत्पराः	३६-६
७-७	मयि सर्वमिदं प्रीतम्	२८-४
३-३०	मयि सर्वाणि कर्माणि	११-११
७-२२	मयैव विहितान् हि तान्	२४-७
११-३३	मयैवैते निहताः पूर्वमेव	३३-२
८-७	मप्यपित्तमनोबुद्धिः	३७-२
१२-१४	मप्यपित्तमनोबुद्धिः	२५-५
१२-७	मप्यावेदितचेतसाम्	३६-७
१२-२	मप्यावेदय मनो ये माम्	३६-२
७-१	मप्यासक्तमनाः पार्थ !	३९-१
१२-८	मप्येव मन आधत्स्व	३६-८
२-३४	मरणादतिरिच्यते	३-५
१०-२१	मरीचिर्महतामस्मि	४-४

१-१४	महति स्यन्दने स्थितौ	X-X
१०-६	महर्षयः सप्त पूर्वे	X-X
१०-२	महर्षीणां च सर्वशः	२९-२
१०-२५	महर्षीणां मृगुरहम्	३०-११
९-१३	महाःमानस्तु मां पर्यै !	२७-१२
११-२३	महावाहो ! बहुबाहूरुपादम्	३२-७
१३-५	महाभूतान्यहंकारः	३८-४
११-९	महायोगेश्वरो हरिः	३१-८
३-३७	महाशनो महापाप्मा	१२-४
२-३५	मंस्यन्ते त्वां महारथाः	३-६
२-४७	मा कर्मफलहेतुर्भूः	८-६
९-१७	माता धाता पितामहः	२८-१०
१-३४	मातुलाः श्वशुराः पौत्राः	२-७
११-४९	मा ते व्यथा, मा च विमूढभावः	३५-३
२-४७	मा ते सप्तोऽस्त्वकर्मणि	८-६
२-१४	मात्रा-स्पर्शास्तु कौन्तेय ।	७-२
१-१४	माधवः पाण्डवधैव	X-X
१४-२५	मानापमानयोस्तुन्यः	४२-५
९-११	मानुषीं तनुमाश्रितम्	२७-१०
२-४७	मा फलेषु कदाचन	८-६
१४-२६	मो न योऽप्यभिचारेण	४२-६
१७-६	मां धैर्योऽनःशरीरस्थम्	४७-१३

७-२६	मां तु वेद न कथन	२४-११
१२-६	मा ध्यायन्त उपमत्	३६-६
९-३२	मा हि पार्थ ! व्यपाश्रित्य	२८-२५
१-१	मामका. पाण्डवाधैव	१-१
८-७	मामनुस्मर युष्य च	२५-७
१६-२०	मामप्राप्त्यैव कौन्तय !	४७-११
१६-१८	मामामपरदेहेषु	४७-८
७-२९	मामाश्रित्य यत्नन्ति य	२४ १४
१०-९	मामिच्छान्तु धनजय !	३६-९
८-१६	मामुपेत्य तु कौन्तय !	२५-१४
८-१५	मामुपेत्य पुनर्जन्म	२५-१३
१८-६६	मामेक शरण व्रज	५३ १७
७-१३	मामेभ्य परमव्ययम्	४९-४१
७-१४	मामेव य प्रपद्यन्त	४९ ४०
७-१८	मामेवानुत्तमां गतिम्	२४ ३
१८-६८	मामेवैष्यन्त्यसशय.	५४-०
९-३४	मामेवैष्यसि युक्तैवम्	२८-२७
१८-६५	मामेवैष्यसि सत्य त	५३ १६
८-७	मामेवैष्यस्यसशय*	२५-५
७ १५	माययापहृतज्ञाना	४७-९
७ १४	मायामेता तरन्ति ते	४९-४२
१६ २	मादेव हीरवापलम्	४६-३
१६-५	मातु च मपद देवीम्	४६-७

१०-३५	मारानां मार्गशीर्षोऽहम्	३०-६
११-२	माहात्म्यमपि नाव्ययम्	३१-२
१-३८	मित्रद्रोहे च पातकम्	२-११
३-६	मिथ्याचारः स उच्यते	१०-५
१८-५९	मिथ्यैव व्यवसायस्ते	५३-१०
३-९	मुक्तसंगः समाचर	१०-८
१८-२६	मुक्तसङ्गोऽनहंवादी	४९-९
१२-१५	मुक्तो यः स च मे प्रियः	३७-३
१-२९	मुखं च परिशुष्यति	२-२
३-३१	मुच्यन्ते तेऽपि कर्मभिः	११-१२
३-१३	मुच्यन्ते सर्वकिल्बिषैः	१५-८
५-२८	मुनिर्मोक्षप्रायणः	१९-८
१०-३७	मुनीनामप्यहं व्यासः	३०-१२
१७-१९	मूढग्राहेणात्मनो यत्	४९-३५
१४-१५	मूढयोनिषु जायते	४१-१३
१६-२०	मूढा जन्मनि जन्मनि	४७-११
७-२५	मूढोऽयं नाभिजानाति	२४-१०
१४-४	मूर्तयः संभवन्ति याः	४-४
८-१२	मूर्ध्याधायात्मनः प्राणम्	२५-१०
१०-३०	मृगाणां च मृगेन्द्रोऽहम्	३०-१६

१३-२५	मृत्युं धृतिपरायणाः	४०-१०
९-३	मृत्यु-संसार-वर्त्मनि	२७-३
१२-७	मृत्यु-संसार-सागरात्	३६-७
१०-३४	मृत्युः सर्वहरश्चाहम्	३०-३
१८-१०	मेधावी छिन्नसशयः	५१-१०
१०-२३	मेहः क्षिररिणामहम्	३०-१६
१२-१३	मैत्र. करुण एव च	३७-१
१८-६६	मोक्षयिष्यामि मा शुचः	५३-१७
९-२८	मोक्षयसे कर्मबन्धनैः	२८-२१
९-१२	मोघज्ञाना विचेतस.	२७-११
३-१६	मोघं पार्थ ! स जीवति	१५-७
९-१२	मोघाशा मोघकर्माणः	२७-११
१६-१६	मोह-जाल-समावृताः	४७-६
१४-८	मोहन सर्वदेहिनाम्	४१-६
१४-२२	मोहमेव च पाण्डव !	४२-२
१८-७	मोहात् तस्य परित्यागः	५१-७
१८-२५	मोहादारभ्यते कर्म	४९-८
१६-१०	मोहाद् गृहीत्वासदृशाहान्	४६-१०
७-१३	मोहितं नाभिजानाति	४९-४१
११-१	मोहोऽयं विगतो मम	३१-१

१० ३८	मौन चैवास्मि गुह्यानाम्	३०-१७
१७ १६	मौनमात्मविनिग्रह	४९-३०
३ ६	य आस्त मनसा स्मरन्	१० ५
१८ ६८	य इद परम गुह्यम्	५४-७
१-२३	य एतेऽत्र समागता	१-५
२ १९	य एन वेत्ति हन्तारम्	६-८
२-२१	य एनम् अजम् अन्ययम्	६-१०
१३-२३	य एव वेत्ति पुरुषम्	४० ५
८-२१	य प्राप्य न निवर्तन्ते	२५ १९
८-६	य य वापि स्मरन् भाषम्	२५ ४
६-२२	य लब्ध्वा चापर लाभम्	२२ ३
६-२	य सन्यासमिति प्राहु	२०-२
२-१५	य हि न व्यथयन्त्येते	७ ३
१३-२९	य पश्यति तथात्मानम्	४०-६
५-५	य पश्यति स पश्यति	१७ ६
१३ २७	य पश्यति स पश्यति	४० ११
८-१३	य प्रयाति त्यजन् देहम्	२५-११
८-५	य प्रयाति स भद्रभावम्	२५-३
१६ २३	य शाल्वविधिमुत्तुज्य	४८ १
११ ५५	य स मामेति पाण्डव !	३५ ९
८-२०	यः स सर्वेषु भूतेषु	२५ १८
५ २८	य सदा मुक्त एन स	१९ ८

२-५७	य सर्वत्रानभिस्नेह	९-४
१७-४	यक्ष-रक्षासि राजसा	४८-६
१६-१५	यक्ष्ये दास्यामि मोदिष्ये	४७-५
१५-१२	यच्चन्द्रमसि यच्चाग्नौ	४४-६
११-७	यच्चान्यद् द्रष्टुमिच्छसि	३१-६
१०-३९	यच्चापि सर्वभूतानाम्	३०-१८
१५-८	यच्चाप्युक्कामतीश्वरः	४४-१
११-४२	यच्चावहासार्थम् अमल्लृतोऽसि	३४-६
२-८	यच्छोकमुच्छापणमिन्द्रियाणाम्	५-५
५-१	यच्छ्रेय एतयोरेकम्	१७-१
२-७	यच्छ्रेय स्यान् निश्चित ब्रूहि तन्मे	५-४
४-१२	यजन्त इह देवता.	१४-१०
१७-४	यजन्ते तामसा जना	४८-६
१६-१७	यजन्ते नामयज्ञैस्ते	४७-७
९-२३	यजन्ते श्रद्धयान्विता	२८-१६
१७-१	यजन्ते श्रद्धयान्विता	४८-३
१७-४	यजन्ते सार्विका देवान्	४८-६
९-१५	यजन्तो मामुपासत	२७-१४
९-२३	यजन्त्यविधिपूर्वकम्	२८-१६
९-२७	यज्जुहोषि ददासि यत्	२८-२०
४-३५	यज्ज्ञात्वा न पुनर्मोहम्	१६-४
७-२	यज्ज्ञात्वा नेह भूयोऽयन्	३९-२
१४-१	यज्ज्ञात्वा मुनय सर्वे	४१-१

१३-१२	यज्ज्ञात्वामृतमश्नुते	३९-९
४-१६	यज्ज्ञात्वा मोक्षयसेऽशुभात्	१४-२
९-१	यज्ज्ञात्वा मोक्षयसेऽशुभात्	२७-१
३-१४	यज्ञः कर्मसमुद्भवः	१५-४
४-३०	यज्ञ-क्षपित-कर्मपा	१५-१५
१८-३	यज्ञ-दान-तप-कर्म	५१-३
१८-५	यज्ञ-दान-तप-कर्म	५१-५
१७-२४	यज्ञ-दान-तप-क्रियाः	५०-२
४-३१	यज्ञशिष्टामृतभुजः	१५-९
३-१३	यज्ञशिष्टाशिनः सन्तः	१५-८
१७-७	यज्ञस्तपस्तथा ज्ञानम्	४९-२३
३-१४	यज्ञाद्भवति पर्जन्यः	१५-४
१०-२५	यज्ञानां जपयज्ञोऽस्मि	३०-९
४-२३	यज्ञायाचरत. कर्म	१४-९
३-९	यज्ञार्थात् कर्मणोऽन्यत्र	१०-८
१७-२३	यज्ञाथ विहिताः पुरा	५०-१
१७-२७	यज्ञे तपसि दाने च	५०-५
४-२५	यज्ञेनैवोपजुहति	१५-११
९-२०	यज्ञैरिष्ट्वा स्वर्गतिं प्रार्थयन्ते	२८-१३
१८-५	यज्ञो दानं तपश्चैव	५१-५
६-१२	यतचित्तेन्द्रियक्रियः ऋ.	२१-३
७-३	यततामपि सिद्धानाम्	३९-३
६-४३	यतते च ततो भूयः	३३-११

२-६०	यततो ह्यपि कौन्तेय ।	९-७
९-१४	यतन्तश्च दृढप्रताः	२७-१३
१५-११	यतन्तोऽप्यष्टनात्मानः	४४-५
१५-११	यतन्तो योगिनश्चैनम्	४४-५
४-२८	यतयः सशितप्रताः	१५-१०
१८-५२	यतवाक्कायमानसः	५३-५
१५-४	यतः प्रवृत्तिः प्रवृत्ता पुराणी	४३-४
१८-४६	यतः प्रवृत्तिर्भूतानाम्	४-१०
१२-१४	यतात्मा दृढनिधयः	३७-२
५-२६	यतीनां यतचेतनाम्	१९-६
५-२८	यतन्द्रियमनोबुद्धिः	१९-८
६-२६	यतो यतो निधरति	२०-७
९-२७	यत् करोषि यदधामि	२८-२०
१३-२	यत् तज्ज्ञानं मन मम	३८-२
१८-२५	यत् तत् तामसमुत्पद्यते	४९-८
१८-२३	यत् तत् कालिदण्डुदयते	४९ ६
१८-३८	यत् तदधेऽमृतोपमम्	४९-२१
१८-३७	यत् तदधे विषमिवा	४९-२०
९-२७	यत् तापसवति कौन्तेय ।	२८ ३०
१८-३४	यत् तु कामोऽयुता वसं	४९-७
१८-३२	यत् तु हृत्सरोऽवसिन्म्	४९ ५
१७-२१	यत् तु प्राणुरवसायिम्	४९-३७
१०-९	यत् तऽऽश्रयमात्मानम्	२९-१

११-१	यत् त्वयोक्तं वचस्तेन	३१-१
८-२३	यत्र काले त्वनाश्रुतिम्	२६-२
६-२०	यत्र चैवात्मनाऽऽत्मानम्	२२-१
१८-७८	यत्र पार्थो धनुर्धरः	७-५
१८-७८	यत्र व्यंगेश्वरः कृष्णः	७-५
६-२०	यत्रोपरमते चित्तम्	२२-१
५-५	यत् सांख्यैः प्राप्यते स्थानम्	१७-६
९-६	यथाकाशस्थितो नित्यम्	२७-५
३-२५	यथा कुर्वन्ति भारत ।	११-६
७-१	यथा शास्यसि तच्छृणु	३९-१
३-३८	यथाऽऽदर्शो मलेन च	१२-५
६-१९	यथा क्षीपो निवातस्थः	२१-१०
११-२८	यथा नदीनां बहवोऽम्बुवेगाः	३२-१२
१३-३३	यथा प्रकाशयत्येकः	३८-६
११-२९	यथा प्रदीप्तं ज्वलनं पतंगाः	३२-१३
१-११	यथाभागमवस्थिताः	X-X
१८-१९	यथाऽच्छृणु तान्वयि	४९-९
१८-४५	यथा विन्दति तच्छृणु	४०-९
१३-३२	यथा सर्वगनं सोऽम्यात्	४०-८
१८-६३	यथेच्छति तथा कुरु	१३-४
४-३७	यथैर्धांसि ममिदोऽपिः	१६-६
१२-२०	यथोक्तं पशुपागत	३७-८
३-३८	यथोत्प्रेनाश्रुतो गर्भः	१२-५

१-३८	यद्यप्येते न पश्यन्ति	२-११
१-४५	यद्राज्यसुखलोभेन	२-१६
२-६	यद्वा जयेम यदि वा नो जयेयुः	५-३
१३-३	यद्विकारि यतश्च यत्	३८-३
१८-६१	यन्त्रारूढानि मायया	५३-१२
२-६७	यन्मनोऽनुविधीयते	९-१४
१०-१४	यन्मां वदसि केशव !	२९-१२
११-४७	यन्मे त्वदन्येन न दृष्टपूर्वम्	३५-१
१०-२९	यमः संयमतामहम्	३०-४
१८-३४	यया तु धर्मकामार्थान्	४९-१७
१८-३१	यया धर्मम् अधर्मं च	४९-१४
१८-३५	यया स्वप्नं भयं शोकम्	४९-१८
७-५	ययेदं धार्यते जगत्	२८-२
२-१९	यश्चैनं मन्यते हतम्	६-८
१७-११	यष्टव्यमेवेति मनः	४९-२७
१५-१	यस्तं वेद स वेदवित्	४३-१
१८-११	यस्तु कर्मफलदायी	५१-११
३-३७	यस्तवात्मरतिरेव स्यात्	१०-९
३-७	यस्त्विन्द्रियाणि मनसा	१०-६
१५-१८	यस्मान् क्षरमतीतोऽहम्	४५-३
१२-१५	यस्मान्नोद्विजते लोकः	३७-३
१५-४	यस्मिन् सता न निवर्तन्ति भूयः	४३-४
६-२२	यस्मिन् स्थितो न दुःखेन	२२-३

५-१२	युक्तः कर्मफलं त्यक्त्वा	१८-५
६-१७	युक्तचेष्टस्य कर्मसु	२१-८
६-१७	युक्तस्वप्नाप्रबोधस्य	२१-८
६-१७	युक्ताहारविहारस्य	२१-८
५-८	युक्तो मन्थेत तत्त्ववित्	१८-१
१७-७	युज्यते नात्र संशयः	३०-२२
६-१९	युञ्जतो योगमात्मनः	२१-१०
६-१५	युञ्जन्नेवं सदात्मानम्	२१-६
६-२८	युञ्जन्नेवं सदात्मानम्	२२-१
२-३७	बुद्धाय कृत्तनिश्चयः	३-८
१८-४३	बुद्धे चाप्यपलायनम्	४-५
१-२३	बुद्धे प्रिय-चिकीर्षवः	१-५
१-६	बुधामन्युश्च विक्रान्तः	X-X
११-३४	बुध्यस्व, जेतासि रणे सपत्नान्	३३-३
३-३०	बुध्यस्व विगतज्वरः	११-११
१-२८	बुयुन्सुं सगुणस्थितम्	२-२
१-४	बुयुधानो विराडथ	X-X
१२-१	ये चाप्यक्षरमव्यक्तम्	३६-१
७-१२	ये चैव सात्त्विका भावाः	४९-४०
९-२२	ये जनाः पर्युपासते	३८-१५
१२-२०	ये तु धर्म्यामृतमिदम्	३७-८
१२-६	ये तु सर्वाणि कर्माणि	३६-६

१२ ३	ये त्वक्षरमनिर्देश्यम्	३६ ३
३-३२	ये त्वेतदभ्यमूयन्त	११ १३
४-२५	येन भूतान्यशेषेण	१६ ४
१० १०	यन माम् उपयान्ति त	२९ ८
३-२	येन श्रेयोऽहमाप्नुयाम्	१०-२
२-१७	येन सर्वमिद ततम्	४-१०
८-२२	यन सर्वमिद ततम्	६-६
१८ ४६	यन सर्वमिद ततम्	२५-२०
६ ६	यनात्मैवात्मना जित	१० ६
३-१३	य पचन्त्यात्मकरणान्	१७ ८
९-३०	यऽपि ह्यु पापयोनय	०८ २५
९-२३	यऽप्यन्यदेयताभयता	२८-१६
९-२९	य भजन्ति तु मां भक्त्या	०८ २१
३-३१	य मे मतमिद निचमम्	११-१०
४-११	ये यथा मां प्रपद्यन्ते	१३ ९
११ ३२	यऽऽस्थिता प्रयत्नीकेषु योधा	३३-१
१३-३४	ये विदुर् यान्ति त पाम्	३८ ७
१७ १	य शाश्वदिधिमुदञ्ज	४८ ३
२-३५	यथा (दृष्टी) च न बहुमा	३ ६
७ २८	यथा तन्मगः पाम्	२४-१३
५-१८	यथा नाशितमात्मन	१८ ९
१० ६	यथा लोक इमा श्रजा	४-४
५-१९	यथा साम्ये स्थित मन	७-६

१-३३	येषामर्थे काङ्क्षितं नः	२-६
५-२२	ये हि संस्पर्शजा भोगाः	१९-२
९-२२	योगक्षेमं वहाम्यहम्	२८-१५
६-४१	योगभ्रष्टोऽभिजायते	२३-९
६-१२	योगमात्मविशुद्धये	२१-३
७-२५	योगमायासमावृतः	२४-१०
४-२८	योगयज्ञास्तथापरे	१५-१०
८-२७	योगयुक्तो भवाग्निः ।	२६-६
५-६	योगयुक्ती मुनिर्बद्ध	१७-७
५-७	योगयुक्ती विशुद्धात्मा	१७-८
४-४१	योगसंन्यस्तकर्माणम्	१६-८
२-४८	योगस्थः कुरु कर्माणि	८-७
६-२	योगं तं विद्धि पाण्डव !	२०-२
७-१	योगं युञ्जन् मदाश्रयः	३९-१
१८-७५	योगं योगेश्वरान् कृष्णात्	३-२
२-५०	योगः कर्मसु कौशलम्	८-९
४-३	योगः प्रोक्तः पुरातनः	१२-३
६-३७	योगाच्चलितमानसः	२३-५
६-४	योगारूढस्तदाच्यते	२०-४
६-३	योगारूढस्य तस्यैव	२०-३
६-२७	योगिनं सुरामुत्तमम्	२२-८
५-११	योगिनः कर्म कुर्वन्ति	१८-४

१२-१४	यो मे भक्तः स मे प्रियः	३७-२
१२-१६	यो मदभक्त स मे प्रियः	३७-४
१०-३	यो माम् अज्ञम् अनादिं च	२९-१३
१५-१९	यो माम् एवमसंमूढः	४५-४
६-३०	यो मां पश्यति सर्वत्र	२२-११
८-१४	यो मां स्मरति नित्यशः	२५-१२
९-२६	यो मे भक्त्या प्रयच्छति	२८-१५
१७ ३	यो यच्छूद्रः स एव सः	४८-४
६-३३	योऽथ योगस्त्वया प्रोक्तः	२३-१
७-२१	यो यो यां यां तनुं भक्तः	२४-६
१५-१७	यो लोकत्रयमाविश्य	४५-३
१४-२३	योऽप्रतिष्ठति नेह्यते	४२-३
११-३६	रक्षसि भीतानि दिशो द्रवन्ति	३४-१
१४-१६	रजसस्तु फलं दुःखम्	४१-१४
१४-१५	रजसि प्रलयं गत्वा	४१-१३
१४-१७	रजसो लोभ एव च	४१-१५
१४-१०	रजस्तगघ्नाभिभूय	४१-८
१४-१२	रजस्येतानि जायन्ते	४१-१०
१४-९	रजः कर्माणि भारत !	४१-७
१४-१०	रजः सर्वं तमधैव	४१-८
३-३७	रजोगुणसमुद्भवः	१२-४
१४-७	रजो रागात्मकं विद्धि	४१-५

१-२१	रथ स्वापय मेऽच्युत !	१३
१४७	रथोपस्य उपादिशन्	२-१८
१५९	रथन प्राणमेव च	४४-३
२-५९	रसवर्ज, रसाऽप्यस्य	१-६
७८	रसोऽहमप्सु, कौन्तय !	२८५
१७८	रस्या स्निग्धा स्थिरा हृद्या	४९-२४
४३	रहस्य ह्यनदुत्तमम्	१३-३
९१०	राक्षसीनामुरी चैव	२७-११
२-६४	रागद्वेषविभुक्नैस्तु	९-११
३-३४	रागद्वेषो व्यवस्थितौ	११०
१८५१	रागद्वेषो ध्रुवस्य च	५३-०
१८-९७	रागी कर्मफलप्रेप्सु	४९-१०
१८७६	राजन् ! सम्मृत्य गम्मृत्य	७-३
९-२	राजपिया राजशुभम्	२७-२
१७-१८	राजमे चल्मधुम्	४९-३४
१८-२७	राजान परिकीर्तित	४९-१०
७१२	राजगास्तामसाः द	४९४०
१-२	राजा वचनममर्षीन्	४-४
१-३३	राज्य भग्नं गुप्तानि च	२-६
२-८	राजर्षे गुप्तानपि बाधिरन्वयम्	७५
८-१७	रात्रिं युगमदृशन्नाम्	२५-१५
८-१८	राप्त्यागने प्रर्त्त्यन्त	२५-१६

८-१९	राज्यागमेऽवशः पार्थ ।	२५-१७
१०-३१	रामः शस्त्रमृतामहम्	३०-१३
१०-२३	रुद्राणां शंकरधास्मि	३०-१३
११-२२	रुद्रादित्या वसवी ये च साध्याः	X-X
१८-७७	रूपमस्यदभुतं हरेः	३-४
११-४७	रूपं परं दर्शितमाल्मयोगात्	३५-१
११-२३	रूपं महत् ते बहुवक्त्रनेत्रम्	३२-७
१-२९	रोमहर्षध जायते .	२-३
७-२२	लभते च ततः कामान्	२४-७
६-४३	लभते पौर्वदेहिकम्	२३-११
५-२५	लभन्ते मद्गनिर्वाणम्	१९-५
२-३२	लभन्ते सुदमीदृशम्	४-२
२-३८	लाभालाभौ जयाजयौ	७-१
५-१०	लिप्यते न स पापेन	१८-३
१-४२	लुप्तपिण्डोदकक्रियाः	X-X
१८-२७	लुप्तो हिंसाग्मकोऽगुचिः	४९-१०
११-३०	लैलिगसे प्रसमानः समन्तान्	३२-१४

११-२०	लोकत्रयं प्रव्यथितं महात्मन्	३२-५
११-४३	लोकत्रयेऽप्यप्रतिम-प्रभाव ।	३४-७
३-२०	लोकसग्रहमेवापि	११-१
३-२१	लोकस्तदनुवर्तते	११-२
५-१४	लोकस्य सृजति प्रभुः	१८-७
१२-१५	लोकाद्भोजते च यः	३७-३
११-३०	लोकान् समग्रान् वदतैर्ज्वलद्भिः	३२-१४
११-३२	लोकान् समार्हर्तुमिह प्रवृत्तः	३३-१
६-४२	लोके जन्म यदीदृशम्-	२३-१०
३-३	लोकेऽस्मिन् द्विविधा निष्ठा	१७-२
७-२५	लोको मामजमव्ययम्	२४-१०
३-९	लोकोऽय कर्मबन्धनः	१०-८
१४-१२	लाभः प्रवृत्तिरारम्भ.	४१-१०
१-३८	लोभोपहतचेतसः	२-११
१०-१०	यक्नुमहेत्यशेषेण	२९-१४
११-२७	यत्राणि त त्वरमाणा विशन्ति	३२-११
८-२३	वक्ष्यामि भरतर्षभ !	२६-२
१०-१	वक्ष्यामि हितकाम्यया	२९-१
२-३६	वदिष्यन्ति तवाहिताः	३-७
१०-२९	वदणो यादसामहम्	३०-१४
१-४३	वर्णसकरपारकै	x-x
३-२२	वर्ण एव च कर्मणि	११-३

१६-२३	वर्तते कामकारतः	४८-१
५-२६	वर्तते विदितारमनाम्	१९-६
५-९	वर्तन्त इति धारयन्	१८-२
७-२६	वर्तमानानि चाञ्जुन !	२४-११
६-६	वर्तेतात्मैव क्षत्रुवत्	२०-६
२-६१	वशे हि यस्येन्द्रियाणि	९-८
६-३६	वदयारमना तु यतता	२३-४
१०-२३	वसूनां पावकधास्मि	X-X
१७-१५	घादयं तप उच्यते	४९-३१
१०-३२	वादः प्रवदतामहम्	३०-७
१५-८	वायुर्गन्धानिवाशयात्	४४-२
२-६७	वायुर्नावमिवाम्भसि	९-१४
११-३९	वायुर्यमोऽग्निर्वरुणः शशाङ्कः	X-X
९-६	वायुः सर्वत्रगो महान्	२७-५
६-३४	वायोरिव सुदुष्करम्	२३-२
२-२२	वासांसि जीर्णानि यथा विक्षय	६-११
७-१९	वासुदेव. सर्वमिति	२४-४
१३-१९	चिकारांश्च गुणांश्चिव	४०-१
५-२८	चिगतेष्टामयक्रोधः	१९-८
५-७	चिजितारमा जितेन्द्रियः	१७-८
११-३१	विशानुमिच्छामि भवन्तमाद्यम्	३२-१५
४-३२	चितता भद्राणो मुखे	१५-१६

१०-२३	वित्तेशो यक्षरथसाम्	X-X
१०-१४	विदुर्देवा न दागवा	२९-१२
३-३२	विद्धि नष्टानचेतसः	११ १३
१०-२४	विद्धि पार्थ ! बृहस्पतिम्	३०-११
७-१०	विद्धि पार्थ ! सनातनम्	२८-७
१३-१९	विद्धि प्रकृतिसभवान्	४०-१
१०-२७	विद्धि माममृतोद्भवम्	३०-१५
४ १३	विद्धयक्तारिमध्ययम्	X-X
१३-१९	विद्धयनादी उभावपि	४०-१
३-३७	विद्धयेनमिद् वैरिणम्	१२-४
५-१८	विद्याग्निगयसपने	७-५
३-२६	विद्वान् युक्तं समाचरन्	११-७
१७ ११	विधिदृष्टा न दृज्यत	४९-२७
१७-१३	विधिहीनम् अद्यथाश्रम्	८९ २९
१३-२७	विनिश्यत्स्वविनदप्रन्तम्	४०-११
२-१७	विनाशमव्ययस्यास्य	१-६
६-४०	विनाशस्तस्य विद्यत	२३-८
४-८	विनाशाय च दुष्कृताम्	१३-८
६-२४	विनियम्य समन्तत	२२-५
५-२१	विन्दत्यात्मनि यन् गुह्यम्	१९-१
१-३१	विपरीतानि वेदव !	X-X
१३-१६	विमपतमिर च स्थितम्	३९-१३
१०-१८	विभूर्नि च जनार्दन !	२९-१६

१०-४०	विभूतीनां परंतप !	३०-११
१०-४०	विभूतेर्विस्तरो मया	३०-११
६-२८	विमुक्तो मामुपैष्यसि	२८-२१
१४-२०	विमुक्तोऽमृतमद्भुते	४१-१८
१८-५	विमुच्य निर्ममः शान्तः	५३-४
१५-१०	विमूढा नानुपश्यन्ति	४४-४
६-३८	विमूढो ब्रह्मणः पथि	२३-६
१८-६३	विमृश्यैतद् अशेषेण	५३-१४
६-२३	वियोगं योगमंजितम्	२२-४
४-१	विष्वान् मनवे प्राद	१३-१
१३-१०	विविक्तदेशसेवित्वम् -	३९-७
१८-५२	विविक्तसेवी लघ्वाशी	५३-३
१८-१४	विविधाश्च पृथक् चैष्टाः	५२-२
१४-११	विवृद्धं सत्त्वमित्युत	४१-९
१४-१३	विशृद्धे कुरुनन्दन !	४१-११
१४-१२	विशृद्धे भरतर्षभ !	४१-१०
१८-५५	विशते तदनन्तरम्	५३-६
११-२९	विशन्ति नाशाय समृद्धवेगाः	३२-१३
८-११	विशन्ति यद्यतयो वीतरागाः	२५-९
११-२८	विशन्ति यद्यप्राण्यभिविजयन्ति	३२-१२
११-२२	विशेऽश्विनौ मरुतधोऽम्पाद्य	४-४
२-२	विशमे समुपस्थितम्	३-२
२-६४	विषयान् इन्द्रियैधरन्	९-११

१५-९	विषयान् उपसेवत	४४ ३
२-५९	विषया विनिवर्तन्ते	९-६
१८-३८	विषयेन्द्रियसयोगात्	४९-२१
१८ ३५	विषाद मदमेव	४९ १८
१८-२८	विषादी दीर्घसूत्री च	४९-११
२-१०	विपीदन्तमिद वच	६-१
२-१	विपीदन्तमिद वाक्यम्	३-१
१-२८	विपीदन् इदमब्रवीत्	२-१
१० ४२	विष्टभ्याहमिद कृत्स्नम्	३०-२१
८-३	विसर्ग कर्मसङ्घित	२५ २
९-८	विसृजामि पुन पुन	२७-७
१-४७	विसृज्य सशर चापम्	२ १८
१० १८	विस्तरेणात्मनो योगम्	२९ १६
१८-७७	विस्मयो मे महान् राजन्।	७-४
२-७१	विहाय कामान् य सर्वान्	९ १८
११-४२	विहारशय्यासनभोजनेषु	३४-६
११-२२	धीक्षन्ते त्वा विस्मिताथैव सर्वे	४-४
२-५६	वीतरागभयक्रोध	९-३
४-१०	वीतरागभयक्रोधा	१३-१२
४-३६	यृजिन सतरिष्यसि	१६-५
१०-३७	यृष्णीनां वासुदेवोऽस्मि	१०-१२

११-३८	चेत्तासि वेद्यं च परं च धाम	३४-३
६-२१	चेत्ति यत्र न चैवायम्	२२-२
१०-३	चेत्ति लोकरुमहेश्वरम्	२९-३
१८-२१	चेत्ति सर्वेषु भूतेषु	४९-४
१०-१५	चेत्थ त्वं पुरुषोत्तम !	२९-१३
२-४२	वेदवादरताः पार्थ !	X-X
१०-२२	वेदानां सामवेदोऽस्मि	३०-८
१५-१५	वेदान्तकृद् वेदविदेव चाहम्	४४-९
२-२१	वेदाविनाशिनं नित्यम्	६-१०
७-२६	वेदाहं समतीतानि	२४-११
८-२८	वेदेषु यज्ञेषु तपःसु चैव	२६-१
१५-१५	वेदैश्च सर्वैरहमेव वेद्यः	४४-९
९-१७	वेद्यं पवित्रमोकारः	२८-१०
१-२९	वेपथुश्च शरीरे मे	२-३
१०-३०	वैनतेयश्च पक्षिणाम्	३०-१६
१८-५२	वैराग्यं समुपाश्रितः	५३-३
६-३५	वैराग्येण च गृह्यते	२३-३
१८-४४	वैश्यकर्म स्वभावजम्	८-६
२-३८	व्यक्त-मध्यानि भारत !	६-१७
११-४९	व्यपेनभीः प्रीतमताः पुनस्त्वम्	: ३५-३
२-४४	व्यवसायात्मिका बुद्धिः	८-२
२-४१	व्यवसायात्मिका बुद्धिः	८-३

११-२४	व्याप्तानन दीप्तविशालनेत्रम्	३२-८
११-२०	व्याप्त त्वयैकेन दिशश्च सर्वा	३२-५
३-२	व्यामिश्रेणेव वास्येन	१०-२
१८-७५	व्यासप्रसादाच्छ्रुतवान्	उ २
८-१३	व्याहरन् मामनुस्मरन्	२५-११
१-२	व्यूढ दुर्योधनस्तदा	X X
१-३	व्यूढां श्रपदपुत्रेण	X-X
५-२३	शम्नोतीहैव य सेढुम्	१९-३
११-५३	शक्य एवविधो द्रष्टुम्	३५-७
६-३६	शक्योऽवाप्तुमुपायत	२३-४
१-१२	शङ्ख दध्मौ प्रतापवान्	X-X
५-१८	शङ्खान् दध्मु पृथक् पृथक्	X-X
१८-२८	शठो नैष्टृतिकोऽलस	४९-११
११-५	शतशोऽथ सहस्रश	३१-५
६-२५	शनैः शनैरुपरमेन्	२२-६
६-४४	शब्दत्रयातिवर्तते	२३ १२
७-८	शब्दः खे पौष्टप नृषु	२८ ५
१८-५१	शब्दादीन् विषयस्त्यक्त्वा	५३-२
४-२६	शब्दादीन् विषयानन्ये	१५ १२
६-३	शमः कारणमुच्यते	२०-३
१८-४२	शमो दमस्तप शौचम्	४ ४
१५-८	शरीर यदवाप्नोति	४४ २

३-८	शरीरयात्रापि च ते	१०-७
१८-१५	शरीरवाङ्मनोभिर्यत्	५२-३
१३-३१	शरीरस्थोऽपि कौन्तेय !	४०-७
११-१३	शरीरे पाण्डवस्तदा	३१-११
९-३१	शाश्वच्छान्तिं निगच्छति	२८-२४
५-१२	शान्तिमाप्नोति नैष्टिकीम्	१८-५
६-१५	शान्तिं निर्वाणपरमाम्	२१-६
४-२१	शारीरं केवलं कर्म	१४-७
१७-१४	शारीरं तप उच्यते	४९-३०
१८-५६	शाश्वत पदमव्ययम्	५३-७
१४-२७	शाश्वतस्य च धर्मस्य	४२-७
१-१७	शिक्षणी च महारथः	X-X
२-७	शिष्यस्तेऽहं शाधि मां त्वां प्रपन्नम्	५-४
२-१४	शीतोष्णमुखदुःखदाः	७-२
६-७	शीतोष्णमुखदुःखेषु	२०-७
१२-१८	शीतोष्णमुखदुःखेषु	३७-६
८-२६	शुक्रकृष्णे गनी ह्येते	२६-५
६-४१	शुचीनां श्रीमतां गेहे	२३-१
६-११	शुचौ देशे प्रतिष्ठाप्य	२१-२
५-१८	शुनि चैव शपाके च	७-५

१२-१७ शुभाशुभपरित्यागी	३७-५
१-२८ शुभाशुभफलैरेवम्	२८-२१
१८-४४ शूद्रस्यापि स्वभावजम्	४-६
१८-४१ शूद्राणां च परतपः।	४-३
१०-१ शृणु मे परमं वच	२९-१
१८ ६४ शृणु मे परम वचः	५३-१५
१८-३६ शृणु मे भरतर्षभ।	४९-१९
१८-७१ शृणुयादपि यो नर	५४-५
१०-१८ शृण्वतो नाम्ति मेऽमृतम्	२९-१६
१-५ शैच्यश्च नरपुंगव	X-X
१-४७ शोक-सविप्र-मानस	२-१८
१८-४३ शौर्यं तेजो धृतिर्दास्यम्	४ ५
१-३४ श्यामाः रावन्धि नस्तथा	२-७
१२-२० धृदधाना मत्परमा	३७-८
१७-१७ धृदया परया तप्तम्	४९ ३३
१२-२ धृदया परयोपेता	३६-२
७-२१ धृदयार्धितुमिच्छति	२४ ६
१७-३ धृदा भवति भारत।	४८-४
१७-३ धृदामयोऽर्षं पुरः	४८-४

३-३१	धद्धावन्तोऽनसूयन्तः	११-१२
१८-७१	धद्धावानगसूयथ	५४-५
६-४७	धद्धावान् भजते यो माम्	२३-१५
४-३९	धद्धावान् लभते ज्ञानम्	१६-१
१७-१३	धद्धाविरहितं यज्ञम्	४९-२९
१०-४१	श्रीमद्ूर्जितमेव वा	३०-२०
२-५३	:श्रुतिविप्रतिपन्ना ते	८-१२
११-२	श्रुतौ विस्तरशो मया	३१-२
१३-२५	श्रुत्वान्येभ्य उपासते	४०-१०
१-२९	श्रुत्वाप्येर्न वेद न चैव कश्चित्	X-X
३-११	श्रेयः परमवापयथ	१५-२
४-३३	श्रेयान् द्रव्यमयायज्ञात्	१५-१७
३-३५	श्रेयान् स्वधर्मो विगुणः	X-X
१८-४८	श्रेयान् स्वधर्मो विगुणः	X-X
२-५	श्रेयो भोक्तुं भैक्ष्यमपीह लोके	५-३
१२-१२	श्रेयो हि ज्ञानमभ्यासान्	३६-१२
२-५२	श्रौतव्यस्य श्रुतस्य च	८-११
१५-९	श्रोत्रं चक्षुः स्पर्शनं च	४४-३
४-२६	श्रोत्रादीनीन्द्रियाण्यन्ये	१५-१२
१-१७	श्वशुरान् सुहृदधैव	१-८

८-२४	षण्मासा उत्तरायणम्	२६-३
८-२५	षण्मासा दक्षिणायनम्	२६ ४
४-३	स एवायं मया तेष्य	१३ ३
४-२	स कालेनेह महता	१३ २
१८-८	स कृत्वा राजस त्यागम्	५१-८
३-२५	सक्ता कर्मण्यविद्वीसो	११-६
११-४१	सखेति मत्वा प्रसभ यदुक्तम्	३४ ५
११-३५	सगद्रदं भीतभीत प्रणम्य	३३-४
१४ २६	स गुणान् समतीत्यैतान्	४२-६
१ १९	स घोषो धार्तराश्रणम्	x x
३-२४	सकरस्य च कर्ता स्याम्	११-५
१-४२	सकरो नरकायैव	x-x
६ २४	संकल्पप्रभवान् कामान्	२२-५
५-१०	सङ्ग त्यक्त्वा करोति च	१८ ३
५-११	सङ्ग त्यक्त्वाऽऽत्मशुद्धये	१८-४
२-४८	सङ्ग त्यक्त्वा धनञ्जय ।	८ ७
१८ ९	सङ्ग त्यक्त्वा फल चैव	५१-९
१८-६	सङ्ग त्यक्त्वा फलानि च	५१-६
२-६२	सङ्गस्तेषूपजायते	९-९
२-६२	सङ्गात् मजायत काम	९ ९
२-३३	सप्राम न करिष्यसि	३-४
१३-६	सघातधेतना धृति	३८-५

६-३०	स च मे न प्रणश्यति	२२-११
१३-३	स च यो यत्प्रभावध	३८-३
११-५१	सचेताः प्रकृतिं गतः	३५-५
१७-२६	सच्छब्दः पार्थिवी युज्यते	५०-४
३-२९	सञ्जन्ते गुणकर्मसु	११-१०
१-७	सज्ञार्थं तान् ब्रवीमि ते	X-X
९-१४	सततं कीर्तयन्तो माम्	२७-१३
१७-२४	सततं ब्रह्मवादिनाम्	५०-२
८-१०	स तं परं पुरुषमुपैति दिव्यम्	२५-८
७-२२	स तथा श्रद्धया युक्तः	२४-७
१७-१८	सत्कारमानपूजार्थम्	४९-३४
१७-१	सत्त्वमाहो रजस्तमः	४८-३
१८-४०	सत्त्वं प्रकृतिर्जैर्मुक्तम्	४९-३९
१४-१०	सत्त्वं भवति भारत ।	४१-८
१४-५	सत्त्वं रजस्तम इति	४१-३
१०-३६	सत्त्वं सत्त्ववतामहम्	३०-१०
१४-९	सत्त्वं सुखे सञ्जयति	४१-७
१३-२६	सत्त्वं स्थावरजङ्गमम्	X-X
१४-१७	सत्त्वात् संजायते ज्ञानम्	४१-१५
१७-३	सत्त्वानुल्पा सर्वस्य	४८-४
१७-१५	सत्त्व प्रियहितं च यत्	४९-३१
१८-९	स त्यागः सात्त्विको मतः	५१-९
१८-११	स त्यागीत्यभिधायते	५१-११

५-१९	सदसच्चाहमर्जुन !	२८-१२
१३-२१	सदसद्योनिजन्मसु	४०-३
८-६	सदा तद्भावभावित	२५-४
१७-२६	सदित्येतत् प्रयुज्यते	५०-४
१७-२७	सदित्येवामिधीयते	५०-५
३-३३	सदृशं चैष्टने स्वस्याः	१२-१
१८-४८	सदोषमपि न त्यजेत्	४-११
१७-२६	सद्भावे साधुभावे च	५०-४
११-१८	समाननस्त्वं पुष्टो मतो मे	३२-३
६-२३	स निश्चयेन योक्तव्यः	२२-४
१२-१४	संतुष्टं सततं योगी	३७-२
१२-१९	संतुष्टो येनयेनचिन्	३७-७
११-२७	सदृश्यन्तं घूर्णितैर्धनमाह्नैः	२२-११
१२-४	सनियम्येन्द्रियग्रामम्	३६-४
३-३०	सन्यस्याध्यात्मचेतसा	११-११
५-१३	सन्यस्यास्ते मुखं वशी	१८-६
५-१	सन्यास कर्मणां कृष्ण !	१७-१
१८-२	सन्यासा फलं विदुः	५१-२
९-२८	सन्यासयोगयुगतात्मा	२८-२१
५-६	सन्यासस्तु महाबाहो !	१७-७
१८-१	सन्यासस्य महाबाहो !	५१-१
५-२	सन्यासः कर्मयोगः	१७-३
१८-४९	सन्यासेनाधिगच्छति	५२-६

४-१८	स बुद्धिमान् मनुष्येषु	१४२४
५-२१	स ब्रह्मयोगयुक्तात्मा	१९१
४-२३	समप्र प्रविलीयते	१४-९
२४८	समत्व योग उच्यते	८-७
२-१५	सम-दुःख-सुख धीरम्	७-३
१२-१३	सम-दुःख-सुख क्षमी	३७-१
१४-२४	सम-दुःख-सुख. स्वस्थ	४२-४
६-९	समबुद्धिर्विशिष्यते	२०-९
६-१३	सम कायजिरोप्रीवम्	२१-४
६-३२	सम पश्यति योऽर्जुन ।	२१-१३
१३-२८	सम पश्यन् हि सर्वत्र	४०-१३
६८	समलोष्टारमकाशन.	४२-४
१४ २४	समलोष्टारमकाशन.	२०-८
१३-२८	समवस्थितमीश्वरम्	४०-१३
१-२५	समवेतान् कुरुन् इति	१-७
१-१	समवेता युयुत्सव.	१-१
१२-१८	सम शत्रौ च मित्रे च	३७-६
१२-१८	सम सगविवर्जित.	३७-६
१८५४	सम सर्वेषु भूतेषु	५३-५
४-२२	सम सिद्धावसिद्धौ च	१८-८
७-१९	स महारमा मुदुर्लभ	२४-४
१३-२७	सम सर्वेषु भूतेषु	४०-११
१७ ११	समाधाय स सार्विक	४९-२७

२-५३	समाधावचला बुद्धि	८ १२
२-५४	समाधिस्यस्य देशव ।	९-१
२-४४	समाधौ न विधीयते	८-३
१८-५०	समासेनैव कौन्तय ।	५३ १
२-४०	समुद्रमाप प्रविशन्ति यदूनू	९-१७
११ २८	समुद्रमेवाभिमुख्या श्वन्ति	३२-१२
६-४७	स मे युक्तमो मतः	२३ १५
९-२९	समोऽह सर्वभूतेषु	२८ २२
३-२०	सदश्यन् कर्तुमर्हसि	११-१
६-१३	सप्रेक्ष्य नासिकाप्र स्वम्	२१-४
१४-३	सभव सर्भूतानाम्	x x
४ ८	सभकामि युगे युगे	१३ ^{०२}
४-६	सभवाम्यात्ममायया	१३-६
१-३४	समाधितस्य चार्तिर्नि	३-५
२-६३	समाहात् स्मृतिविभ्रम	९-१०
९-३०	सम्यग्भ्यवसिनो हि स	२८-२३
३-२१	स यत् प्रमाणं पुरत	११-२
८-१३	स चार्ति परमो गतिम्	२५-११
४-१८	स युक्त इन्द्रवर्मन्	१४ ४
५-१३	स युवन स मुग्धी नर	१९-३
६-१२	स योगी परमो मः	२२ ३
५-१४	स योगी ब्रह्मनिर्णयम्	१९-४
६-३१	स योगी मधि दत्त	२० १२

१०-२४	सरसामस्मि सागर	३०-५
१०-३२	सर्गाणाम् आदिरन्तश्च	३० २
१४-२	सर्गेऽपि नोपजायन्ते	४१-२
७-२७	सर्गे यान्ति परन्तप।	२४-१२
१०-२८	सर्पाणामस्मि वासुकि	××
१ ६	सर्व एव महारथा	××
१२ ११	सर्व कर्म फल-त्यागम्	३६ ११
१८ २	सर्व कर्म-फल-त्यागम्	५१-२
५ १३	सर्वकर्माणि मनसा	१८ ६
१८-५६	सर्वकर्माण्यपि सदा	५३ ७
१३ ३	सर्वक्षेत्रेषु भारत ।	३८ २
१८ ६४	सर्वगुणतम भूय	५३ १५
३ ३२	सर्वज्ञानविमूढास्तान्	११-१३
१३-१३	सर्वत पाणिपाद तत्	२९ १०
१३ १३	सर्वत श्रुतिमश्लोके	२९ १०
२ ४६	सर्वत सञ्जुतोदकं	८ ५
१३ १३	सर्वताऽक्षिशिरोमुखम्	३९-१०
१२ ३	सर्वप्रगमचिन्त्यं च	३६-३
६ २९	सर्वत्र रामदर्शन	२२ १०
१२-४	सर्वत्र समपुद्गय	३६-४
१३-३२	सर्वत्रापस्थितो देहे	४०-८
६-३१	सर्वथा वर्तमानोऽपि	२२ १२
१३-२३	सर्वथा वर्तमानोऽपि	४०-५

८-१२	सर्वद्वाराणि संयम्य	२५-१०
१४-११	सर्वद्वारेषु देहेऽस्मिन्	४१-९
१८-६६	सर्वधर्मान् परित्यज्य	५३-१७
१०-३	सर्वपापैः प्रमुच्यते	२९-३
१५-१९	सर्वभावेन भारत !	४५-४
१८-६२	सर्वभावेन भारत !	५३-१३
६-२९	सर्वभूतस्थमात्मानम्	२२-१०
६-३१	सर्वभूतस्थित यो माम्	२२-१२
५-२५	सर्वभूतहिते रताः	१९-५
१२-४	सर्वभूतहिते रता	३६-४
५-७	सर्वभूतात्मभूतात्मा	१७-८
१-७	सर्वभूतानि कीन्तेय !	२७-६
६-२९	सर्वभूतानि चात्मनि	२२-१०
७-२७	सर्वभूतानि समोहम्	२४-१२
१०-२०	सर्वभूताशयस्थित	३०-९
१८-२०	सर्वभूतसु येनैकम्	४९-३
१३-१३	सर्वमाश्रय तिष्ठति	३९-१०
१०-१४	सर्वमेतद् ऋत मन्वे	२९-१२
१४-४	सर्वयोनिषु कीन्तेय !	X-X
५-२९	सर्वानोकमहेश्वरम्	१९-९
१-१८	सर्वदाः पृथिवीपते !	X-X
६-४	सर्वदेवकृपसंत्यासी	२९-४
१५-१५	सर्वस्य पादं हृदि गन्विष्यः	४४-९

८-९	सर्वस्य धातारम् अचिन्त्यरूपम्	२५-७
४-३३	सर्वे कर्माखिलं पार्थ ।	१५-१७
६-३०	सर्वे च भवि पश्यति	२२-११
४-३६	सर्वे ज्ञानप्लवेनैव	१६-५
११-४०	सर्वे समाप्नोषि ततोऽसि सर्वः	३४-४
३-५	सर्वः प्रकृतिजैर्गुणैः	१०-४
७-६	सर्वाणीत्युपधारय	२८-३
४-२७	सर्वाणीन्द्रियकर्माणि	१५-१३
२-५५	सर्वान् पार्थ । मनोगतान्	९-२
१-२७	सर्वान् बन्धूनवस्थितान्	२-१
१२-१६	सर्वारम्भपरित्यागी	३७-४
१४-२५	सर्वारम्भपरित्यागी	४२-५
१८-४८	सर्वारम्भाद्धि दोषेण	४-११
१८-३२	सर्वार्थान् विपरीतांश्च	४९-१५
११-११	सर्वाश्चर्यमयं देवम्	३१-९
११-१५	सर्वास्तथा भूतविशेषसङ्घान्	३२-१
११-३६	सर्वे नमस्यन्ति च सिद्धसङ्घाः	३४-१
१३-१४	सर्वेन्द्रियगुणामासम्	३९-११
१३-१४	सर्वेन्द्रियविवर्जितम्	३९-११
४-३०	सर्वेऽप्येते यज्ञविदः	१५-१५
४-३६	सर्वेभ्यः पापकृत्तमः	१६-५
१-९	सर्वे युद्विशारदाः	४-४
२-१२	सर्वे वयमतः परम्	६-३

१-२५	सर्वेषां च महीक्षिताम्	१-७
११-२६	सर्वे सहैवाग्निपालस्यैः	३२-१०
१३-६	सविंकारमुदाहृतम्	३८-५
१-१३	स शब्दस्तुमुल्लेऽभवत्	X-X
२-७१	स शान्तिमविगच्छति	९-१८
२-७०	स शान्तिमाप्नोति न कामकामी	९-१७
१५-१९	स सर्वविद्वज्जति माम्	४५-४
६-१	स संन्यासी च योगी च	२०-१
१८-४८	सहजं कर्म कौन्तय !	४-११
३-१०	सहयज्ञाः प्रजाः सृष्ट्वा	१५-१
१-१३	सहसैवाभ्यहन्यन्त	X-X
११-४६	सहस्रबाहो ! भव विश्वमूर्ते	३४-१०
८-१७	सहस्रयुगर्षन्तम्	२५-१५
११-२६	सहस्रमर्दयैरपि योधमुह्यैः	३२-१०
४-२६	संप्रमाप्तिषु जुहति	१५-१२
१८-७६	सवादमिमम्अद्युतम्	३५०-३
१८-७४	सवादमिममधौदम्	३५०-१
४-४०	सशयारमा विनश्यति	१६-२
१६-१९	मत्तारेषु नराधमान्	४७-१०
८-१५	संशिट्ठि परमां गताः	२५-१३
१८-४५	संशिट्ठि लभते नर.	४-९
६-४३	संशिट्ठी कुरुनन्दन !	२३-११
३-४३	मस्तभ्यामानमात्मना	११-१०

१८-७५	साक्षात् कथयतः स्वयम्	३५०-२
५-४	सांख्ययोगो पृथग्बालाः	१७-५
१८-१३	सांख्ये कृतान्ते प्रोक्तानि	५२-१
१४-१६	सात्त्विकं निर्मलं परलम्	४१-१४
१७-१७	सात्त्विकं परिचक्षते	४९-३३
१७-२	सात्त्विकी राजसी चैव	४८-५
१-१७	सात्यकिश्वापराजितः	X-X
७-३०	साधिभूनाधिदैवं माय्	X-X
७-३०	साधियज्ञं च ये विदुः	X-X
९-३०	साधुरेव स मन्तव्यः	२८-२३
६-९	साधुष्वपि च पापेषु	१०-९
२-६९	सा निशा पश्यतो मुनेः	९-१६
६-३३	साम्येन मधुसूदन ।	२३-१
१८-२४	साहंकारेण वा पुनः	४९-७
१८-१३	सिद्धये सर्वकर्मणाम्	५२-१
१०-२६	सिद्धानां कपिलो मुनिः	३०-१३
१८-५०	सिद्धिं प्राप्तो यथा ब्रह्म	५३-१
१८-४६	सिद्धिं विन्दति मानवः	४-१०
३-४	सिद्धिं समधिगच्छति	१०-३
४-१२	सिद्धिर्भवति कर्मजा	१४-१०
१६-१४	सिद्धोऽहं बलवान् सुखी	४७-४
१८-२६	सिद्धयसिद्धयोर्निर्विकारः	४१-९

५-२९	सुहृदं सर्वभूतानाम्	१९-९
६-९	सुहृन्मित्रायुदासीन	२०-९
१३-१५	स्रक्ष्मत्वात् तदविहोयम्	३९-१३
७-७	सूत्रे मणिगणा इव	२८-४
९-१०	सूयते सचराचरम्	२७-३
१-२७	सेनयोर् उभयोरपि	१-८
१-२१	सेनयोर् उभयोर्मध्ये	१-३
१-२४	सेनयोर् उभयोर्मध्ये	१-६
२-१०	सेनयोर् उभयोर्मध्ये	६-१
१०-२४	सेनानीनामर्ह स्कन्दः	३०-१४
१८-७१	सोऽपि मुक्ताः शुभोऽङ्गान्	५४-५
२-१५	सोऽगृतत्माय धल्पते	७-३
१५-१३	सोमो भूत्वा रणामकः	४४-७
१०-७	सोऽविकम्पेन योगेन	३०-२२
१-१८	सोमद्रव महापादु.	X-X
१-६	सोमद्रो द्रौपदेयाथ	X-X
१-८	सोमदत्तिस्तथैव	X-X
११-२१	स्मृयन्ति सा स्तुतिभिः शुष्टयाभिः	३२-६
९-३२	श्रियो वैश्यान्तथा शूराः	२८-३५

१-४१ स्त्रीषु दुष्टासु वाष्णैः !

X-X

१८-६२ स्थानं प्राप्स्यसि शाश्वतम्	५३-१३
११-३६ स्थाने हृषीकेश ! तव प्रकीर्त्या	३४-१
१-२४ स्थापयित्वा रथोत्तमम्	१-६
१०-२५ स्थावराणां हिमालयः	X-X
२-५४ स्थितधीः किं प्रभाषेन	९-१
२-५६ स्थितधीर्मुनिरुच्यते	९-३
२-५५ स्थितप्रज्ञस्तदोच्यते	९-२
२-५४ स्थितप्रज्ञस्य वा भाषा	९-१
६-२१ स्थितधलति तत्त्वतः	२२-२
१७-२७ स्थितिः सदिति चोच्यते	५०-५
१८ ७३ स्थितोऽस्मि मनसदेहः	५४-७
२-७२ स्थित्वास्यामन्तकालेऽपि	९-१९
५-२० स्थिरबुद्धिरसमूहः	७-४
६-११ स्थिरमासनमात्मनः	२१-२
१३-७ स्थैर्यमात्मविनिग्रहः	३९-४
५-२७ स्पर्शान् शृण्वान् बहिर्वाह्यान्	१९-७
८-५ स्मरन् मुञ्चत्वा कथेवरम्	२५-३
२-६३ स्मृतिभ्रंशाद् बुद्धिनाशः	९.१०
१०-३४ स्मृतिर्मेधा धृतिः दामा	३०-१४
१०-३१ स्रोतसामग्निं जग्दमी	३०-५

११-५० स्वकं रूपं दर्शयामास भूयः	३५-४
१८-४६ स्वकर्मणा तमभ्यर्च्य	४-१०
१८-४५ स्वकर्मनिरतः सिद्धिम्	४-९
१-३७ स्वजनं हि कथं हत्वा	३-१०
११-१९ स्वतेजसा विश्वमिदं तपन्तम्	३२-४
२-३१ स्वधर्ममपि यावेक्ष्य	४-१
३-३५ स्वधर्मे निधन श्रेयः	४-८
९-१६ स्वधाहम् अहमाधिधम्	२८-९
१८-६० स्वभावजेन कौन्तेय ।	५३-११
१८-४७ स्वभावमिष्यते कर्म	४-७
१८-४१ स्वभावप्रभवैर्गुणैः	४-३
५-१४ स्वभावस्तु प्रवर्तते	१८-७
८-३ स्वभावोऽध्यात्ममुच्यते	२५-२
१०-१३ स्वयं नैव शवीरि मे	२९-११
१०-१५ स्वयमेवात्मनाऽऽत्मानम्	२९-१३
२-३९ स्वर्गद्वारमपाकृतम्	४-२
२-४० स्वल्पमप्यस्य धर्मस्य	८-१
११-२१ स्वस्तीत्युक्त्वा महर्षिसिद्धसद्भाः	३३-६
४-३८ स्वाध्याय-ज्ञानगशाध	१५-१०
१६-१ स्वाध्यायरातप आर्जवम्	४६-२
१७-१५ स्वाध्यायान्धसन चैव	४९-३१
१८-४५ त्वे, त्वे कर्मण्यभिरतः	४-९
२-३७ हृषी वा प्राप्स्यति स्वयम्	३-८

१८-१७	हत्वापि स इमांशोकान्	५२-७
२-५	हत्वार्थकामांस्तु गुह्यं इहैव	५-२
१-३१	हत्वा स्वजनमाहवे	२-४
१-३६	हत्वैतान् आततायिन	२-९
१६ १४	हनिष्ये चापरानपि	४७-४
१०-१९	हन्त ! त कथयिष्यामि	३०-१
१-४५	हन्तु स्वजनमुद्यता	२-१६
२ ६०	हरन्ति प्रसभ मन	९-७
१८-२७	हर्षगोकन्धित कर्ता	४९-१०
१२ १५	हर्षामर्षमयोद्वेगै	३७ ३
२ ६५	हानिरस्योपजायते	९-१२
२-३३	हित्वा पापम् अवाप्स्यसि	३ ४
X-X	हिमालय स्थावराणाम्	२०-५
४-४२	हृत्स्थ हानासिनाऽऽत्मन	१६-९
१-१९	हृद्वानि व्यदारयत्	X-X
१३-१७	हृदि सर्वस्य धिष्ठितम्	३९-१४
१८ ६१	हृदेशेऽर्जुन ! तिष्ठति	५३-१२
१ २१	हृषीकेश तदा वक्तव्यम्	१-३
११ १४	हृष्टोमा धनजय	३१-१२
१८-७७	हृष्यामि च पुन पुन	७५०-४

१८-७६	हृष्यामि च मुहुर्मुहुः	३५०-३
११-४१	हे कृष्ण ! हे यादव ! हे सखेति	३४-५
५-१०	हेतुनानेन कौन्तेय ।	२७-९
१३-४	हेतुमद्भिर्विनिश्चितैः	४-४
१३-२०	हेतुः प्रकृतिरुच्यते	४०-२
१-३५	हेतोः किं तु महीश्वरे	२-८
६-४४	द्वियते ह्यवशोऽपि सः	२३-१२

नवग्रन्थ प्रकाशित गीताविषयक अन्य पुस्तकः

		किंमत
अनासक्तियोग	गांधीश्र	०-४-०
गीताभोध	"	०-३-०
गीतापदार्थकोश	"	०-४-०
गीताध्वनि	डि. ए. भयश्वाणा	
गीतामंथन	"	२-०-०
गीताधर्म	डि. ए. शमेलकर	१-०-०